

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ŞANTAJ

**ERLE
STANLEY
GARDNER**

42

BU BİR PERRY MASON MACERASIDIR

Dizgi	.	Gül Matbaası
Baskı	:	Yeni Matbaa
Ciltler	:	TABES Ciltevi
Kapak Baskısı	:	Vahdet Matbaası
Fiatı	:	5 TL.

ŞANTAJ

(THE BLACK — EYED BLONDE)

Çeviren
Osman Selçuk Turgut

PERRY MASON	: Avukat...
DELLA STREET	: Genç ve güzel sekreteri...
CLAUDE DRUMM	: İşini bilen bir Savcı...
HÂKİM WINTERS	: Enteresan, yaşlı bir hâkim...
TEĞMEN TRAGG	: Genç bir polis...
ÇAVUŞ HOLCOMB	: Tragg'ın yardımcısı...
PAUL DRAKE	: Drake Dedektif Bürosu sahibi
NICK MODENA	: Apartmanın çöplerini toplardı
MRS. J. C. KENNARD	: Çocuk Yuvası açmıştı...

JASON BARTLER

: Zengin bir m denci

ROBERT BARTLER

: Jason'un harpte  len
oğlu...

HELEN CH STER BARTLER: Robert Bartler'in karısı.

MRS. BARTLER

: Jason'un 2. karısı ve
Carl'in annesi...

CARL FRETCH

: Jason'un  vey oğlu...

FRANK GLENNMORE

: Jason'un ortađı ve yar-
d mcısı...

D ANA REG S

: Feci  ekilde d v len
radyo spikeri...

M LDRED DANV LLE

: Diana'nın oda arkadaşı..

ELLA BROCKTON

:  ocuk bakıcısı...

AKBA

YAYINEVİ

Bu kitap 1966 yılında
Akba Yayınevi tara-
fından Klâsik Polis
Romanları serisinin
42. kitabı olarak İs-
tanbul'da yayınlan-
mıştır.

(A K B A) kelimesi,
(KEDİBAŞI) monog-
ramı ve PARALEL
ÇİZGİLER (Bu çiz-
gilerin kullandığımız
ve kullanacağımız sa-
ğa eğri sola eğri düz
ve dik şekilleri) Mar-
kalar Kanunu hü-
kümleri dairesinde
tescillidir. Aynen ve-
ya benzetilerek kulla-
nılamaz.

Perry Mason, «Gözü morarmış bir sarışın mı?» diyerek masasına oturdu. Bir sigara yaktı ve Della'ya devam etmesini istercesine baktı.

«Evet,» dedi sekreteri, «Hem son derece korkmuş bir hali var.»

«Kütüphaneye mi aldın?»

«Evet efendim. Üzerinde kısa bir kürk ceket var. Sağ gözü çok kötü bir şekilde morarmış. Açık renkte sarı saçları, iri yeşil gözleri var. İyi bir makyajla çok güzel bir kadın olabilir. Tahminen 26 - 27 yaşlarında. İsmi de Diana Regis. Hakikî ismi olduğunu birkaç defa tekrar etti.»

Perry Mason ayağa kalktı. Bir süre pencereden dışarıyı seyretti. Sonra geriye dönerek, «Peki Della, içeriye al bakalım.» dedi.

Della Street kütüphanenin kapısını açtı ve ka-

dın içeri girdi. Sol eliyle ceketinin eteğini sıkıca kavramıştı. Sağ gözündeki morluk sarı saçlarıyla tezat yapıyordu. Mason, alâkasını belli eden bir sesle: «Miss Regis oturmaz mısınız? Sekreterim konuşulanları not edeceği için burada kalacak. Bir mahzuru yoktur tahmin ederim,» dedi.

Ziyaretçi oturdu ve titrek bir sesle konuşmaya başladı. «Kötü bir çıkmazdayım Mister Mason. Uzun zaman düşündüm ve nihayet bu hususta harekete geçmeye karar verdim.» Bu hususta derken son derece zarif bir hareketle çürük gözüne dokunmuştu.

«Niçin daha önce gelmediniz?» diye sordu Mason.

«Elbisem yoktu,» dedi kadın. Sonra devam etti. «Eğer dinlemek isterseniz baştan başlayayım.»

«Gayet tabii!» diye cevap verdi avukat.

«Üç yıl önce kocamdan ayrıldım ve o zamandan beri yalnız yaşıyorum. Tabii tahmin eder...»

«Affedersiniz Miss Regis, radyoda çalıştınız mı?»

«Evet ama nasıl oldu da anladınız?»

«Sesinizden.. Elbiseleriniz ne oldu?»

«Yanında çalıştığım şahıs almıştı.»

«Hakikaten.. Tuhaf bir durum herhalde. Öyle değil mi Miss Regis?»

«Oh evvel Mister Mason. Zaten herşey anormal bir tarzda oldu!» dedi genç kadın.

Perry Mason gözlerini kadından ayırmadan, «O halde hepsini anlatın. Kendinizden bahsedin biraz,» dedi.

Diana Regis bir an durdu ve sonra konuşmaya başladı: «Babamı hiç bilmem. Annem ise ben 12 ya-

şimdiyken öldü. Yapayalnız bir kimsenin, üstelik bu ufak bir kız çocuğu ise, karşılaşacağı güçlükleri tahmin edersiniz. Çok uğraştım. Zamanla steno, daktilo öğrendim. Birkaç yerde sekreterlik yaptım. Sonra radyo evine girdim. Bir gün tuhaf bir mektup aldım. Jason Bartler adında biri sesimi çok beğendiğini, dolgun bir ücretle kolay bir iş için ilgi duyup duymayacağımı öğrenmek istiyordu.»

«Enteresan.. Peki, sonra?» dedi Mason.

Genç kadın hafifçe yüzünü buruşturdu ve: «Aynı sözlerle olmamakla beraber buna benzer bir sürü mektup alırız. Hepsinin arkasında aynı şey gizlidir. Onun için buna da ehemmiyet vermedim» dedi. Bir müddet sustu ve sonra devam etti, «Sonra bir mektup daha aldım. Daha sonra bizzat Mister Jason Bartler stüdyoya telefon etti. Çok hoş bir konuşması vardı adamın. Bana, durmadan kitap okuyan bir insan olduğunu, fakat son zamanlarda gözlerinden rahatsız olduğu için kendisine kitap okuyabilecek birisine ihtiyaç hissettiğini, sesimi birkaç defa radyodan duyup son derece beğendiğini söyledi. Uzatınayalım Mister Mason, işi kabul ettim ve kendisiyle tanıştığım zaman Mister Bartler'i kibar, hoşsohbet bir insan olarak buldum...»

«Ne iş yapıyor?» diye sordu Mason.

«Madencilik.»

«Evet Miss Regis, esas meseleyi anlatır mısınız?»

«Hâdise Carl Fretch'le (kendisi Misis Bartlerin ilk evliliğinden olan oğludur) başladı. Nazik, kibar bir maske altında edepsiz, hilekâr, egoist bir adam.»

«Peki, Misis Bartler?» diye sordu Mason.

«O mu? O bir dişi köpektir.»

Mason hafifçe güldü ve: «Evde başka kimler var?» diye sordu.

«Mister ve Misis Bartler, Carl Fretch, Frank Glennmore, aileye senelerdir hizmet eden bir uşak ve kâhya.»

«Glennmore dediniz Miss Regis, kim?»

«Pek bilmiyorum ama zannedersem bir maden operatörü. Mister Bartler'in gözleri rahatsızlandığından beri yardım ediyormuş. Her ne hakkında olursa olsun başkalarının kanaatlerini merak eden bir tip.»

«Evde mi kalırdınız, yoksa sadece gündüzle...»

«Şehirde Palın Vista Apartmanında bir kız arkadaşımınla beraber kiraladığımız bir daire olmasına rağmen, Mister Bartler yatmadan önce muhakkak kitap okuttuğu için geceleri evde kalmak mecburiyetindeydim.»

«Evet Miss Regis... Şimdi Carl Fretch'i ve olanları anlatın lütfen.»

Diana Regis sessiz bir şekilde not almakta olan Della'ya bir göz attı. Sonra konuşmaya başladı: «Carl uzun zamandan beri kendisiyle gece dışarı çıkmam için ısrar ediyordu. Bazan başımın ağrısını bazan da yazılacak mektuplarımı bahane edip atlatıyordum. Duru...»

Mason kadının sözünü keserek: «Bu tutumunuzu niye değiştirdiniz?» dedi.

«Annesi... Benim çok ukalâ olduğuma inanmıştı.» diyerek devam etti Diana Regis. «Sonra nihayet yalnız bir kadındım ve yemeğe veya tiyatroya gitmekte de bir fenalık görmemeye başlamıştım.»

«Devam ediniz Miss Regis.»

«Carl önceleri gayet iyi davranıyordu. Bir lo-

kantada yemek yedik. Hattâ şarap da getirtti.»

«Kaç yaşındaydı demiştiniz?»

«Söylememiştim ama herhalde yirmi ikiye giriyor.»

«Evet. Yemek yediniz, sonra Miss Regis?»

«Sonra çıktık, arabaya bindik. Kendisine nazık davranıyordum ama biraz sonra maskesini atarak maksadını belli etti.»

«Siz ne yaptınız o zaman?»

«Yüzünü kendimden uzak tutmak için uğraştım, durdum. Sonra bir fırsatını bulup arabadan dışarı fırladım..»

«Peki, Carl ne yaptı?»

«Hiçbir şey... Bıraktı. Yolda bir taksiye bindim. Ancak Carl'ın arabasından hırsla çıkarken çantamı unuttuğumu farkettim. Odamda 5, 10 dolar bulundurduğum için şoföre evin adresini verdim ve eve varınca kapıya gelmesini, parasını orada vereceğimi söyledim. Tam biz konuşurken yanımızdan bir kadın geçti. Herhalde söylediklerimi duymuş olacaktı, parayı vermek için ısrar etti. Meğerse bize geliyormuş. Kapıyı çaldım, Frank Glennmore açtı. Kadın ona, telefon etmiş olduğunu söyleyince Mister Glennmore, (Oh, evet. Şu maden hakkında) diyerek içeri davet etti. İsmi bilmiyorum. Mister Glennmore'a kadının taksiye ödediği parayı vermesini rica ettim ve yukarıya çıktım. Odama girip ışığı açtığım zaman Carl Fretch içerideydi. Kendisine dışarı çıkmasını söyledim. (Hayır, çıkmıyacağım) dedi. Sonra aynı soğuklukla devam etti: (Sana birşey söylemek istiyorum. Dinlesen iyi edersin.)»

«Devam ediniz Miss Regis,»

«Sonra, büyük bir hata yaptım. Ceketinin yakasından tutup onu itmeye çalıştım.»

«Ne yaptı?»

«Bir müddet birşey yapmadı. Sonra beni itti ve gözlerini yüzüme dikti. Bakışını unutamıyorum. Soğuk, zalim ve hâin bir ifade vardı. Nihayet, (Peki, eğer zorluk istiyorsan ne yapayım) dedi ve yüzüme vurdu.»

«Yere mi düşürdü sizi?»

«Hemen hemen, gözlerimde yıldızlar uçtu âdeta, dişlerim birbirine geçti zannettim. Kendime geldiğimde Carl Fretch kapının yanında duruyordu. Gülerek bana bakmaktaydı. Anlayamadığım birşeyler söyledi, sonra kapıyı açtı ve çıktı.»

Perry Mason sekreterine baktı, sonra kadına dönerek: «Sonra ne yaptınız?» diye sordu.

«Eh, kızmış ve sarsılmışım. Banyoya gittim ve gözüme soğuk bir kompres yaptım. Elbisem ıslandı o ara. Kapıyı kilitliyerek elbisemi çıkardım. Sonra iyi bir banyo aldım. Yarım saat sonra kendimi daha iyi hissetmeye başlamışım. Üstüme alelâde bir şey aldım, sonra hâlâ para çantamın olmadığını hatırladım. Aşağıya Misis Bartler'in odasına indim. Carl oradaydı ve zannedersen konuşuyorlardı. Her ikisi de dikkatle bana baktılar. Sonra Misis Bartler bana hitaben: (Ben de Carl ile senin için ne yapacağımıza karar vermek için konuşuyordum) dedi. Kendisine aynı şeyleri benim de düşündüğümü söyledim.»

«Nasıl karşıladı?» diye sordu Mason.

«Gözlerini yere dikti ve (Ne demek istiyorsunuz M iss Regis?) dedi. Ben de olanları anlattım. Birdenbire kızdı ve (yalan söylüyorsun) dedi. Söylediğine göre, Carl beni hırsızlık yaparken yakalamış ve ben de

bunun için Carl'a hücum etmişim.»

«Hırsızlık mı?» diye sordu avukat.

«Evet Mister Mason. Carl ne yapmış biliyor musunuz? Çantamı annesine götürmüş. Ve içinde de bir müddet önce kaybolmuş mücevherlerden bir kaçısı varmış.»

Mason gülerek, «Çok hoş bir gence benziyor» dedi.

Diana Regis devam etti: «Herhangi bir şey söyleyemeyecek kadar şaşırılmış ve kızmıştım. Birden Carl, (Evden gitmeden önce odasını arasak iyi olur anne) dedi. Arkasından her ikisi yukarı odama çıktılar. Ben de peşlerinden tabii. Tam gireceğim zaman Misis Bartler kapıyı yüzüme kapadı.»

«Peki sonra?» dedi Mason.

«Ben de Mister Bartler'i görmek için aşağıya koştum. Ancak hâlâ içeride kadınla konuşuyorlardı. Kürk ceketim portmantoda asılıydı. Giydim ve kütüphaneye yürüdüm. Tam o sırada kapı açıldı, yabancı kadının geldiğini gördüm. Gözümü görmesini istemediğim için bir süre bekledim. O ara Mister Bartler ve Frank Glenmore de çıktılar ve bulunduğum yere doğru gelmeğe başladılar. Başımı öne doğru eğerek kapıya yürüdüm. Böylece beni arkadan görmüş olacaktı. Dışarı çıktım. Mildred Danville'e (beraber oturduğumuz kız) telefon edecektim. Ama telefon param dahi yoktu. Mecburen eve kadar yürümeye karar verdim. Herhalde bir buçuk mil kadar yürüdüm. Mildred evde değildi.»

«Devam edin Miss Regis!»

«Ne yapacağımı bilmiyordum. Otobüs durağına gittim ve bütün gece orada oturdum. Bir ara yaşlı bir adamdan bir nikel aldım ve her yarım saatte bir

eve telefon edip durdum. Hiç ses seda çıkmadı. İsmi-
zi müteaddit defalar duymuştum Mister Mason. Bura-
ya gelip gelmemek hususunda epey düşündüm ama
gördüğünüz gibi buradayım işte.»

Perry Mason: «Della,» dedi, «Düşün bakalım
bu genç hanım için birşey yapabilir misin?»

Della: «Tabii, önce sizinkileri alana kadar bir
elbise vereyim. Herhalde uyar. Sonra birşeyler de ye-
mek lâzım!» dedi.

Diana Regis: «Her ikiniz de çok iyisiniz. Ma-
mafih..» derken Mason araya girdi, ve:

«Bu çeşit dâvalarla pek uğraşmam Della ama
madem ki ısrar ediyorsun!» dedi.

Della hayretle: «Ama birşey söylemedim ki
ben!» dedi.

Diana Regis koltuğunda kımıldayarak: «Oh,
özür dilerim, zannedersem ben...» dedi.

Mason ikinci defa genç kadının sözünü kestİ
ve: «Tahmin ederim biraz daha iyisinizdir şimdi!» dedi.
Sonra devam etti: «Bir fincan kahve daha iyi yapar, fa-
kat bu arada ufak bir içki almalısınız.» Sözlerini bitir-
dikten sonra çekmecedен bir brandi şişesi çıkardı, ya-
rım bardak kadar doldurarak Diana Regis'e verdi.

Kadın teşekkür ederek bardağı aldı ve içti. Bi-
tirdikten sonra: «Çok teşekkür ederim,» dedi ve «Şim-
di daha iyiyim. Bu şekilde bir muameleye maruz kal-
mak kendime olan emniyetimi sarstı. Eğer elbiselerimi
geri almamı sağlayabilirsiniz... Fakat ne olursa olsun,
hırsızlıkla itham edilmiş olmak çok ağır geliyor!» diye
devam etti.

Perry Mason sekreterine: «Ona elbise ver ve yi-
yecek birşeyler temin et. Sonra sıcak bir banyo alsın
ve birkaç saat uyusun. Ben dışarıya çıkıyorum!» dedi.

Perry Mason, Jason Bartler'in evinin önünde arabasını durdurdu. Beton bir yoldan geçerek kapıya geldi ve zili çaldı. Birkaç dakika sonra, tahminen 37 - 38 yaşlarında, kahverengi gözlü, kısa boylu bir erkek kapıyı açtı ve Mason'a baktı.

Perry Mason: «Mister Jason Bartler'i görmek istiyorum!» dedi.

Adam, «Korkarım randevunuz olmadan bu mümkün değil. Üstelik randevunuz olmuş olsaydı haberim olurdu!» diye cevap verdi.

Avukat, «Adım Perry Mason'dur ve Miss Diana Regis'i temsil etmekteyim!» dedi. Adam sesini çıkarmadı. Mason devam etti: «Mister Bartler beni şimdi görmezse, herhalde mahkemede görür.»

Adam gülererek: «Lütfen içeri buyurun!» dedi.

Mason kırmızı çinilerin donuk bir şekilde parladığı geniş bir antreye girdi.

Adam, «Bu taraftan,» diyerek Mason'u kütüphaneye soktu ve «Mister Bartler'e geldiğinizi haber vereyim!» diyerek çıktı.

Aradan iki - üç dakika geçmemişti ki, geri döndü. Yüzünde geniş bir tebessüm vardı ve «Avukat Perry Mason, değil mi?» diye sordu.

«Evet!» dedi Mason.

«Ben Frank Glennmore. Bazı maden işlerinde Mister Bartler'le beraber çalışmaktayım.»

Mason adamın elini sıktı.

«Mister Bartler sizi yanına götürmemi istedi. Bazı dâvalarınızı büyük bir alâka ile takip etmiş. Bu taraftan lütfen.»

Mason, Frank Glennmore'ı takip ederek büyük bir odaya girdi. Kütüphane, çalışma ve oturma odası olarak kullanıldığı belli olan bir odaydı. Jason Bartler ayaklarını küçük bir iskemleye uzatmış, derin bir koltukta oturuyordu. Koltuğunun solunda, üzerinde kitaplar, kâğıtlar, kalemler ve bazı mecmualar olan bir masa. Sağ tarafında ise, üzerinde yine kitaplar, ayrıca tütün keseleri, pipo, bir sürahi bulunan bir oyun masası vardı.

Jason Bartler ayağa kalkarak: «Nasılsınız Mister Mason?» dedi. El sıkıştılar.

Bartler: «Herhalde ortağım la tanıştınız. Kendisini size takdim etmesini söylemişim,» diye devam etti.

Mason, «Evet. Tanıştık,» diye cevap verdi.

«Nedir bu Diana hakkındaki saçmalık. Şu ana kadar bana herhangi bir şey söylenmiş değil. Frank, niçin bir mesele olduğunu söylemedin bana?»

«Misis Bartler kızın geri döneceğini veya bi-

zim ondan tekrar haber alacağımızı sanmıyordu. Sizi durup dururken rahatsız etmek istemedim.»

«Eh. İşte şimdi rahatsız oluyorum. Diana iyi bir kızdır. Mason, neler olduğunu siz söylemeniz...»

«Üvey oğlunuzla bir gece dışarıya çıkmışlar. Ancak bir takım hâdiseler yüzünden bunun büyük bir hata olduğunu anlayıp eve dönmüş. Odasına çıkınca karşısında üvey oğlunuzu bulmuş ve arkasından hırsızlıkla itham edilmiş. Bana geldiği zaman bir gözü feci bir şekilde morarmıştı. İyi bir yumruk eseri. Üstelik parasız, bitkin bir haldeydi.»

Bartler asabî bir tarzda: «Sanki bir cinayet işlenmiş gibi konuşuyorsunuz.» dedi. Sonra devam etti: «Herhalde kimse ona kapıyı göstermiş değildir.»

«Carl Fretch ve annesi kendisini kuvvet kullanarak ve tehdit ederek odadan dışarıya atmışlar.»

«Peki, isteklerinizi söyleyin de anlayalım o halde!»

«Önce eşyalarını odasından almak isterim. Sonra iki haftalık alacağını, özür dilenmesini, müsbet çalışmasına dair bir referans mektubu verilmesini istiyorum. Bunlara ilâveten uğradığı bu haksızlıktan dolayı tazminat talep ediyorum.»

Bartler sesini çıkarmadı. Sonra Glennmore'a döndü ve: «Lütfen karıma buraya gelmesini ve gelirken de Carl'ı beraberinde getirmesini söyleyin!» dedi.

Glennmore odadan çıktıktan sonra Mason : «Önce elbiselerini almalıyım. Çünkü giyecek hiçbir şeyi yok. Eh, diğer meseleler de mevzuubahis olduğundan avukatınıza danışsanız iyi olur zannederim Mister Bartler!» dedi.

Bartler, «Benim avukata falan ihtiyacım yok»

dedi. Sonra kızgın bir tavırla devam etti: «Bu işin esasını anlıyamıyorum. Eh, belki de anlarım.»

Mason: «Fakat durum zannettiğinizden de ciddi olabilir!» dedi.

«Evet. **Görünüşte öyle.** Diana'yı severim. Gayet enteresan bir **okuyuş tarzına** sahipti. Sanki... Hah, işte karım ve oğlum.»

Misis **Bartler'in** soğuk ve zalim bir edası vardı. Saçları, elbisesi, tavırları ölçülü bir dikkatin neticesi gibiydi. 35 yaşlarında gözüküyordu ve yanındaki gencin annesi olduğuna inanmak biraz zordu. Carl Fretch ise ince, narin, annesi gibi soğuk tavırlı bir tipti.

Jason Bartler onları Mason'a tanıştırdı, ve: «Mister Mason Diana Regis tarafından tutulmuş bir avukattır. Diana burada çok anormal bir muameleye maruz kaldığını ve kovulduğunu iddia etmiş. Şimdi bu mevzuda neler biliyorsunuz?» dedi.

Misis Bartler lâkayt bir tavırla cevap verdi:

«Her şeyi, Jason.»

«Peki ama şu 'herşeyi' açıklasanız...»

Misis Bartler oğluna dönerek: «Sen anlat Carl» dedi.

Carl âdeta istihkarla cevap verdi: «Bu hususta konuşmamayı tercih ederim.»

«Ama sen durumu biliyorsun..» dedi annesi.

«Evet. Ancak bir kadın hakkında en iyi şekilde yine bir kadın konuşabilir.»

Misis Bartler: «Pekalâ!» diyerek devam etti. «Kız buraya asla gelmemeliydi. Zannedersem aktrismiş. Tam faaliyet gösterebileceği bir saha onun için. Bizim aileye uyabilecek bir tip değildi.»

Kocası araya girerek: «Bütün bunlar ona me-

deni bir tarzda muamele etmemek ve iki haftalığını vermemek için bir sebep teşkil etmez. Öyle değil mi?» dedi.

Misis Bartler aldırış etmeden o soğuk edasıyla devam etti: «Tahminirnce kendini çok yalnız hissediyordu. Carl'a ona biraz alâka göstermesini söyledim. Carl da akşam yemeğine davet etmiş. Herhalde, gittikleri barda alışkın olduğu bir havayı bulmuş olacak ki, Carl ile beraber eve dönmeyi reddetmiş. Carl da yalnız olarak eve dönerken kızın para çantasının otomobilde kaldığını farketmiş. Çantayı kızın odasına koymak için yukarı çıkmış ve o sırada bütün öğleden sonra arayıp bulamadığım elmas iğneyi görmüş. Carl bana geldi, durumu anlattı ve ben de şahsî bir tahkikat yapmağa karar verdim. Miss Regis eve geldiğinden beri kaybolan diğer bir takım şeyler için şüphelenmek aklıma bile gelmemiştir.»

Jason Bartler Mason'a baktı ve «Sualinizin cevabı bu mu?» dedi.

Mason, «Miss Regis büroma geldiği zaman gözü morarmıştı. Acaba bunun...»

Misis Bartler oğluna bir göz attı. Bunun üzerine Carl, «Gözü eve geldiği zaman mosmordu!» dedi.

Annesi tamamladı: «O cinsten bir kadın için normal.»

Bir süre sessizlik oldu. Sonra Misis Bartler Carl'a döndü ve: «Niçin Diana'yı eve getirmek için ısrar etmedin?» dedi.

«Sarhoştı. Ne yaptığını bilmiyordu.»

Mr. Bartler Mason'a hitaben: «Tatmin oldunuz mu?» diye sordu.

«Hayır!» dedi Mason.

Bartler içini çekerek: «Ne yapmak istiyorsunuz Allah aşkına?» dedi.

Mason: «Birkaç sual sormama müsaade ediniz!» diyerek Carl'a döndü ve «Onu yemeğe götürdünüz öyle mi?» dedi.

«Evet. Zannedersem bu bilinen birşey» dedi Carl.

«Nereye gittiniz?»

«Carol Lagoon denilen yere.»

«Tabii içki de içtiniz?»

Carl Fretch tereddüt ederek: «Sadece Diana içti,» diye cevap verdi.

«Evet. Sonra...»

«Sonra yemek yedik. Tekrar bara gittik. Diana yine içti.»

«Peki Mister Fretch, kız içerken siz ne yapıyordunuz?»

Carl yine tereddüt etti. Sonra, «Ben... Kendi kendime oturuyordum. O ara Diana etrafa davetkâr bakmış olacak ki, adamın biri yanımıza geldi. Beraber içtiler.»

«Bu durumdan rahatsız oldunuz mu?»

«Eh.. Bir bakıma.»

«Evden kaçta çıkmıştınız ve kaçta döndünüz?»

«Sekizde çıktık ve tam olarak hatırlıyamıyorum ama on civarında döndüm.»

«Dansettiniz mi?»

Carl Fretch sıkıldığını belli eden bir tarzda: «Birkaç defa» diye cevap verdi.

«O adamın gelmesinden önce mi, yoksa sonra mı?»

«Bakın Mister Mason,» dedi Carl, «Bu çeşit bir sorguya muhatap olmam için hiçbir sebep göremiyorum. Bütün hikâyeyi anlattım. Herkes te inanıyor.»

«Demek sekizden ona kadar olan iki saat zarfında, buradan çıkıp Carol Lagoon denilen yere gittiniz, yemek yiyip dansettiniz, kızın sarhoş olmasını seyrettiniz ve nihayet eve döndünüz?»

«Bunda acayip olan nedir?» dedi Carl.

Mason: «Epeyi yüklü bir program!» diyerek devam etti: «Mister Fretch, ben sadece hakikati anlatmanızı istiyorum.»

«Hakikat bu ama..» dedi Carl.

«Öyleyse Diana Regis hemen arkanızdan eve geldi demektir.» dedi Mason.

«Ben böyle birşey söylemiş değilim!» diye itiraz etti Carl.

«Fakat sizi odasına çantayı korken görmüş!»

«Hayır. Annemle beraber odasına tekrar giden kadar onu görmedim.»

«Çantayı niçin açtınız?»

«İçinde ne kadar para olduğunu görmek için.»

«Çantanın mevcudiyetini arabayı garaja bırakır bırakmaz mı farkettiliniz?»

«Evet.»

«Ve çantanın içinde elmas iğneyi buldunuz.»

Carl sıkıntıyla, «Evet Mister Mason» dedi.

«Sonra annenize gittiniz değil mi?»

«Evet.»

Mason Mrs. Bartler'e dönerek: «Acaba oğlunuz size iğneyi getirdikten ne kadar sonra Diana Regis'in odasına gittiniz?» diye sordu.

«Derhal.»

«Zaman meselesini iyi anlıyalım. Meselâ oğlunuzun mücevheri göstermesinden sonra, beş dakika zarfında yukarıya, kızın odasına gitmiş olabilir misiniz?» Mrs. Bartler gayet soğuk bir şekilde: «Muhakkak ki daha fazla değil!» dedi.

Perry Mason Carl'a dönerek: «Ve siz Mister Fretch, çantanın içinde iğneyi bulur bulmaz annenizin odasına indiniz?» dedi.

«Pek kat'i olarak hatırlıyamıyorum.»

«Fakat, anlattıklarınıza bakılırsa çantayı, arabayı yerleştirdiğiniz anda bulup derhal Diana Regis'in odasına çıkıyorsunuz. Orada, içindeki elması görüp hemen aşağıya, annenizin odasına iniyorsunuz ve beraberce takriben 4 - 5 dakika sonra döndüğünüz zaman Diana'yı alelâde bir ev elbisesi içinde odada buluyorsunuz. Bu demektir ki..»

«Zaman hakkında yanılmış olabilirim» diyerek Mrs. Bartler araya girdi, «Şimdi hatırlıyorum. Evden bir kimsenin, benden herhangi birşey çalabileceğine ihtimal vermek istemezdim tabii. Carl'a kızın nasıl bir tip olduğu, o akşam nasıl hareket ettiği hakkında bir iki sual sordum. Aldığım cevaplar ise pek sitayışkâr değildi.»

«Böylece aradan biraz zaman geçmiş olabilir tabii...» dedi Mason.

«Evet.»

«Meselâ 15 dakika.»

«Kat'i olarak tayin edemem.»

«Peki... Yarım saat diyebilir misiniz?»

«Mümkündür.»

Mason Jason Bartler'e döndü ve onun «Ne kadar istiyorsun?» dediğini işitti.

«Evvelce de söylediğim gibi, önce elbiseleri isterim. Sonra ücretini ve ilâvesini istiyorum. Bundan başka olan talepler için kendisiyle görüşeceğim. Siz de avukatınızı görseniz iyi edersiniz Mister Bartler.»

Odada bir müddet konuşan olmadı. Sonra Mrs. Bartler'in kin dolu sesi duyuldu, «Eğer ona bir sent dahi ödersen seni asla affetmem Jason.»

Jason Bartler, birşey söylemek için ağzını açtı ama vazgeçti.

Mason, «Tabii, mahkemeye gidip, şahitlerin yemin ederek hikâyelerini anlatmalarını tercih ediyorsanız, benim için farketmez» dedi.

Bunun üzerine Mrs. Bartler kocasına doğru yürüyerek, «Nasıl istiyorsan öyle hallet Jason. Belki bu şantajı ödemek ve böylece bu fahişeden kurtulmak daha iyi olur» dedi.

Sonra odadan dışarı çıktı. Carl da arkasından yürüdü. Tam kapıdan çıkıyordu ki, Jason Bartler, «Bir dakika Carl,» diyerek durdurdu. Carl geri döndü. Bartler buz gibi bir sesle «Dinle beni,» dedi, «Bu elmas pantiyof meselesi bundan 3 sene evvel de annenin hizmetçisinden dolayı ortaya çıkmıştı. O zaman inanmıştım. Ama şimdi aynı hikâyeye tekrarlanıyor. Bu hâdise için bir miktar para ödiyeceğim. Ancak ne biçim insanlar olduğunuzu bildiğimi de bilmenizi istiyorum. Sen de, annen de... Şimdi defol buradan».

Carl Fretch, bir müddet üvey babasına baktı. Sonra dışarı çıktı.

Kapı kapandıktan sonra Jason Bartler, «Ne kadar?» diye sordu Mason'a.

«Kat'i olarak birşey söyleyemem. Buraya Diana...»

Mason'un konuşması, Frank Glennmore'ın araya girişiyle kesildi. Glennmore, Jason Bartler'e hitaben, «Eve geldiği zaman ben Diana'yı gördüm Jason. O akşam bize gelen kadın, Diana'nın taksi ücretini vermiş. Kız da o parayı kadına ödemem için ricada bulundu.»

Bartler, «İçmiş miydi?» diye sordu.

«Hayır. Ne içmişti, ne de gözü morarmıştı.»

Jason Bartler, kasaya gitti. Bir miktar parayı saydı ve geri geldi. Paraları Mason'a uzattı, «Burada ikibin dolar var. Binbeşyüzü Diana, gerisi senin için.»

«Evet ama bir anlaşma için...»

«Telefon burada Mason. Müşterinizle konuşun», dedi Bartler.

Mason bir an durdu. Sonra ahizeyi kaldırarak Della'nın numarasını çevirdi. Karşıdan ses alınca, «Merhaba Della, hastamız nasıl?» diye sordu.

«Eh... Daha iyice» dedi sekreteri.

«Şu anda Mister Jason Bartler'in evindeyim. Uzlaşmak için iki bin dolar teklif ediyor. Beşyüzü benim ücretim. Miss Regis'e sor bakalım?»

Mason, Della'nın sözlerini naklettiğini duydu. Sonra Della, «Kabul ediyor» dedi.

«Peki yavrum, o halde ben de Mister Bartler'e bir makbuz veririm. Ha, gelirken eşyalarını da beraberimde getireceğim. Tamam mı?»

Mason telefonu kapattı. Bartler, Frank Glennmore'a döndü ve «Frank, lütfen Mister Mason'a, Diana Regis'in avukatı olarak imzalaması için bir makbuz yaz» dedi.

Glennmore odadan dışarı çıkarken, Bartler, Mason'a, «Eh, anlaştık sayılır» dedi.

«Bilmem. Belki...» dedi Mason.

«Bilmiyor musunuz? Ama neyi?»

«Birkaç noktayı.. Niçin Miss Regis'i tuttunuz? Sonra böyle hâdiselerin oluşu... Dikkatinizi çekmek isterim Mister Bartler, mesleğimde en ufak, en girift noktalara kadar araştırmak itiyadındayım. Eğer bu konuda bana daha başka şeyler anlatmak ihtiyacını hissederseniz, yarın sabah ofisimdeyim.»

«İyi tahmin ediyorsunuz Mister Mason,» dedi Bartler. Sonra devam etti. «Dinlemek isterseniz, ki isteyeceğinizi zannederim, onu çeyrek gece ofisinizde olurum.»

Perry Mason, bürosuna yakın bir yerden gazetesini aldı ve büronun olduğu binaya girdi. Asansöre bindi. Az sonra ofisin kapısını açıyordu.

«Günaydın Della. Ne haber?» dedi içeri girerken.

«Sadece Jason Bartler».

«Öyle mi? Erken gelmiş.»

«Bilmem. Endişeli görünüyor.»

Mason, gazeteyi masanın üzerine attı, şapkasını astı ve «Görelim,» diyerek odasına girdi. Biraz sonra da Jason Bartler, «Erken geldim,» diyerek içeriye girdi. Mason, adama oturması için yer gösterdi.

«Uyuyamadım» dedi Bartler, «Diana Regis'i tutmamın başka bir sebebi olduğunu nasıl anladınız?»

«Muvaffak olmuş bir iş adamı, hayatında hiç görmediği, sesinden başka herhangi bir özelliğini bil-

mediği bir radyo artistini evine gelip kendisine kitap okuması için tutsun... Oh, oh.. Bartler. Sonra da..»

«Eğer bu tarzda düşünüyorsanız...»

«Devam edin lütfen» dedi Mason. Bir müddet sustular. Sonra Jason Bartler, ayak ayak üstüne atarak konuştu. «Şimdiki karım, ikinci karımdır. Epey uzun bir zaman önce ölen ilk karımdan, Robert adında bir oğlum olmuştu. 1941 Aralığının 7 sinde Pearl Harbor'da öldü. Yirmialtı yaşındaydı. Vücudunun parçalarını bile bulamadılar. Oğlum ölümünden bir yıl evvel evlenmişti. Üstelik, hiç ısınamadığım, geçmişini beğenmediğim bir kadınla.»

«Tabii bu geçmişi için ona sempati duymadınız...» dedi Mason.

«Onun için o kadar menfi fikirlerle doluydum ki, hakiki şahsiyetini anlamak lüzumunu hiç hissetmedim.»

«Ne iş yaparmış?»

«Bir sirkte akrobasi numaraları yapıyormuş..»

«Yaşı?»

«Oğlumla evlendiği zaman yirmi yaşlarında olmalıydı.»

«Veya oğlunuz onunla evlendiği zaman...»

«Nasıl? Oh, evet..»

«Devam edin Mister Bartler..»

«Oğlum ona rastladığı zaman sirkte çalışmıyormuş. Trapezden düşerek sakatlanmış. Bu da işine mâni olmuş. O kadar emek verdiği sirkten ufak bir kaza yüzünden bir anda dışarı atılması Robert'e karşı iyi bir koz olmuştur, diye düşünürdüm. Oğlumun nikâhlanmasını istemedim, bu hareketim oğlumla aramda derin bir uçurum açtı. Ölümünden sonra Helen,

(karısının adıdır), acısını gizlemek için hiçbir gayret göstermedi. Sonra...»

Mason, adamın sözünü keserek, «Anlıyorum» dedi ve devam etti. «Bunun Diana Regis'le alâkası?»

«Helen'i dört hafta evveline kadar hiç görmedim. Bir...»

«O mu aradı sizi yoksa?»

«Ben aradım. 1942 Mart'ında doğmuş bir erkek torunumun olmasına inanmam için sebep vardı ortada.» Bartler'in sesi heyecanla titremeğe başlamıştı. Bir müddet konuşmadılar. Sonra Mason, bunu nasıl öğrendiğini sordu Bartler'e. Adam cevap vermeden önce bir an Mason'a baktı, sonra konuştu. «Tahminen bir ay kadar önce San Francisco'nun 1942 senesine ait doğum kayıtlarına bakmam gerektiğini, orada alâkamı çekecek birtakım şeylerin yazılı olduğunu bildiren imzasız bir mektup aldım.»

«Ne yaptınız?»

«Mektubu yırtıp attım. Bir şantaj meselesi diye düşünmüştüm. Sonra kayıtları kontrol etmeye karar verdim. İşte... Doğum sertifikasının tasdikli kopyası.»

Adamın uzattığı kâğıdı aldı Mason. Dikkatle baktı. Sonra geri verirken, «Tamamen normal bir evrak. Siz de Robert'in dul karısını görmeğe gittiniz,» dedi.

«Evet. San Fernando Vadi'sinde oturuyor.»

«Ne söyledi size?» diye sordu Mason.

«Güldü. Yüzüme karşı kahkahalarla güldü. Üstelik doğumu inkâr veya tasdik etmedi. Sadece güldü. Sonra..., Sonra, kendisine daima bir süprüntü muamelesi yaptığımı, Robert'e asla ve asla iyi bir baba olama-

dığımı söyledi. Ortada bir çocuk olsa bile, kendisi gibi bir kadının kanıyla kirlendiği için istemiyeceğimden bahsetti.»

«Enteresan.. Sonra?»

«Sonra.. Bir dedektif tuttum. Genççe bir sarışın kadın Helen'i ziyaret ediyormuş. Dedektif ufak, zararsız bir otomobil çarpışması tertipleyip kadının ehliyetinin numarasını, ondan da ismini öğrendi. İsim de Diana Regis.»

«Evet Mister Bartler.»

«Ancak kadın, Diana Regis değilmiş. Bunu Diana bize çalışmaya gelince anladım. Muhtemelen Diana ile aynı apartman dairesini paylaşan diğer sarışın. Şu Mildred Danville..»

Mason, arkasına yaslanarak sordu, «Daha ziyade kanunî bir durum. Çocuğu belirsizce öne sürerek arkada kalmaya çalışan bir annenin dâvâsı.»

«Fakat, doğum sertifikası var,» dedi Bartler.

«Ve muhakkak ki, Hayat İstatistikleri Bürosuna herhangi bir ölüm sertifikası için de uğramışsınızdır..»

«Tabii uğradım. Beni deli eden şu Mister Mason. Helen, çocuğu kolaylıkla herhangi bir yere evlâtlık olarak bırakabilir. Benim öz torunum.. Üstelik şirketimin avukatından öğrendiğime göre de, herhangi bir kanunî hak iddia edemezmişim. Zira babası ölmüş bir çocuğu, annesi evlâtlık olarak verebilirmiş..»

Mason, uzun ve kuvvetli parmaklarını, masanın kenarına trampet çalarcasına vurarak, «Olabilir,» dedi.

Bartler, iyice heyecanlanmıştı. «Avukatlarım bu işi halledebilmem için herhangi bir yol olmadığını söylediler. Tabii çocuk evlatlık olarak verilmişse.»

Mason, dudaklarını kısarak, «Mister Bartler,» dedi, «Ben herhangi bir davada bir yolun ümitsiz olduğunu görürsem, derhal bir başka yol ararım. Tabii bu davaya göre, epey değişik şekillerde olabilir.»

«Peki ama nasıl?» dedi Bartler.

«Bir avukat hayal kudretine sahip olmalıdır. Kanunen kapalı bir yola gelince, geri dönebilmeli ve bir başka yolu arıyabilmelidir.»

«Ama bu davada başka bir yol yok ki. Avukatım bana...»

«Belki vardır Mister Bartler» dedi Mason.

«Korkarım yanıyorsunuz. Sizin ne derecede kabiliyetli bir avukat...»

Mason, sabırsızca adamın sözünü kesti. «Zannederseniz size ne kastedtiğimi gösterebileceğim. Oğlunuz kayıp olarak ilân edildi, öyle mi?»

«Evet. Vücudunu bulamamışlar,» dedi Bartler.

«Oğlunuzun sağ olduğunu kabul edelim. Böyle bir teori kuralım. O za...»

«Sağ olduğuna dair en ufak bir ihtimal dahi yok.»

«Ama kayıp diye ilân edildi.»

«Bir şey farketmez.. Aman Allah'ım... Doğru tabii. Becerdiniz bu işi. Artık çocuğu mahkemeye getirebiliriz. Neden diğerleri bunu düşünemediler?»

«Ben size kanunen mantıki bir yol gösterdim. Diğer teferruatı artık avukatlarınızla halledebilirsiniz.»

«Avukatlarımla mı?» diye bağırdı Bartler, «Mason, sen bir sihirbazsın. Hesap pusulanı yolla. Yok, hayır.. Ben sana bir çek gönderirim.» diyerek fırladı.

Aynı sür'atle odadan dışarı çıktı. Arkasından Della Street başını uzatarak:

«Bu telâşla nereye gidiyor bu?» dedi.

«Muhtemelen San Fernando Vâdisi'ne.»

Öğleden sonra 3,30 da Mason, özel ulak olarak gönderilmiş bir mektup aldı. İçinde bin dolarlık bir çek ve kurşun kalemle yazılmış olan bir pusula vardı. Kâğıtta, «Kazandın» kelimesi yazılı idi. Saat 16,45 de Diana Regis telefon ederek, Mason'la konuşmak istedi. Mason ahizeyi kaldırdı ve dinledi:

«Çantamı çaldılar Mister Mason,» diyordu kadın, «Herşey de içindeydi.»

«Anlatın bakalım Miss Regis,» dedi Mason.

«Bu sabah alışverişe çıktım. İşimi bitirdikten sonra eve döndüm. Yorgundum, Uzandım.. Uyumuşum. Kalktığımda çantam yoktu.»

«Nereye koymuştunuz?»

«Zanedersem ön odadaki masanın üstüne.»

«Miss Regis,» dedi Mason, «İçinde binbeşyüz dolar bulunan bir çanta için epey dikkatsizce bir hare-

ket». Diana Regis cevap vermedi. Mason devam ederek:

«Oda arkadaşınız.. Miss Danville nerede şimdi?» diye sordu.

«Bilmiyorum. Bu da garip.. Hiçbir haber alamadım ondan. Kendisi radyoda çalışır. Radyoevini de aradım. İki üç gündür oraya da uğramamış.»

«Peki, otomobiliniz...»

«Hususi bir garajda durur.»

«Garajın anahtarı bir başkasında da var mı?»

«Oh, evet. Mildred'de yedek bir tane vardır.»

Mason biran durdu, sonra, « Ohalde aşağıya inip arabanızın orada olup olmadığına bakın. Sonra buraya gelin. Ben dışarıya çıkacağım. Ancak Della Street burada olacak ve sizi aşağı kattaki Drake Dedektif Bürosuna götürecektir. Ben de Paul Drake-e (büronun şefidir) en iyi adamlarından birisini evinize yollayıp tahkikat yaptırmasını söylerim.»

«Peki Mister Mason. Fakat anahtarların hepsi çantamın içindeydi. Garajın anahtarı da tabii. Üstelik tekrar içeriye girebilmem için dairenin kapısını açık bırakmam lâzım, yedek anahtarım yok çünkü. Bir dakika.. Şimdi hatırladım. Apartman idarecisinde üçüncü bir anahtar var.»

«Garaj kapalı olsa dahi içerisini görebilmen için herhangi bir pencere falan yok mu?» diye sordu Mason.

«Evet.. Arkada ufak bir pencere var. Bunu hiç düşünmemiştim.»

«Peki. Della saat beş buçuğa kadar burada olacak», dedi Mason ve telefonu kapattı. Sekreterine döndü ve «Della, maalesef buradasın yavrum. Aşağıya Paul

Drake'in ofisine inip, müşterilerden birinin çantasını kaybettiğini söyle. İyi bir adamının bu işle uğraşmasını istiyorum. Sonra Diana'ya 70 - 80 dolar kadar para ver.»

Mason ofisten çıkıp asansöre bindi, aşağıya indi. Klübüne uğrayıp bir kokteyl içti. Sonra evine giderek banyo yaptı, elbisesini değiştirdi. Tam kapıdan çıkıyordu ki telefon çaldı. Ahizeyi kaldırdı. Della konuşuyordu: «Merhaba şef, rahatsız ettiğim için özür dilerim. Diana'ya da söyledim ama sonra size haber vermemin iyi olacağına karar verdim.»

«Peki, nedir?» dedi Mason, «Çanta hakkında mı?»

«Hayır. O iş halledilmiş.»

«Öyle mi? Kim almış?»

«Mildred Danville.»

«Peki Della. Diğer meseleyi anlat bakalım.»

«Mildred, Diana ile Misis Helen Bartler'in evinde buluşmak istiyormuş. Ev San Felipe Bulvarı 6750 numara. Ayrıca Diana'dan sizi de oraya getirmesini istemiş.»

«Peki, Mildred'in bu işle ne alâkası olabilir?»

«Bilmiyorum.»

Mason biran sustu, sonra, «Bu iş bana cazip gelmiyor,» dedi. Sonra devam ederek, «Çanta işini anlatsana,» dedi.

«Diana buraya geldi. Onu Paul Drake'nin ofisine götürdüm. Oradan bir dedektif alarak beraberce Diana'nın apartmanına gittiler. Kapıdan girdikleri anda telefon çalmış. Arıyan Mildred'miş. Takriben 10 - 15 dakika kadar konuşmuşlar. Diana başından geçenleri anlatmış, sonra çantayla alâkalı birtakım konuşmalar ol-

muş. Çanta Mildred'deymiş. Dedektif herhalde beklemekten sıkılmış olacak ki, konuşmayı keserek çanta bulunduğu göre artık yapılacak bir işi olmadığını söylemiş. Diana da Mildred'e biraz sonra aramasını söyleyerek telefonu kapatmış. Dedektif gittikten sonra Mildred tekrar aramış ve Diana'ya az evvel söylediklerimi tembih etmiş.» ,

«Saat kaçta gidilecekmiş?» diye sordu Mason.

«Bu gece 22 de.»

«Diana nerede şimdi?»

«Az evvel çıktı. Gidip gitmeyeceğinizi anlamak için saat 21,30 da buraya gelecek. Kendisine 25 dolar verdim. Yarın sabah geri vereceğini söyledi.»

«Akıllı bir sekretersin Della,» dedi Mason. Sonra devam etti, «Ben yemeğe çıkıyorum. Sen de gel. Saat 21,30 da seni bırakırım.»

Della Street tereddüt etti. Avukat, «Üstünü değiştirmene de lüzum yok» dedi.

«Peki patron. On dakikaya kadar burada olabilir misiniz?»

Perry Mason ve Della Street, Della'nın apartmanının önünde arabada oturuyorlardı. Yağmur bütün şiddetiyle yağmaktaydı. Mason sordu:

«Saat kaç?»

«21,26.»

«Eh, dört dakika daha bekliyeceğim demektir». diyerek sigara paketini çıkardı avukat. Beraberce karanlıkta sigaralarını içmeğe başladılar. Bir müddet sonra Mason, «Acaip bir dava bu» dedi, «Umumiyetle kadın kısmı, çocuğu kendisini kocasının ana babasına sevdiren bir varlık diye düşünürler. Üstelik böyle bir durum, kadını ailenin en mühim fertlerinden biri haline kor. Halbuki bu işte, tamamen aksi ile karşıkarşıyayız.»

«Helen Bartler, muhakkak ki kayınpederinden nefret ediyor» dedi Della.

Mason, sigarasından derin bir nefes çekerek cevap verdi, «Başka bir izah tarzı yok. Bartler bana bir çek gönderdi. Neden?»

«Belki Jason Bartler, gelinini görüp senin teo-
rine göre konuşmuştur.»

Bir müddet tekrar sustular. Birden Della sa-
atine bakarak, «Aman Allah'ım. Ona çeyrek var,» diye
bağırdı.

«O halde gidelim. Ümit ederim ki gelişimizden
evvel gitmemiştir», dedi Mason ve arabayı hareket et-
tirdi. Islak caddede bir hayli yol aldılar. Sağa saptılar.
Mason sordu: «Numarası kaçtı evin?»

«6750.»

«Hemen hemen yarım mil daha var».

Biraz sonra Della, «İşte şef. Burası.» dedi. Ma-
son arabayı yanaştırdı ve park etti. «Evde ışık yok Del-
la» dedi. Sonra devam etti, «Diana Mildred'in saat
22,00 de mi burada olacağını söyledi?»

«Evet şef».

«Öyleyse saat 22.00.»

«Evin kenarındaki şu büyük şey nedir?» dedi
Della.

«Hangisi? Şu tanka benzeyen mi? Yağmur su-
ları için. Eskiden çok yaygındı. Fakat şehir suyu ve-
rildikten sonra demode oldu.» Sonra ilâve etti:

«Ben kapıya kadar gidip evde kimsenin olup
olmadığına bakayım. Şu eldiven gözünde bir el fene-
ri olacak. Onu yola doğru tutuver.» Della Street, lâmba-
yı çıkardı ve, «Ben de seninle geliyorum,» dedi. Bera-
berce arabadan çıktılar. Darca bir çimento yoldan ge-
çerek ağaçtan yapılmış merdivenleri tırmandılar. Ma-
son zile bastı. Ses evin içine yayıldı. Az sonra tekrar

bastı. Herhangi bir hareket olmadı içeride. Mason kapıya hafifçe yüklendi. Kapı kilitliydi. Mason, «Gel Della, etrafa bir göz atalım» dedi. Beraberce evin arkasına gittiler. Arka bahçe meyilliydi ve daha gerilere doğru meyil artmaktaydı. Mason elindeki feneri etrafa doğru dolaştırdı. Birden bir noktada durdu. Sonra o noktanın civarını araştırdı, tekrar aynı yere çevirdi feneri. Koyu renkli birşey vardı orada. Yağmur damlaları sarışın bir baş üzerine damlamaktaydı, Mason Della'nın nefesini içine çektiğini duydu. Oraya doğru yürüdü. Della'nın parmakları avukatın koluna kenetlenmişti adeta. Yerdeki şeye yaklaştılar. Mason, «Başının arkasından vurulmuş» dedi, «Muhtemelen koşuyordu... Yağmur başladıktan sonra olmuş bu. Sol elini görüyorsunuz Della? Çamuru nasıl kavramış.. Parmaklarının şu bankın kenarında yaptığı izlere bak. Ayak izleri de şuralarda olmalı. Bakalım.. İşte şurada. Burda da yere düşmüş. O da ne?» Mason feneri söndürdü ve «Dinle» dedi. Uzaktan, yağmur ve rüzgâr seslerinin arasından bir siren sesi geliyordu. Mason sekreterinin dirseğinden tutarak, «Gidelim» dedi. Geldikleri yoldan geri döndüler. Siren sesi tekrar duyuldu. Bu sefer daha da yakından geliyordu. Tam arabaya varmışlardı ki, kırmızı ışıklar etrafı aydınlattı. Mason, «Artık çok geç. Bari şimdi buraya gelmişiz gibi davranalım. Hiçbir şeyden habermiz yok. Anldın mı?» dedi.

Uzun ve kuvvetli bir ışık hüzmesi her ikisini yakaladı. Polis arabası hızla geldi ve Mason'un arabasının arkasında durdu. İki adam indi.

«Ne oluyor? Bu heyecan da nedir?» dedi Mason.

Adamlardan biri, «Oh, oh Mister Mason...» dedi. Yaklaşınca, konuşanın Teğmen Tragg olduğunu gör-

diiler. Adam devam ediyordu: «Ne zamandan beri buradasınız?»

«Bil bakalım,» dedi Mason.

«Ne arıyorsunuz?»

«Müvekkililerimden birini teğmen.»

«Evde kimse var mı?»

«Bilmiyorum. Mamafih bakalım.»

«Nereden geldiniz? Yâni hangi yoldan denek istiyorum?»

«Dosdoğru San Felipe bul... Söyler misin Tragg ne oluyor?»

«Telefon edildi. Birisiyle mi buluşacaktınız burada?»

«Evet, bir müşterimle,» dedi Mason ve «Eğer müsaade ederseniz kendisini halâ görmek arzusundayım» diye ilâve etti. Sonra teğmenin önünden geçti, evin kapısına yürüdü. Arkasından da teğmen ve biri arabayı kullanan iki polis de yürüdüler. Mason üstüste zile bastı. Teğmen yanındaki polislerden birine dönerek, «Evin arkasına bir bak bakalım Bill,» dedi. Polis ayrıldı. Biraz sonra onun evin arkasına doğru giden ayak sesleri ve arka kapiya vuruşu duyuldu.

«Herhalde evde kimse yok» dedi Mason.

Tragg, başını avukattan yana çevirerek, «Kiminle buluşacaktınız burada?» diye sordu.

Mason, «İsim posta kutusunda yazılı» dedi.

Tragg cevap vermedi. Kapıyı tekrar yokladı. El fenerini çıkardı. O sırada arkaya giden polis geldi, «Bu taraftan teğmenim. Arkada...» dedi. Hep beraberce yürüdüler evin arkasına. Polis elindeki lâmbayla etrafı aydınlattı. Karanlığın içinde hareketsiz yatan bir cisim belirdi. Teğmen, Mason ve Della'ya, «Siz ikiniz burada

bekleyin» dedi ve diğer polislerle cesedin yanına doğru yürüdü. Mason, onların alçak bir sesle konuşmaya gıştiklerini duydu. Sonra koluyla Della'yı sardı. Yağmurun altında öylece beklediler. Birden arkalarından gelen bir ses Mason'un dikkatini çekti. Başını çevirdi ve dinledi.

«Nedir o?» diye sordu Della.

«Yağmurun su tankında yaptığı ses olacak» dedi avukat. Birden Tragg'ın sesini duydular. «Sizler arabaya dönseniz iyi olacak» diyordu. Mason, ölenin kim olduğunu sordu ama cevap alamadı. Tragg adamlarından birisine, «Fotoğraf makineni getir. Çamurda epey iz var. Birkaç resim çekelim» dedi. Sonra diğer polise döndü ve «Sen burada kal, ben makinenin teminine yardım edeyim» dedi. Sonra yukarıya doğru çıktı ve Mason'la Della'ya hitaben, «Benimle gelin» dedi. Beraberce Mason'un arabasının yanına geldiler. Teğmen kontak anahtarını istedi. Mason «Arabada» diye cevap verdi. Teğmen arabaya girip çalıştırdı ve hararet kadranına baktı. Arabanın henüz soğumamış olduğunu görünce adeta canı sıkıldı ve, «Kimi görecektiniz burada?» diye sordu.

Mason, «Posta kutusunda yazılıydı. Misis Helen Bartler.» dedi.

«Müşteriniz mi?»

«Hayır!»

«Niye görmek istiyordunuz?»

«Bir mesele hakkında şahitlik yapabileceğini zannediyordum.»

«Şahit aramak için epey anormal bir saat değil mi?»

«Evde olabilir diye düşünmüştüm de».

«Tanıyor muydunuz?»

«Hayır.»

«Telefonla olsun görüşmediniz mi?»

«Hayır.»

«Peki şahit olabileceğini nereden biliyordunuz?»

«Küçük bir kuş söyledi.»

Teğmen Tragg, bir müddet konuşmadan baktı. Sonra, «Siz ve Miss Street... Lütfen arabaya binin. Sakın buradan ayrıl... Bir dakika» dedi ve uzanarak kontak anahtarını aldı. Mason ve Della, ön kanepeye oturdular. Tragg, kapıyı kapattı ve gitti. Mason sekreterine eldiven gözündeki viski şişesini çıkarmasını söyledi. Della şişeyi çıkardı. İçtiler. Sonra Della üşüdüğünü ve ısıtıcının çalışıp çalışmadığını sordu. Mason kontak anahtarının kendisinde olmadığını söyledi. Sonra çakısını çıkardı, ince ucunu kontak deliğine soktu, çevirdi ve araba çalışmaya başladı. Biraz sonra sıcaklık gelmeğe başladı. İçkinin ve ısının verdiği rehavetle Della, Mason'a sokuldu ve «Zavallı Diana, acaba buraya nasıl gelmiş» dedi. Mason «Aynı şey şu anda teğmenin zihnini meşgul ediyor» diye cevap verdi.

«Eğer Misis Bartler... Şef, şurda, ilerde... Nedir o?» dedi Della.

«Nerede?»

«Şurda, kaldırımın kenarında. Flâşın çekilişini bekle.. Gördün mü?»

«Evet ama, pek belli olmuyor» dedi avukat.

Della kapının kolunu tutarak, «Kadın çantasına benziyor» dedi. Sonra dışarı çıkmak istedi. Mason mani oldu. «Teğmen Tragg, en beklenmedik zamanlarda ortaya çıkmayı pek sever» dedi. Daha sözlerini henüz bi-

tirmemişti ki, evin arkasından bir el fenerinin ışığı aksetti. Biraz sonra da teğmen arabanın kapısını açıyordu.

«Öh, öh... Burası bayağı sıcak.»

«Evet» dedi Mason, «Kaloriferi çalıştırdın da.»

Teğmen içeriye girdi, kapıyı kapattı. Sonra «Şu cesed hakkında neler biliyorsun, Mason?» diye sordu.

«Hiçbirşey».

«Tanıdın mı onu?»

«Allahaşkına Tragg... Yüzünü bile görmedim ki.»

Başka bir flaş ışığı ortalığı aydınlattı. Tragg birden, «Kaldırımın kenarında birşey var. Az önce ışıpta gördüm.» diyerek arabadan aşağıya indi. Feneri ile kaldırımı taradı, sonra yürüdü ve bir kadın çantasını yerden aldı.

Mason, «Gördün mü? Eğer biz almağa gitseydik, Tragg bizi seyrediyor olacaktı şu anda» dedi.

Az sonra teğmen geri döndü. İçeri girdi ve «Diana Regis kim?» diye sordu.

«Diana Regis mi? Müvekkilimdir». dedi Mason.

«Ohalde cesed müvekkilinin. Müşterin olması için ne gibi...»

«Bir davadan dolayı.»

«Yoksa Misis Helen Bartler'e karşı bir dava mı?»

«Hayır.»

Tragg, elindeki çantayı açtı, içinden bir makbuz çıkardı ve, «Bu sizin imzanız mı?» diyerek Della'ya uzattı. Kız, «Evet» deyince, «Öyle ise Diana Regis'in Misis Helen Bartler'le bir münasebeti var demektir» dedi teğmen.

«Hayır.»

«Nasıl hayır? Burada yazıyor işte. Kocasına..»

«Teğmen Tragg, kocası sağ değil.»

«Aileden başka biri var mı?» diye sordu Tragg.

«Bilmiyorum, olabilir».

«Doğrusu, çok yardımınız dokunuyor, değil mi?» diyerek devam etti teğmen, «Bu anlaşmanın miktarı nedir?»

«Hatırlamıyorum.»

«Çantanın içinde 1500 dolar var. Kız da öldüğüne göre onu kimin öldürdüğünü öğrenmek istersiniz tahmin ederim.»

«Demek öldürülmüş?» dedi Mason.

«Tabii öldürülmüş. Kafasının arkasına kurşunu bırakıvermiş birisi.»

«Yapabileceğimiz herşeyi yapmak isteriz teğmen. Bundan emin olunuz.»

«Muhakkak, muhakkak Mason. Pekalâ, sizlerle sonra konuşuruz, şimdi her ikiniz de gidebilirsiniz.»

Perry Mason, arabayı geniş bir kavis çizdire-
rek geri döndürdü ve San Felipe Bulvarından, geldikle-
ri istikamete doğru uzaklaştı. Sessiz ve düşünceliydi.
Bir müddet yola devam ettiler. Sonra Mason başını çe-
virmeden konuştu. «Zavallı... Eğer beraber gitmiş ol-
saydık». Della, «Evet, o zaman biz de yağmurun altında
yüzümüz toprağa yapışmış yatıyor olacaktık» dedi. Bir-
den caddenin çaprazlaştığı bir yerden uzun bir korna
sesi duyuldu. Bir araba kapısı açılarak içinden biri at-
ladı ve koşmağa başladı. Mason arabayı yavaşlattı. Ge-
len kadındı. Yağmurun altında delice koşuyordu. Ni-
hayet Mason'un arabasının farları kadının sarı saçları-
nı aydınlattı. Avukat arabayı stop ettirdi ve kapıyı aç-
arak... Diana Regis'i bekledi. Kız nefes nefeseydi...

«Oh, Mister Mason... Sizleri görebildiğime ne
kadar memnun oldum. Gelmiyeceksiniz diye çok kork-

muştum. Sanki asırlardır bekliyor gibiyim. Fakat, bana Miss Street'in gittiğini söylediler, benimle burada buluşacağına söz vermişti. Sonra ...Tabii biraz geciktim ama ne kadar geciktiğimi bilmiyorum» dedi.

Mason sekreterine belli belirsiz bir ihtar bakışı fırlattı ve Diana Regis'e:

«Ne yapmamı istiyorsunuz?» diye sordu.

«Mümkünse benimle beraber gelmenizi» dedi genç kadın.

«Nereye?»

«San Felipe Bulvarı 6750 numaraya.»

«Ne varmış orada?»

«Mildred ile buluşacaktık.»

«Kaçta?»

Diana Regis, hafifçe güldü ve, «Vallahi randevumuz 22,30 daydı ama Mildred umumiyetle geç kalır ve...»

Della, kadının sözünü keserek, «Saat 22,00 de demiştiniz galiba» dedi.

«Belki... Pek kati olarak hatırlayamıyorum» dedi Diana Regis.

«Saat 21,30 civarında burada değil miydiniz?» diye sordu Mason.

«Gelmeğe çalıştım. Ama yağmur mâni oldu. Kendi arabamı almağa gittim, ancak trafik çok hareketliydi. Onun için... tahminen 21,45 den evvel gelemedim.»

«O halde 21,45 den beri buradasınız?» diye sordu Mason.

«Evet Mister Mason».

Avukat bir an durdu. Sonra, «Della'nın apartmanına gidelim» dedi, arabayı çalıştırdı. Eve varınca

Della, kahve yapacağını söyliyerek mutfağa gitti. Della kapıyı kapattıktan sonra Mason, «Peki, Mildred ile nasıl konuştunuz?» diye sordu Diana'ya.

«Kaybolan çantam için dedektifle eve gittiğimiz zaman telefon etmişti. O ara konuştuk.»

«Neler söyledi, hatırlıyor musunuz?»

«Başı epeyi derde girmiş. Arabamı almış ve yolda bir trafik hâdisesinden dolayı, polis, ehliyetini istemiş. Onunsa ehliyeti falan yoktur. Aynı yaşta ve hemen hemen aynı tipte olduğumuzu düşünerek ehliyetini evde unuttuğunu söylemiş ve polisle birlikte eve gelmişler. Masanın üzerinde çantamı görüp almış..» Avukat, o sırada odaya giren sekreterine bakarak Diana Regis'in sözünü kesti: «Tabii sen de kendi başından geçenleri ona anlattın?»

«Evet Mister Mason».

«Gözüne olanları da..»

«Oh, tabii...» diyerek devam etti Diana. «Sonra dedektif gitmek istedi ve bahçede Mildred'e biraz sonra aramasını söyledim ve telefonu kapattım. Mildred, tekrar aradığı zaman son derece heyecanlıydı. Mister Bartler'in evinde gözüme olanları tekrar anlatmamı istedi, sonra kendisiyle San Felipe'deki adreste buluşmamı ve sizi de oraya getirmem için uğraşmamı istedi.» Genç kadın sözlerini bitirdikten sonra Della Street ayağa kalkarak mutfağa doğru gitti. Az sonra içeriden seslenerek kahvelerin hazır olduğunu bildirdi. Avukat, Diana'ya rahatça oturmasını söyleyip, «Peki Della, ben alırım» dedi ve mutfağa doğru gitti. Della'yı kolundan tutarak kapıdan uzağa çekti ve yavaşça, «Arka kapı var mı burada?» diye sordu.

«Evet, servis kapısı var»

«Peki. Kahveleri içtikten sonra yapacak işlerin olduğunu söyleyip mutfığa dön ve buradan da ön kapiya git. Kapiya acele acele birkaç defa vur. Polisler nasıl vurur, bilirsin. Oldu mu?»

Mason iki fincan kahveyi alarak odaya döndü. Az sonra Della da geldi. Beraberce içmeğe başladılar. Bittikten sonra Della, «Benim biraz işim var, kusura bakmayın» diyerek odadan çıktı. Bir sessizlikten sonra, Mason «Kendisiyle çalışmadan önce Bartler'in adını işitmiş miydiniz?» dedi.

«Hayır.»

«San Felipe Bulvarında kim oturuyor, biliyor musunuz?»

«Herhalde Mildred'in bir arkadaşı! Oraya gide-
mez miyiz Mister Mason?»

«Tabii canım.. Ama bu kadar beklediyse biraz daha bekler».

Diana Regis, dudaklarını ısırarak sustu. Bir kaç dakika sessizlik oldu. Sonra ön kapının gürültülü bir şekilde vurulduğunu işittiler. Diana Regis'in elindeki boş kahve fincanı yere düştü. Mason, «Ne oldu? Kaçmak mı istiyorsunuz?» diye sordu. Diana Regis, cevap veremeyecek kadar heyecanlanmıştı. Başını salladı sadece. Mason, genç kadını bileğinden tutarak mutfığa ve oradan da arka koridora soktu. O sırada kapiya tekrar vuruldu. Mason, «Şimdi bana hakikatı anlat Diana» dedi. Kadın itiraz falan etmeden kısık bir sesle konuşmaya başladı: «Miss Street'den çıktıktan sonra şehire indim. Sonra vaktin geç olduğunu gördüm, tekrar Miss Street'in yanına dönüp, oradan da San Felipe Bulvarına vaktinde yetişebilmem imkânsız diye düşündüm. Üstelik sizin gelip gelmeyeceğinizi de bilmiyordum.»

«Sonra..»

«Sonra, bir taksiye bindim ve oraya gittim. Arabam evin önünde duruyordu. Mildred de oradadır diye düşündüm tabii. Şoförün parasını verip eve doğru yürüdüm. Zili çaldım. Kimse cevap vermedi. Tekrar çaldım. Yine ses seda çıkmayınca, evin arkasına geçtim. Arka kapıyı da çaldım. Arabam orada olduğu halde Mildred ortalıkta yoktu. Yağmur da yağıyordu ve bayağı ıslanmıştım. Arabaya döndüm, bir müddet oturdum. Sonra gözdeki el fenerini alarak evin etrafını dolaştım. Birden... birden...»

«Birden, onu gördün değil mi?»

«Evet. Yerde..»

«Dokundun mu?»

«Oh... Evet.»

«Mildred iniydi?»

«Evet.»

«Sonra?»

«Korku içinde arabaya koştum ve heimen oradan uzaklaştım. Ne yapacağımı bilmiyordum. Miss Street'i görmeğe karar verdim. Bulamadım onu. Ben de size anlattığım hikâyeyi uydurdum. İnanırsınız zannetmiştim.»

Ayak sesleri duyuldu. Gelen Della idi. Avukata kendisiyle biraz konuşmak istediğini söyledi. Mason, Della'nın yanına gitti ve: «Ne oldu?» diye sordu.

«Bana anlattığınız gibi kapıya vurdum ve..»

«Faydası da oldu».

«Sonra uzaklaşmanız için biraz bekledim. Bir iki dakika sonra içeriye girdim, tam oturmuştum ki kapı çalındı. Teğmen Tragg'ın sesi geliyordu dışarıdan»

diyerek devam etti Della. «Sesimi çıkarmadım. Az sonra sesler kesildi».

Mason cevap vermedi. Sonra: «Diana, sen kapıyı çaldığın zaman müthiş korktu. Kendisini saklayabileceğimi, yardım edebileceğimi anlayınca epey şeyler anlattı. Aynı şeyleri polise anlatırsa pek inanmazlar. Üstelik Tragg, benim de Diana'ya yataklık yaptığımı iddia eder» dedi.

«Bu cinayetten Diana'yı mesul tutarlar mı?»

«Ona yüklememeleri için hiçbir sebep yok» dedi Mason. Sonra ilâve etti: «Teğmen nerede şimdi?»

«Bilmiyorum» dedi Della ve tereddüt ederek devam etti: «Benim küçük arabam garajda duruyor...»

Mason, «O halde hemen çıkar onu» diyerek Diana Regis'in yanına geldi ve «Della arabasını garajdan alıp seni eve götürecektir» dedi.

«Eve mi?» diye sordu Diana.

«Yâni, emniyette olabileceğin herhangi bir yere.»

Bir müddet sonra arabanın sesi duyuldu. Yangın merdiveninden aşağıya indiler. Diana Regis arabaya bindi. Mason Della'ya, «Ben yukarıya dönüyorum. Sizler hiç bir yerde durmayın. Eğer kimse tarafından durdurulmazsanız, 20 dakika sonra bana telefon et» dedi. Cebinden dolmakalemmini ve bir not defteri çıkardı. Della'ya verdi ve «Söyliyeceklerimi yaz bakalım» dedi.

«Şef, ben biraz gecikebilirim. Anahtar posta kutusunda. D.»

Della Street, mesajı yazdı ve dairenin anahtarıyla birlikte avukata geri verdi. Sonra arabayı çalıştırdı ve hareket etti. Mason biraz bekledikten sonra

tekrar yangın merdiveninden içeriye girdi. Tam bir koltuğa oturmuştu ki, kapı çalındı. Mason kapıyı açtı. Dışarıda Teğmen Tragg duruyordu.

«Merhaba teğmen» dedi Mason, «Sizi bu kadar çabuk göreceğimi ummuyordum.»

«Öyle mi? Sekreterinizi arıyordum. İçeride değil mi yoksa?» dedi Tragg.

Mason güldü, «Beraber yemek için randevumuz vardı... Ama geldiğim zaman bu notu buldum. Kendisi nerede bilmiyorum.»

Tragg, pusulayı alarak okudu. Sonra «Eğer bir mahzuru yoksa ben de içeri girip beklemek istiyorum. Hem bu arada öğrenmek istediğim bazı şeyleri de bana anlatırsınız» dedi.

«Oh.. Tabî, buyrun.»

Beraberce içeriye girdiler. Mason kapıyı kapattı ve «öğrenmek istediğinizin ne olduğunu söyler misiniz?» dedi.

«Diana Regis meselesi. Bu konuda epeyi ke-tumusunuz, ama ben daha fazlasını öğrenmek istiyorum. Zannedersenem Diana Regis akşamüstü sekreterinizle berabermiş. Tam olarak zamanını öğrenmem lâzım. Ancak, mademki siz buradasınız...»

«Viski içermiydiniz teğmen?»

«Hayır, vazifede iken kullanmam. Neden bahsediyorduk? Evet... Miss Street'i şahit olarak çağırabilirim.»

«Şahit mi?» dedi Mason, «Neden dolayı?»

«Muhtelif sebepler.. Biraz evvel de buradaydım. Kapıyı çaldım» dedi teğmen.

«Siz miydiniz?... Ben o sırada telefonla konu-

şuyordum. Kapının çalındığını duyunca seslendim. Demek ki duymamışsınız.»

«Belki de.. Olabilir» dedi teğmen. Sonra devam etti. «Zaten aşağıya inmiştim. Arabalar duruyordu evin önünde. Onları tetkik ediyordum.»

«Özür dilerim» dedi Mason.

«Sence ceset Diana Regis'e mi aitti?»

«Değil mi?» diye sordu avukat.

«Hayır. Adı Mildred Danville. Zannedersen bilmen icap eden birtakım hususlar var Mason.»

«Öyle mi? Ne gibi meselâ?»

«Meselâ... Cınayyet, yağmurun başlamasından bir buçuk saat kadar sonra işlenmiş».

Avukat ses çıkarmadı. Teğmen devam etti. «Kadın herhalde meçhul mütecavizden kaçıyordu. Tahminen 6 - 7 metrelik bir mesafeden vurulmuş. Epeydir yağmur yağıyormuş. Zira toprak çamur haline gelmiş. Parmakların yaptığı izler halâ duruyor, tırnakların altları çamurla dolu.»

«İyi bir yağmurdu doğrusu» dedi Mason.

«Evet, çiftçiler memnun olacak muhakkak. Delila ne zaman gelir?»

«Bilmem... Notu gördün.»

«Oh, evet.. tabii. Epey enteresan bir not.»

«Herhalde posta kutusunun üstünde aceleyle yazmış olacak.»

«Tabii, hem de senin dolmakaleminle... Eğer farkına vardıysan, imzanın yanında, mürekkepli bir parmağın veya elin yapmış olabileceği bir leke var.»

«Evet. Şimdi farkettim...»

«İşin tuhafı, senin sağ elinin işaret parmağında da (tesadüfen) bir mürekkep lekesi var...»

Bir müddet konuşmadan sigaralarını içtiler. Sonra teğnen, «Diana Regis için enteresan bir dâvâ» dedi.

«Sadece çantasını kaldırımın kenarında bulduğun için mi?»

«Saçmalama... Mildred Danville, Diana'nın arabasıyla ve bir miktar parasıyla gitmiş oraya. Herhâlde Diana da peşinden gitmiş...»

Telefon çaldı. Teğmen ayağa kalkarak, «Müsaade edersen ben konuşacağım» dedi.

Mason, seri bir davranışla telefonla teğmenin arasına girdi ve «Ben de bir telefon bekliyordum» diyerek ahizeyi kaldırdı. Karşıdan «Teğmen Tragg'la konuşmak istiyorum» dedi biri. Mason, ahizeyi teğmene uzattı. Teğmen bir müddet karşı tarafı dinledi, sonra «Peki, sen bir zabıt tut ve bekle» dedi, kapattı.

Mason, «Ne var? Birşey ini olmuş?» diye sordu.

«Bir şoför» dedi teğmen. «Gözü morarmış bir sarışın kadını San Felipe'deki adrese götürmüş. Adamın tarifi Diana Regis'e uyuyor. Gittikleri evin önünde bir araba duruyormuş. Kadın şoförün parasını verip yollamış.»

«Saat kaçta olmuş bu?»

«Yağmurun başlamasından takriben bir saat sonra... Beni ilgilendiren, evin önünde bir arabanın perk etmiş olması hususu. Bizler oraya geldiğimizde serin arabandan başka bir şey yoktu etrafta? Dinle Mason, eğer kızı burnumun dibinden uzaklaştırdıysan, bunun mes'uliyetinin büyük olduğunu anlamalısın. Muh-

temel bir şüpheli olarak kabul ettiğim Diana Regis'i istiyorum. Ayrıca bu konuda ısrar ettiğimi de bilmelisin...»

Telefon bir daha çaldı. Tragg ilerledi, fakat Mason durdurarak, «Her halde bu benim için olacak» dedi. Arıyan sekreteriydi. Mason: «Müzik..» dedi.

«Müzik mi? Alo... Ah, evet, sevmediğin bir müzik mi?»

«Tamam.»

«Kapatamaz mısın?»

«Hayır.»

«Diana için herhalde..» diye sordu Della. «Oraya getirebilir miyim kızı?»

«Evet.»

«Gelince onunla konuşmak isteyecek misin?»

«Hayır.»

Della Street telefonu kapattı. Teğmen hemen ahizeyi alarak bir numara çevirdi. Karşıdan ses alınca, «Alo, radyo. Ben teğmen Tragg. Diana Regis ve avukat Perry Mason'un sekreteri Della Street civarda bir arabalar. Evet... Nöbetçi arabalara haber ver. Bulunmalarını istiyorum» dedi ve kapattı. Sonra şapkasını aldı ve kapıya yöneldi. Tam çıkacakken aklına birşey gelmişçesine durdu ve Mason'a dönere, «Eh, gelecek sefer daha şanslı olmanı temenni ederim» dedi. Avukat alâkasız bir tarzda cevap verdi. «Bu kadar erken mı kaçıyor-sun?»

«Evet. Diana Regis geldiği zaman merkezde olmak isterim.»

«Ona herhangi bir suç isnad edecek misin?»

«Belki... Herhalde avukatı sen olursun.»

«Şimdiden bir şey söyleyemem.»

«O halde şimdilik iyi geceler» dedi teğmen ve kapıyı açarak çıktı. Aradan on dakika geçmişti ki Della telefon etti. Çok heyecanlıydı, «Götürdüler onu» dedi. Devam etti, «Herhalde bizi takip ediyorlardı. Sonra...»

«Peki, peki.. Şimdi nerdesin?» diye sordu Mason.

Della Street, bulunduğu yeri söyledi. «O halde» dedi Mason, «Oradan ayrılma. Ben seni alırım.»

Perry Mason, pardesüsünü giydi, şapkasını elialarak Della Street'in dairesinden çıkmak için kapıya doğru yürüdü. Tam elektriğı söndürecekti ki, duraladı. Bir an düşündükten sonra geriye döndü, telefonu kaldırarak Paul Drake'in ofisinin numarasını çevirdi. Karşıdan ses gelince, «Mason konuşuyor» dedi, «Bana mümkünse Mister Drake'ı bulun. Bulamazsanız en iyi adamlarınız kimlerse onları bulun. Diana Regis ve Mildred Danville'in beraberce oturdukları bir daireleri var. Palm Vista apartmanında... Dairenin numarasını bilmiyorum ama müracaattan öğrenilebilir. Polis takriben bir saat zarfında orada olabilir ve onların oraya gelişine kadar apartmanın gözlenmesini istiyorum.»

«Peki, polis geldikten sonra?» diye sordu karşı taraf.

«Sonra, ayrılırlar... Fakat polis gelene kadar

apartmana girenin ve çıkanın tesbitini istiyorum. Oraya iki veya üç adam yollanırsa daha iyi olur. Ama şu anda birisinin derhal oraya gidebilmesini sağlayın.»

«Bir dedektifimiz şimdi büroda. On dakika içinde iki kişi daha buluruz.»

«Peki, ben şimdi ofisime gidiyorum. Bir saat sonra durumu öğrenmek için oraya gelirim. Bir şey daha var. 2816 Pasifik Tepesine, Jason Bartler'in evine de bir iki adam gönderilip kontrol edilmesini istiyorum.»

«Fakat... Bu kadar adamı şu anda temin edemem ki..»

«Peki. O halde önce apartmanı halledin. Mümkün olursa da Jason Bartler'i.»

Mason telefonu kapattı, ışığı söndürerek dışarıya çıktı. Arabasına binerek sekreterinin kendisini beklediği yere doğru hareket etti. Della bekliyordu. Arabanın durduğunu görünce kapıyı açarak içeriye girdi. «Hayatımda böyle korkmamıştım» dedi.

«Unut canım, sadece bir tuzaktı» dedi Mason.

«Ne olduğu umurunda değil. Takip edildiğimizi anlamam gerekirdi.»

«Sizin yapabileceğiniz birşey yoktu Della. Tragg, Diana Regis'in apartmanda olduğunu biliyordu. Zira kızın arabası evin önündeydi. Muhakkak kendisi içeriye girdikten sonra, bizlerin bir başka taraftan çıkabilmemiz ihtimalini düşünüp bir polis arabası gizletmiştir.»

«Öyle olacak.»

«Diana'ya konuşmamasını söyledin mi?»

«Evet. Ne söylediyse anlattım kendisine.»

«Tragg bana, Diana Regis aleyhinde bazı bilgilere sahip olduğunu söylerken son derece dikkatliy-

di. Bir cinayetle ilgili olarak şahitlik yapacağını ve hat-
ta bazı delillerle suçlu zannını uyandıracağını anla-
mam için bayağı uğraştı. Tabii bunları duyunca ben de
Diana'yı polisten uzak tutmağa çalışacak onu saklıya-
caktım.»

«Tragg ne istiyordu acaba?»

«Beni suçluya yataklık yaptığım için enselemek
veya Baro'ya şikâyet edebilmek için birtakım deliller el-
de etmek isteyebilir.»

«Tabii sen de bu tuzığa girmemek için çok ze-
kice davrandın?»

«Herneyse... Şimdi ofise gidelim ve Diana Re-
gis'in ihzar emrinin ilâmı için müracaatta bulunalım.
Ya ona bir suç isnat edecekler veya serbest bırakacak-
lardır.. Ancak yarın sabaha kadar bize ilâmı verebile-
cek bir hâkim bulamayız. O zamana kadar da Diana'yı
iyi sıkıştırırlar.»

Della Street, «Diana'nın apartmanının anahta-
rı bende» dedi. Mason bunun üzerine hayret dolu bir
sesle sordu, «Ne sende dedin?»

«Diana ile Mildred'in beraber oturdukları dai-
renin anahtarı dedim. Belki orada bazı şeyler bulursu-
nuz.. Hiç olmazsa bir göz atmak istersiniz diye düşün-
müştüm.»

«Akıllı bir sekretersin Della. Ben bunu aklıma
bile getirmemiştim» diyerek devam etti Mason. «An-
cak oraya gitmek tehlikeli olabilir. Enselerler bizi...
Hem sonra Diana Regis'i yeter derecede tanımıyoruz.
Eğer bu cinayeti onun üzerine yıkmaya çalışırlarsa...
Hayır. Doğruca ofise gidip ilâmı temin etmek daha
akıllı bir iş olur.»

Bunları söyledikten sonra Mason arabasını ofi-

sin bulunduğu binaya doğru gitmek üzere çalıştırdı. Binaya varınca, günün her saatinde açık olan Drake Dedektif Acentasına girdiler. Mason nöbetçi memureye herhangi birşey olup olmadığını sordu. Kız başını salladı ve sonra, «İyi bir adamımızı o işe yerleştirdik. İki kişi daha oraya varmak üzere» dedi. Avukat «Peki, bir şey olursa ben ofisimdeyim» diyerek Della'ya işaret etti ve dışarı çıktılar. Biraz sonra kendi bürolarındaydılar. Della Street, karbon yerleştirilmiş iki nüsha kâğıdı daktiloya taktı ve bekledi. Mason, müvekkili olan Diana Regis'in kanunsuz bir şekilde hürriyetinin tahdit edildiğini dikte ettirmeğe başladı. Mason konuşmasına devam ederken telefon çaldı. Arıyan dedektif acentasındaki memureydi. «Zannedersen bir iz üzerindeyiz Mister Mason» dedi kadın. Sonra devam etti, «İki adamımız oradaydı. Fakat bir tanesi oradan ayrılmış. Herhalde bir şeyler yakalamış olacak. Yâni biraz evvel size bahsettiğim iki adamımızı oraya yolladık. Oraya vardıklarında daha önce oraya yollamış olduğumuz dedektifi görememişler. Gitmiş.»

«Ne zaman sizi ararsa benimle temasa geçin» dedi Mason ve kapattı. Sonra sekreterine dönerek, «Galiba birşeyler elde ettik Della» dedi. Bir sigara yaktıktan sonra devam etti, «Palrn Vista Apartmanına ilk giden adam diğer iki dedektif gelmeden önce oradan ayrılmış.»

«Polis oradamıymış şimdi?»

«Henüz değil. Muhtemelen Diana'nın sorgusuya meşguller..»

«Ne olabilir şef?» diye sordu Della. Avukat bir süre düşündü ve sonra, «Her şey olabilir. Meselâ... Helen Bartler..» dedi.

«Farzediniz ki Diana'yı cinayetle itham ettiler. Müdafaasını üzerinize alır mısınız?»

«Normal olarak delillere istinat etmem gerekir ama... Diana Regis, teğmen Tragg, senin dairene geldiği zaman kendisini gizlice polisten kaçırdığımı, daha doğrusu kurtardığımı zannediyor. Ben de onun bu inancını sarsmak istemem tabii.»

«Benimi merak ettiğim, Mildred Danville'nin bu işe nerede karıştığı?»

Mason düşünceli bir tarzda, «Diana gözüne olanları anlattıktan sonra Mildred çok heyecanlanmış. Muhakkak ki, Carl Fretch'in Diana'ya olan muamelesinden değil. Bana kalırsa Mildred'in heyecanlanmasına sebep Carl Fretch'in Diana'nın odasına girmiş olması. Ama neden?»

«Bilmem..»

«Acaba Carl anahtarı nereden aldı?»

«Herhalde Diana'nın çantasından.»

«Peki.. Başka ne vardı dersin çantada?»

«Ben... Bilmiyorum.»

«Bir şey vardım uhakkak. Öyle birşey ki, çantanın Carl Fretch tarafından karıştırıldığını duyunca Mildred'i paniğe uğrattı.»

«Tabii... Çocuğun muhafaza edildiği yer..» diye bağırdı Della.

«Bir dakika» dedi avukat, «Eğer çantada çocuğun bulunduğu yeri gösteren bir şey vardıysa, nasıl girmiştir dersin oraya?»

«Nasıl mı? Mildred Danville çantayı Diana'nın odasından almıştı.»

«Hayır. Sadece ehliyeti ve arabanın anahtarlarını almıştı. Zaten bildiğimiz kadarı şu: Mildred çan-

tayı, Diana, Jason Bartler'lerden dönene kadar karıştırmıştı. Tabii çok daha önce karıştırmış olabilir. Ama bilmiyoruz.»

Telefon çaldı. Mason ahizeyi kaldırdı.

«Alo. Mister Mason... Burası Drake acentası. İlk adamımızdan haber aldık. Bir arabanın peşindeymiş. Arabayı kullanan mevzuubahis apartmana gelip, içeriye girmek istemiş. Posta kutusunu da incelemiş..»

«Arabanın numarasını almış mı?» diye sordu Mason.

«Alınıp kontrol edilmiş tabii. Otomobil 6750 San Felipe Bulvarında oturan Helen C.Bartler adına kayıtlı.»

«Kullanan kimmiş?»

«Sarışın bir kadın.. Dedektifimiz onu Olive Tepesi 2312 numaraya kadar takip etmiş. Kadın bir bungalovun önünde park edip içeriye girmiş. Etrafta telefon edilebilecek bir yer yokmuş. Onun için kadının arabasının distribütörünü bozmuş veya kapağını çıkarmış... Böylelikle arabanın çalışmasına mâni olunurmuş, ben pek anlamam motordan da... Sonra telefon etmek için oradan ayrılmış. Şimdi ne yapılacağını soruyor?»

Mason, «Kendisine iyi çalıştığını ve evine gidebileceğini söyleyin» deyip telefonu kapattı. Della'ya döndü, «Giyin bakalım, çıkıyoruz» dedi.

Dışarıda yağmur yağıyordu. Mason arabayı çalıştırdı. Olive Tepesine doğru hareket ettiler. 2312 numaralı evin önüne geldiklerinde içinde bir kadın bulunan bir arabanın park etmiş olduğunu gördüler. Arkasında durdular, Mason dışarı çıktı ve öndeki arabaya yaklaştı. İçindeki kadın arabayı çalıştırmak için uğraşıyordu.

Mason, «Birşey mi var?» diye sordu. Kadın gayet soğuk bir ifade ile Mason'a baktı, birden Della'yı farketti ve bu defa tebessüm ederek, «Bilmiyorum. Bir türlü çalıştaramadım» dedi. Mason müsaade istiyerek motorun kapağını açtı ve kadına kontağı çevirmesini söyledi. Biraz sonra, «Arıza elektrikten» diyerek doğruldu. Bir müddet sonra kadına «Affedersiniz ama herhangi biriyle şahsi bir anlaşmazlığınız var mı?» diye sordu. Kadın bu سوال karşısında epey şaşırmıştı. «Anlayamadım. Ne gibi meselâ?» diye sordu.

«Birisi distrübütörün kapağını almış. Bu araba ise onsuz çalışmaz. Eğer arzu ederseniz sizi istediğiniz yere bırakabilirim. Yalnız buralarda bir evde biraz işimiz var. Numara neydi Della?»

«Galiba 2312 olacak» dedi Della.

«Aradığınız ev burası» dedi kadın. Sonra devam etti, «Bu evde ne gibi bir işiniz var? Ben şimdi oradan çıktım.»

«Oh, affedersiniz. Kendimi takdim etmeme müsaade edin. Adım Perry Mason. Avukatım ve bir müvekkilimin işini takip etmekteyim...»

Kadın, Mason'un sözünü keserek, «İşinizle evin alâkası?» diye sordu. Mason, «Bir çocuğun kayboluşunu tahkik etmekteyim» dedi.

«Peki ama buranın adresini nereden aldınız?»

«Açıklamaya mezun değilim.»

«İlk ismi Jason olan birisinden olmasın?» diye sordu kadın. Mason güldü ve «Bu iş hakkında bazı bilgilere sahip görünüyorsunuz» dedi.

«Ya siz?» diye sordu kadın.

«Jason Bartler'in; oğlu ve muhtemel bir toru-

nu dolayısıyla bu işle alâkası var. Ben işe şu anda bir cinayet hâdisesi ile meşgulüm» dedi Mason.

«Cinayet mi? Kim öldürülmüş?»

«Mildred Danville adında bir kadın.»

Sessizlik oldu. Sonra kadın, «Ben Helen Chister Bartler'im. Robert Bartler'in karısı. Muhakkak buraya Ella Brockton ile görüşmeğe geldiniz» dedi.

Mason cevap vermedi. Kadın devam etti, «Onun bu hususta birşey bildiğini zannetmiyorum.. Mister Mason, Miss Danville'nin öldürüldüğünden emin misiniz?»

«Polis öyle zannediyor» dedi Mason.

«Nerede olmuş bu iş?»

«San Felipe Bulvarı, 6750 nolu evin arka bahçesinde.»

«Aman Allah'ım.. Orada ben otururum» diye bağırdı kadın.

«Öyle mi?» dedi Mason, «Belki Ella Brockton'la görüşürken siz de bulunmak istersiniz.» Helen Bartler, arabasının kapısını açarak aşağıya indi. Her üçü yağmurun altında küçük bungalowa yürüdüler. Helen Bartler kapıyı çaldı. Bir iki dakika sonra tahminen 50 - 55 yaşlarında bir kadın kapıyı açtı. «Ella,» dedi Helen Bartler, «Bu bay avukat Perry Mason'dur. Bayan da..» Mason, «Sekreterim Della» diye kadının sözünü tamamladı. Helen Bartler, «Sana birkaç سوال sormak istiyorlar Ella» diye devam etti. Kadının içeriye daveti üzerine girdiler. Mrs. Brockton, «Üstünüzdekileri çıkarın. Epey yağmur var dışarıda» dedi. Mason ve Della pardesülerini çıkardılar. Mrs. Brockton eşyaları hole asmak için dışarı çıkıyordu ki, Helen Bartler, «Ben de sana yardım edeyim Ella,» diyerek atıldı. Mason, «O halde hep beraber yardım edelim» dedi ve «Lütfen Misis Brockton,

bizlere herhangi bir bilgi vermeden size sual sormayı tercih ederim» diye devam etti. Helen Bartler atıldı: «Zannedersen Misis Brockton'a istediğimi söyleyebilirim. Eğer ortada bir cinayet...»

«Cinayet mi?» diye haykırdı Ella Brockton.

«Evet... Mildred Danville...» dedi Helen Bartler. «Bu bayın seni sorguya çekmeğe hakkı yok Ella ve sen de cevap vermeğe mecbur değisin.»

Mason sabırsız bir tavırla, «Bu tamamen doğru bir söz» dedi. Biraz sonra devam etti, «Ben de size bu hâdise dolayısıyla bir avukat tutmanızı tavsiye edecektim.»

Helen Bartler şaşırmıştı. «Avukat mı? Ama neden?» diye sordu.

«Bir çocuk saklamakla itham edildiğinizi bilmiyor musunuz?» dedi Mason.

«Oh, ben, torunu hakkında Jason Bartler'e herhangi bir şey söylemiş değilim ki.. Bunu nasıl öğrendiğini bilmiyorum bile.»

«Peki neden söylemediniz Misis Bartler?» diye sordu Mason.

«Çünkü çok zalim, anlayışsız ve ruhsuz bir insandır. Çocuğumun onların eline düşmesini asla istemedim. Üstelik şimdiki Misis Bartler ve oğluyla da tanıştım. Jason beni son derece hakir görürdü. Ama şimdi... Daha fazla konuşamayacağım» dedi kadın.

«Ben de öyle düşünüyorum. Müsaadenizle Ella Brockton'la konuşacağım» diyerek geri döndü Mason. Sigara tabakasını çıkarttı ve herkese ikram etti. Sonra, Mrs. Brockton'a, «Robert Bartler hakkında ne biliyorsunuz?» diye sordu.

Ella, Helen Bartler'e baktı. Bunu farkedene Ma-

son, «Lütfen siz karışmayın Misis Bartler» dedi. Kadın «Ne yapacağımı ve ne söyleyeceğimi öğretecek değilsiniz» diye itiraz etti kızgın bir sesle. O sırada Ella Brockton araya girdi ve «Mildred Danville nasıl öldürülmüş?» diye sordu.

«Birisi kafasının arkasına bir kurşun sıkılmış» dedi Mason. Kadının gözleri büyüdü. Sonra, «Eh, bunu arıyordu..» dedi. Helen Bartler «Ella..» diye bağırdı, fakat Mason kesti; «Çocuğu ne zamandan beri görmediniz?» diye sordu.

«Mildred onu götürdükten beri görmedim. Helen'in dikkatini çekmiştim.»

«Bu kadarı kâfi» diyerek araya girdi Helen Bartler. Mason, arkasına yaslandı ve sigarasını içmeğe devam etti. Bir müddet sonra doğruldu. «Malûmatı bir başka yerden de alabilirim. Gel Della» dedi. Helen Bartler arkalarından seslendiği zaman odanın kapısını açmışlardı. Kadın, «Mister Mason, acaba Robert hakkında olanları nereden öğrendiniz?» diyordu.

«Ah, bu nokta sizi meraklandırıyor değil mi?» dedi Mason.

«Samimî olarak söylemek gerekirse, evet.»

«Misis Bartler, bir avukatla görüşseniz sizin için daha iyi olacak.»

«Ben haklarımı bilirim Mister Mason» dedi kadın.

«Robert Bartler'in dul karısı olarak değil mi?» diye sordu Mason.

«Evet. Ayrıca kaybolduğu bildirilen bir şahsın karısı olarak. Madem ki bu davayla alâkadarsınız Mister Mason, Jason Bartler'le olan ihtilâflarımı bir anlaş-

ma ile halletmiş olduğumu bilmenizi isterim.»

«Nakit mi?» diye sordu Mason.

«Öyle birşey söylemedim» dedi kadın.

«Her halde bu anlaşma tamamen imzalandı?...»

«O da ola... Eh, mademki bu kadar zekisiniz, bunu ortaya çıkarın».

«Teşekkür ederim Misis Bartler. Haydi bakalım Della» dedi avukat. Helen Bartler her ikisini de kapıya kadar takip etti. Mason anı bir sual sordu — «Cinayetin teferruatı hakkında herhangi bir şey sormadınız?»

«Ne demek istiyorsunuz?» dedi Helen Bartler.

«Oh, meselâ... Bu işin saat kaçta olduğu, cesedin ne tarafta bulunduğu gibi birtakım teferruat işte. Bazı insanlar umumiyetle bunları öğrenmek ister de...»

«Öyle mi? Ama ben istemiyorum».

«Evet Misis Bartler, bunun farkındayım. İyi geceler».

Mason ve Della arabaya bindiler. Mason ilerde bütün gece açık olan bir lokantanın önünde durdu ve Della'ya «İçeride telefon var. Teğmen Tragg'ı bul, ona San Felipe Bulvarı 6750 numarada oturan Misis Helen Bartler'in şu anda Olive Tepesi 2312 numarada bulunduğunu bildir» dedi.

«Başka..?»

«Kendisine selâmlarımı söyle ve bizim için başka tuzaklar hazırlayıp hazırlamadığını soruver.»

Perry Mason, arabayı Della Strete'in apartmanının önünde durdurdu. Arabadan inerek dolaştı ve kapıyı açarak sekreterinin inmesine yardım etti. Birbirlerine veda edip ayrılacakları sırada Mason, Della'dan, Diana Regis'in evinin anahtarını istedi. Della, kendisini de beraber götürürse anahtarı vereceğini söyledi. Mason önce yorucu bir gün geçirdiğini, yağmurun devam ettiğini ileri sürerek itiraz ettiyse de kızın direnmesi karşısında kabul etmeğe mecbur oldu. Tekrar arabaya bindiler. Mason, kontağı çevirdi, araba çalıştı ve hareket ettiler. Della birden, «Ya polis bizi orada yakalarsa ne olur?» diye sordu. «Yakalayamaz. Çünkü oraya gitmiyoruz» diye cevap verdi Mason.

«O halde ne yapıyoruz?»

«Posta kutusu. Hatırladın mı? Helen Bartler karıştırmış dediler. Herhalde Helen Bartler, sadece Mildred'in zilini çalmak için gitmemiştir oraya.» Avukat arabayı Palm Vista Apartmanının önünde durdurdu.

Kapıyı açtı, dışarı çıktı. Della içeriden, «İleride park etmiş bir araba var» diye seslendi. «Evet» dedi Mason, «Paul Drake'nin dedektiflerinden biri.» Sonra adamın kendisini tanıması için bir kibrit yakıp yüzüne tuttu. Della'ya döndü ve «Sen uslu uslu otur. Posta kutusuna bir göz atıp döneceğim» dedi. Apartmanın kapısına doğru yürüdü. Kısa merdivenlerden çıktı, posta kutusunun yanına gelince Della'dan aldığı anahtarlardan biriyle posta kutusunu açtı. İçinde kurşun kalemle Diana'nın adı ve adresi yazılmış bir mektup vardı. Mason mektubu cebine attı. Kutuyu kapayarak arabaya döndü. «Buradan hemen ayrılısak iyi olur» diyerek arabayı çalıştırdı ve hareket ettiler. Bir kaç blok geçtikten sonra Mason تنها bir yerde durdu. Mektubu çıkardı, zarfı açtı. Mildred Danville'dendi mektup:

«Sevgili Diana,

Neler olduğunu anlatamam. Yasak yerde park etmiş olmaktan ve ehliyetsiz araba kullanmaktan dolayı polisin biri beni yakaladı. Kendisine çantamı evde unuttuğumu söyledim. Eve kadar gelmeğe razı oldum. Sen uyuyordun ve çantan da masanın üzerindeydi. Oradan senin ehliyetini aldım. Polis üstünkörü baktı. O arada çantanı geri bırakmayı unutmuştum. Bir iki saat sonra açtım.. Şekerim, banka mı soydun? Bir kaç defa seni evde aradım, yoktun. Şu anda hayatımın en mühim bir şeyi için bekliyorum. Eğer bana herhangi bir şey olursa, evde mutfaktaki bonbon şekerlerinin olduğu kutuya bakmayı sakın ihmal etme. Orada herşeyi yazılı bulacaksın. Her nerede bir telefon bulursam seni tekrar tekrar arıyacağım. Sevgiler, teşekkürler.

Mildred Danville»

Mason mektubu çevirdi. Arkasında bir numara yazılıydı. 3962YZ.

«Ne demek bu?» diye sordu Della.

«Bilmiyorum?» dedi Mason, «Henri şu ara başka işimiz var».

«Yâni, şu bonbon şekerleri...»

«Evet yavrum» dedi Mason.

«Ama polisler oraya gelebilir.»

«Şehrin bütün polisleri dahi, beni bir kere denemeden alıkoyamaz. Sen burada bekle ve eğer ben..»

«Şef, lütfen saçmalamayın. Bensiz gidemiyeceğini bilirsin» diyerek Della dışarıya çıktı arabadan. Bir iki saniye sonra Mason da aynı hareketi yaptı. Yürüyerek az evvel ayrıldıkları apartmanın önüne geldiler. Dedektifin arabası halâ oradaydı. Mason arbaya doğru yaklaştı. «Merhaba Mister Mason» dedi adam.

«Merhaba. Polis yok mu henüz?»

«Hayır.»

«Tuhaf şey. Herneyse biz içeriye giriyoruz. Bir şey olursa korna çalarsın. Herhangi birisi için iki, polisler için üç defa çal. Eğer polisse kornayı çaldıktan sonra uzaklaş buradan.» dedi Mason. Adam başını salladı. Mason ve Della içeriye girdiler. Az sonra Diana'nın dairesindeydiler. Mason ışıkları yaktı. Sonra «Ben yatak odasına göz atacağım. Sen şu bonbon şekerini buluver» diyerek yatak odasına doğru yürüdü. Odada bir şey yoktu. Tam banyoya geçeceği sırada aşağıdan iki korna sesi duyuldu. Mason üçüncüyü bekledi. Ama çalınmadı. Banyoya baktı ve Della'ya seslendi. «Kutu falan bulamadım.» dedi Della. Mason onu içeriye çekerek, «Biri geliyor» dedi. Az sonra kapı yavaşça açıldı. Bir

kaç saniye sessizlik oldu. Gelen her kimse etrafı dinliyor olmalıydı. Koridordan vuran ışık geleni bir gölge haline sokmuştu. Gölge kımıldadı. Aynı anda da Mason Della'yı geriye doğru çekti. Gölge yatak odasına doğru ilerledi. Odanın kapısını açtı, elektriği yaktı. Della« Carl Fretch mi?» diye fısıldadı. Mason parmağını kızın ağzına bastırarak, «Evet» diye cevap verdi. Della, «Ben mutfığa dönüyorum» diyerek yavaşça ayrıldı. Mason, koridorun ağzında Carl Fretch'i seyrediyordu. Carl, yatak odasının kapısında durmuş banyoya doğru bakıyordu. Mason birden banyonun ışıklarını söndürmediğini hatırladı. O sırada Carl banyoya gitti. Birden caddeden peşpeşe üç korna sesi ve arkasından çalıştırılan bir arabanın motör gürültüsü duyuldu. İki saniye geçmemişti ki, Carl Fretch yatak odasının kapısında belirdi. Bir an durdu, sonra Mason'un olduğu tarafa yürüdü. Dışarıdan ayak sesleri gelmeğe başlamıştı. Carl Fretch âniden durdu ve tekrar yatak odasına döndü. Dairenin kapısı açıldı ve içeriye üç kişi girdi. İçlerinden biri elektriği yaktı.

«İyi akşamlar Mister Holcomb» dedi Mason.

«Yine mi sen?» diye cevap verdi adam.

«Evet çavuş. Yine ben».

«Ne cehenneme buradasın?» diye gürledi çavuş Holcomb.

«Burada bir araştırma yapıyoruz. Sekreterimle beraber...»

«Tahkikat ha.. Nasıl girdiniz buraya?»

«Müvekkilim Diana Regis, kendisi için birşey aramamızı istedi ve anahtarını da verdi. Böylelikle biz de buraya girebildik.»

«Hah..» dedi Holcomb, «Anahtarını vermiş.»

«Evet, çavuş. Şu anda sizin Mildred Danville'nin anahtarını alıp buraya girmeniz gibi» dedi Mason.

«Bir şey buldunuz mu?»

«Mühim değil.»

«Burada bulunman hoşuma gitmiyor Mason. Hem müşterinin anahtarını verip buraya gelmenizi istediğini nereden bileceğiz?»

«Ben öyle söyledim de ondan çavuş».

Holcomb, gözlerini dairenin diğer kısımlarına doğru çevirdi. Sonra yanındakilere dönerek etrafa göz atmalarını söyledi. Polisler yatak odasına doğru gittiler. Az sonra içerden bir tanesi seslendi, «Hey, çavuş. Burada yangın merdivenine açılan pencere açık». Arkasından aynı adamın, «Buraya gel. Dur. Yoksa ateş edeceğim» diye bağırdığı duyuldu. Holcomb yatak odasına doğru fırladı. Bir taraftan da polisler aşağı koşup kaçanı yakalamalarını söylüyordu. Polislerin ikisi de kapıdan fırlayıp çıktılar. Holcomb Mason'a dönerek, «İkiniz de buraya gelin ve oturun» dedi. Bayağı kızdı. Arkasından, «Yangın merdiveninden kaçan kimdi? Paul Drake mi yoksa?» diye sordu. Mason cevap vermedi.

«Dinle beni» dedi Holcomb, «Senin işleri karıştırmaktan başka bir halt ettiğin yok. Eğer sen veya bu işe saldıgın o dedektiflerden biri veya Paul Drake, bu evden herhangi bir şey aldıysanız, hırsızlıkla itham edileceğinizi bilin.»

Mason, gayet sakin bir sigara yaktı ve Della'ya, «Lütfen otur Della. Zannedersen, Mister Holcomb'u cengâver huyunun depreştiği bir anda görüyorsun» dedi. O sırada dışarıya çıkan polislerden biri geri döndü ve Holcomb'a «Adam kaçtı şef, Jim arabayla etrafta dolaşıyor. Belki ihtiyacınız olur diye geldim» dedi.

Holcomb, «Peki» dedi, «Sen şunlara göz kulak ol. Ben etrafa bakacağım». Sonra çavuş ayağa kalktı ve evin diğer kısımlarına bakmağa gitti. Az sonra geri döndü.

«Mildred Danville, geriye bir hatıra bırakmış. Haberiniz var mı bundan?» dedi.

«Ciddî mi?» dedi Mason.

Holcomb istifini bozmadan, «Bu hatıra ise bir delil olabilir,» dedi.

«Delil mi? Neyin delili?»

«Meselâ, o geceki cinayetin failini gösterebilir» diyerek devam etti çavuş Holcomb, «Eğer Miss Street bize, buradan bir şey almadığını ve bu hatıra hakkında herhangi bir şey bilmediğini söylerse, kendisini aramıyacağız. Fakat seni aramadan bırakmam Mason.»

«Beni mücade, yâni arama müsaaden olmadan mı arıyacaksın?»

«Evet».

«Zannetmem çavuş».

«Öyle mi? Jim gelene kadar bekle» dedi Holcomb.

Biraz sonra merdivende ayak sesleri duyuldu. Kapı açıldı ve içeriye bir polis girdi. Holcomb'a yaklaştı ve, «Yangın merdiveninden kaçanı bulamadım. Aşağıda köşeye park etmiş bir araba var... Jason Bartler adına kayıtlı. Sonra ileride bir başka araba daha var. İçindeki de Drake dedektif acentasından biri» dedi.

Holcomb, «Jason Bartler ha... Eh, herneyse, eğer aşağıdaki adamı Paul Drake göndermişse yangın merdiveninden kaçan adamı da görmüş demektir. Tarif etsin bakalım. Kendisine bunun mühim bir hırsızlık vakası olduğunu, eğer birşeyler bilip de bizden saklıya-

cak olursa, dedektiflik lisansını elinden alabileceğimizi söyle. Fran, sen de şu ikisini beraber al» dedi.

«Ne yapmak istediğini sorabilir miyim?»

«Tabii... Hırsızlıkla itham edilip tevkif edileceksiniz. Sen de, Miss Street de nezarete alınacaksınız. Eh, müşadesiz arıyamadığımıza göre orada ararız. Böyle işlerin kolay ve zor yolları vardır. Siz zor olanını seçtiniz.»

Beyaz bir porselen reflektörün kuvvetli ışığı odayı aydınlatmaktaydı. Zabıt kâtibinin masası köşeydi. Yan tarafta çelik bir kapı vardı, arkasında da dar bir koridor uzanmaktaydı. Perry Mason, bir kenarda konuşmaksızın oturuyordu. Çavuş Holcomb, zabıt kâtibinin masasının yanında durmakta olan iki polise döndü ve «Tamam mı çocuklar?» diye sordu. Polislerden biri «evet» diye cevap verince Holcomb devam etti:

«Bu mektubu, hatırat hakkında, bir delil olarak muhafaza edeceğiz. Bana öyle geliyor ki bu ikisi apartmandan birşeyler almışlardır. Kızın hatıraları Mason'da değil. Belki sekreterindedir. Yukarı, kadın kısmına telefon'edin...»

Holcomb bu sözleri söyledikten sonra elindeki zarfı avukata doğru salıyarak:

«Enselendin,» dedi — «Polisin çalışmasına mâni olmak iyi bir şey değildir. Ama bir kefaletname ile serbest kalabilirsin. Bütün eşyalarını da alırsın, yalnız bu zarf hariç tabii.»

«Bütün bunların ne kadar kanunsuz olduğunu biliyorsun...»

«Ben mi? Ben hiçbirşey bilmiyorum. Eğer herhangi bir yolsuz hareket olduğuna kanî isen alâkalı makamlara müracaat edebilirsin.»

Mason sesini çıkarmadı. Holcomb devam etti :

«Eğer sulh hakiminin önüne çıkıp serbest bırakılman için konuşmak istersen, ki yarın sabahdan önce de buna imkân yok... Bu geceyi içeride uyuyarak geçirirsin. Tabii şu kâğıdı imzalaman...»

Mason uzatılan kâğıdı aldı, doımakalemmini çıkararak imzaladı, geri verdi. Sonra kapıdan dışarıya yürüdü. Bir bekleme odasından geçti. Beli silâhlı bir polis onu dışarıya, Della Street'in beklediği yere çıkardı. Mason ve sekreteri arabalarının yanına yürüdüler. Yağmur yağıyordu. Arabaya girdiler.

«İnsanların cinayetle itham edildikleri zaman neler hissettiklerini şimdi anlıyorum» dedi Della.

«Seni de aradılar mı?» diye sordu Mason.

«Tabii. Kadının biri her santimetrekaremi yokladı âdeta.»

«Mildred'in notlarını ne yaptılar?»

«Not falan yoktu ki...»

«Ne demek yoktu? almadın mı?»

«Aldım tabii. Ama polislerin geldiğine dair, aşağıdan verilen sinyali işittim. Bir ekmek somunu vardı orada. İçini kazıdım ve kâğıt destesini yerleştirdim.

Üstüne de kazıdığım ekmek parçalarını bırakıp, çöp kutusuna attım».

Mason güldü. Sonra arabayı çalıştırdı ve hareket ettiler. Della «Oraya mı gidiyoruz?» diye sordu.

«Hayır. Polisler ne yapacağımızı öğrenmek ister şimdi».

«Yani takip mi ederler?»

«Bizi değil. Apartmanın etrafına bir miktar gözcü bırakmışlardır. İçeriye girmemize müsaade ederler. Sonra çıkarken tekrar tevkif ediverirler».

Della, «Herhalde ekmeğin içinde keşfedemezler onu» dedi.

«Olabilir. Carl Fretch'in yangın merdiveninden kaçışını hatırla. Holcomb denen adam hatıratı onun götürmüş olabileceğini de düşünebilir. Diğer taraftan, onun Paul Drake'nin adamlarından biri olduğunu da aklına getirebilir».

«Peki... Biz nereye gidiyoruz?»

«Eve».

«Carl hakkında birşeyler yapmıyacakmısın?»

«Hayır».

«Carl, apartmanın anahtarını nereden almış acaba?»

«Diana Regis'in çantasını aldığı zaman eşini yaptırmış olabilir».

Bir müddet konuşmadılar. Mason arabayı Della'nın evinin önünde durdurdu. Kız Mason'a iyi geceler diledi ve aşağıya indi, eve yürüdü.

Mason arabayı tekrar çalıştırdı ve hareket etti.

Perry Mason ofisine girdiği zaman sekreteri pencerenin önünde durmuş, dışarıya bakmaktaydı. Mason «günaydın» diyerek kapıyı kapattı. Della döndü. Yüzü yorgun görünüyordu. Mason gülümsedi ve «İyi uyuyamamışa benziyorsun» dedi. Kız başını salladı. Mason devam etti, «Paul Drake'e telefon edip buraya gelmesini söyleyiver». Della Street ahizeyi kaldırdı, numarayayı çevirdi ve Mason'un söylediklerini tekrarlıyarak telefonu kapattı. Bir iki dakika sonra Paul Drake içeriye girdi.

«Eski dostumuz Çavuş Holcomb'u gördüm. Her zamankinden daha sinirliydi. Tayin oldu zannettim».

«Çok yoruluyorda onun için sinirlidir? Sana ne yaptı, Paul?» dedi Mason.

«Hiç... Geldi ve beni yatağımdan kaldırarak adamlarımdan birinin bir takım notları çalmış olduğunu söyledi. Sonra beni Diyana Regis'in apartmanında

seninle beraber olmakla itham etti. Ben güya, yangın merdiveninden kaçmışım...»

Mason sesini çıkarmadı. Paul Drake devam etti:

«Kızamıyacak kadar şaşırmıştım. Fakat zannedersem onu ikna edebildim. Sonra apartmana yolladığımız dedektifi çağırttım ve ona neler olduğunu sordum. Adamımın anlattıklarına bakılırsa. Jason Bartler'e ait bir otomobil evin önünde durmuş, içinden genççe bir adam çıkıp eve yaklaşmış ve anahtarla kapıyı açarak içeriye girmiş. Bizim dedektif onu apartmanda oturan biri zannetmiş önce. Ancak Diana'nın posta kutusunu kontrol ettiği için şüplenmiş ve arabasının numarasını almış».

«Bu adamı daha sonra yangın merdiveninden inerken görmüş mü?» diye sordu Mason.

«Hayır. Adamın eve girmesinden az sonra polisler gelmiş. Diğer dedektifimiz oradan ayrılmış. Herhalde içeriye giren de o sıralarda kaçmış olacak. Holcomb, bizimkiyle epey uğraşmış. Herneyse... Arabanın Jason Bartler'e ait olduğunu öğrenince derhal ofisine geldim. Bartler'in evini gözleyen memurların raporlarını çıkarttım. Raporlara göre, Carl Fretch'in eşkâlinde birisi bir arabayla evden ayrılmış ve sabahın erken saatlerinde bir taksiyle dönmüş.»

«Bütün bunları Çavuşa anlattın mı?» diye sordu Mason.

«Hayır. Holcomb, Bartler'in evini gözetlediğimizi henüz bilmiyor».

«Bartler'lerde başka birşey olmuş mu?»

Drake bir an cevap vermedi, sonra devam etti, «Sabaha doğru Holcomb ve birkaç polis eve gelerek

Carl Fretch'i merkeze götürmüşler. Tahmin ederim, halâ oradadır».

Mason'un yüzü asılmıştı. Drake, «Herhalde çavuş sana epeyi zorlu bir gece geçirtmiş» dedi. Mason dudaklarını ısırarak, «Bu yakınlarda o gorile hürmetlerimi bildireceğim» dedi. Drake bir sigara yaktı. «Herhalde Mildredin bıraktığı yazılarda Diana'nın geçmişine ait birtakım şeyler var».

Mason bu fikri beğenmediğini gösterircesine omuzlarını silkti ve, «Onlar Diana hakkında gazetelere verebilecekleri enterasan bilgiler bulacaklarını zannediyorlar. Öyle şeyler ki, halk önündeki reaksiyonu kuvvetli olmalı... Böylelikle, kız sorgu için mahkemeye geldiği zaman jüri üyeleri gazetelerde okuduklarını bir anda hatırlıyabilmeliler. Epeyce eski bir polis taktiğidir» dedi.

Drake başını salladı. «Holcomb Mildredin yazılarını elinden kaçırmış durumda. Üstelik şu anda bütün hırsıyla onun peşine düşmüş... Eğer sen notların nerede olduğunu biliyorsan veya sendeyse, sana bunu iyi muhafaza etmeni tavsiye ederim».

«Cehennemin dibine kadar yolu var Holcomb'un...» diye cevap veren Mason, devam etti.

«Eğer müvekkilimin geçmişinde herhangi bir şey varsa, bunun cinayet davası ile hiç bir münasebeti yoktur».

«Ne biliyorsun?» diye sordu Drake.

«Saçmalama... Farzet ki, Mildred bir takım notlar tutmuş. Mildred ve Diana eski arkadaşlar, aynı apartman dairesini paylaşıyorlar. Aniden Diana arkadaşını öldürmek istesin... Sebep?»

«Ama, polis öldürdüğünü düşünüyor...»

«Hıh... Mildred'in yazmış olduğu —ki yazdığı son şeydir—bir mektuba göre, bir trafik hâdisesinden dolayı Diana'nın çantasını aldığı anlaşılıyor. Bu vaka yüzünden trafik polisiyle beraber eve gitmişler. Şimdi o polisi bulmak istiyorum».

«Peki ama bu işin ne zaman olduğu hakkında bir fikrin var mı?»

«Dün. Öğleden sonra herhalde»

«Yerini biliyor musun?»

«Mildred, polise kısa bir alışveriş için evden ayrıldığını söylediğine göre apartmandan bir veya iki blok uzakta bir yerdir tahmin ederim» dedi Mason.

«Peki, birşeyler yapmağa çalışırım Perry».

«Ayrıca, Bartler'in evine girip çıkanların da tam bir listesini isterim.»

«Hatırlasana Perry, adamımız Bartler'in evine geceyarısından evvel gitmiş değil. Bunu bir liste halinde özetliyebiliriz.

	Evden ayrılış	Eve dönüş
Mister Jason Bartler	14. 00 — 14. 30	23. 00
Misis. Bartler	17. 00	22. 00
Carl Fretch	18. 00	22. 45

Carl takriben 15 dakika kadar içeride kalmış ve Bartler'in arabasıyla 23. 00 de tekrar dışarıya çıkarak, saat 01, 50 sularında bir taksiyle eve dönmüş. Frank Glennmore ise öğleri üzeri evden ayrılmış ve 21. 30 da dönmüş»

Mason bir an düşündü. Sonra, «O gece yağmurun saat kaçta başladığını biliyormusun?» dedi Paul Drake bir süre düşündü. «Meteorolojiye göre yağmur,

7. 47 de başlamış. Polisin fikrine bakılırsa, yağmurun vakti mühim... Cesedin durumu ve topraktaki bazı izler, ölümün yağmurun başlamasından sonra vuku bulduğunu gösteriyor» dedi.

«Ne kadar sonra acaba?»

«Oh... Herhalde bir—birbuçuk saat sonra. Polis herhalde 20, 00—21, 00 arası olarak tahmin ediyor». Mason sesini çıkarmayınca Paul Drake devam etti «Aldığım haberler şunu göstermekte: Diana'nın ayakkabılarında çamur izleri mevcut. Bu çamurun laboratuarda analizi, cesedin bulunduğu yerdeki toprakla aynı olduğunu ortaya koyabilir. Ayrıca, cesedin yakınlarında da ayak izleri var. Polis tarafından hassasiyetle muhafaza edilmiş ayak izleri... Bunu Diana'nın izleriyle karşılaştırabilirler... Bana göre polis şöyle düşünmektedir: Mildred Danville, Diana'nın kendisini öldüreceğini sezerek, ondan kaçmağa çalışmış. Diana çantasını açarak tabancasını çıkarmış ve ateş etmiş; bu arada çantasını yere düşürmüştü; Mildred'i vurduktan sonra yanına yaklaşmış ceseden birşey almış. Öyle birşey ki cinayete sebep olabilmiş ve polis ise bunun ancak Mildredin notları olabileceği düşüncesinde. Böylelikle de aziz dostum, bulmuş olduğun mektubun ehemmiyeti ortaya çıkar».

Mason, «Ailah kahretsin şu Holcomb'u...» diye söylendi.

«Mektup bir delildir» dedi Drake, «Polis onu bu bakımdan saklıyor».

Mason ayağa kalktı ve dolaşmağa başladı. Sonra, «Fakat Mildred'in, Diana'nın çantasını aldığını isbat edebiliriz... Şu trafik polisini bulmamız gerekiyor» diye konuştu. Paul Drake oturduğu iskemleden kalktı.

«Eğer bulursan Paul», diye devam etti Mason, «Yazılı bir ifadesini temin etmeğe çalış.»

Drake, «Bakalım» dedi. «Bartler'in evini halâ gözetlememizi istiyor musun?»

«Evet. Adamlarını tesbit ederler diye çekinmene lüzum yok. Polis zannederler. Ayrıca, Mildred ile Diana'nın beraber oturmuş oldukları apartmanı da kontrol altına aldır. Orada neler olabilir, bilmek istiyorum».

Paul Drake başını sallıyarak dışarıya çıktı. Kapı kapanınca Della Street «Acaba Carl Fretch, polise neler anlattı?» diye sordu.

«Ben de bilmek isterim doğrusu... Bakalım, Diana'nın itibarını sarsmak için, polis gazetelere neler verecek. Belki de, çürük gözü bilhassa görülen bir resmi basılır».

«Sebepe?»

«Ortada bir cinayet var. Okuyucunun şüpheli şahıslar hakkındaki fikirleri son derece enteresandır. Neyse... Benim anlayamadığım nokta şu: Acaba Mildred, Diana'nın gözüne olanları duyunca neden heyecanlandı? Muhakkak ki, arkadaşının dayak yemiş olmasından değil. Bence Carl Fretch'in Diana'nın çantasını bir müddet için almış olması Mildred'i paniğe uğrattı. Farzedelimki Carl...»

Telefon çaldı. Mason ahizeyi kaldırdı. Arıyan Paul Drake idi.

«Galiba kaybettin» dedi Drake, «Polis cinayet âletini bulmuş».

«Nerede?»

«Diana Regis'in apartmanında, kirli çamaşırların olduğu sepetin dibinde».

Mason kızgın bir sesle. «O halde bu tertib edilmiş. Demek ki Carl...» diye bağırdı. Ancak Paul Drake sözünü kesti, «Yavaş ol Perry, daha hepsini anlatmadım».

«E... anlat o halde» dedi Mason.

«Tabancanın üzeri, Diana'nın parmak izleriyle dolu. Başka parmak izi de yok».

Mason ahizeyi yerine koydu.

Diana Regis, sanıklara ayrılan kısımda oturuyordu. Karşısında, ziyaretçilere ayrılan kısımda ise Perry Mason, müvekkilinin yorgun yüzünü seyretmekteydi. Arkada başında iri bir bone bulunan kadın gardiyan gözlerini ve kulaklarını tam mânasiyle açmış, odadaki en ufak bir hareketi dahi kaçırmamak için bütün gayretini sarfediyordu.

Mason, «Geçmiş hayatında ne var senin?» diye sordu. Diana'ya.

«Niçin?» diye cevap verdi genç kadın. «Hiçbir şey yok».

«Zannedersen boşandığını söylemiştin...»

«Evet».

«Ayrılmayı sen mi istedin, yoksa...»

«Ben arzu ettim».

Mason asabi bir tarzda, «Bırak bunları» dedi. «Durmadan beni atlatmaya çalışıyorsun. Anlamıyormu-

sun? Avukatınım ben. Benden malûmat saklamakla boğazını kesiyorsun âdeta».

Kadın cevap vermedi. Mason devam etti, «Bu meseleyi oldukça öğrendim ve artık kolay kolay dönemem. Sense, beni bu dairenin dışına itmeğe gayret ediyorsun. Bana şu tabanca hakkında malûmat ver ve lütfen doğruyu söyle».

«Mister. Mason, size daima hakikattan bahsettim. Yalnız tabanca hakkında... Ben zannettiym ki, Mildred'indir ve...»

«Mildred'in olduğuna nereden karar verdin?» diye sordu avukat.

«Onda görmüştüm. Son iki — üç haftadır... Onun bir tabanca taşıdığını biliyordum»

«Ne zaman elledin bunu?»

«Geçen gece... Miss Street'in apartmanından ayrıldıktan sonra. Evime gelip, Mildred'den bir haber olup olmadığını öğrenmek istedim. Bir taksiye binerek...»

Mason kadının sözünü kesti ve «Oraya ne zaman vardın?» diye sordu.

«Bilmiyorum» diye cevap verdi. Diana Regis.

«Yani sekreterimin evini terkettikten ne kadar sonra?»

«Oh... Herhalde 15 dakikadan fazla değil».

«Yağmur yağıyormuydu?»

«Evet, henüz başlamıştı».

«Peki, tabancayı nerede buldun?»

«Gardrolun üstünde. Ucu gözüküyordu. Tabii böyle bir şeyin mevcudiyetine şaşırdım. Sonra onu oradan aldım. Düşündüm ki... Eh, onun öyle ortalıkta bulunması hoşuma gitmemişti, onun için kirli çamaşır-

larımızı attığımız sepetin dibine yerleştirdim. Sebebirii bilmiyordum ama Mildred için endişe duyuyordum».

«Peki, sonra»

«Sonra tekrar Miss Street'in apartmanına yürüdüm. Yağmur yağıyordu ve Mildred'i bayağı merak etmekteydim. Vaz geçerek bir taksiye bindim ve San Felipe Bulvarına gittim».

«Oraya saat kaçta vardığını hatırlıyormusun?»

«Sekiz buçuk veya dokuzda çeyrek kalak... Kapıda arabamı gördüm. Kimse yoktu civarda. Zili aldım ama evde de kimse yoktu. Evin arka tarafına geçtim Mildred oradaydı. Çok korkmuştum... Hemen arabama bindim ve Miss Street'i bulmak için geriye döndüm. Miss Street de yoktu. Durum bu Mister Mason.»

Avukat «şimdi beni dinle Diana» dedi. «Anlattıklarını gözden geçirelim. Mildred'in cesedi çamurun içinde ve yüzükoyun yatar durumda bulundu. Parmaklarının çamurda yapmış olduğu izler belirli bir şekilde gözüküyordu. şimdi, basit olarak düşünürsek, anlattığın hikâyenin doğru olmadığı kanaatine varırız. Çünkü, eğer řu tabanca cinayet aleti olarak kullanıldıysa, öldürme hadisesi yağmurun başlamasından sonra vuku bulmuştur. Halbuki sen yağmur hemen başladıktan sonra eve geldiğinde tabancayı evde buluyorsun.»

«Ama size hakikatı söyledim, inanın bana» diye inledi genç kadın.

«Polise ne kadarını anlattın?» diye sordu Mason bağırarak. Diana Regis bir süre hiçbir şey söylemeksizin avukata baktı, sonra «Polise herşeyi söyledim» diye cevap verdi.

«Sana ağzını kapamanı, hiçbir şekilde konuşmamanı tenbih etmiştim».

«Biliyorum... Ama tabancayı bulana kadar herşey normaldi, sonra... yani tabanca ortaya çıkınca, muzafferane bir tavırla beni sıkıştırmaya başladılar. Üstelik parmak izlerim de tesbit edilince, herşeyi anlattım».

«Fakat, Mildred yağmurun başlamasından sonra öldürüldü».

Diana birşey söylemedi.

«Bak yavrum» dedi Mason, «Sen birisini korumaya çalışıyorsun. Bana kalırsa sen bu tabancayı, cesedi gördükten sonra buldun, önce değil».

«Hayır» diye itiraz etti kadın, «Yemin ederim ki...»

Mason, kadının konuşmasını kesti. «Bak Diana, bana hakikati söylemelisin».

Sonra sandalyesinden ayağa kalktı. Arkadaki kadın gardiyana, görüşmenin bittiğini ifade eden bir işaret yaptı. Sonra «Peki Diana, bugünlük yeter» dedi ve odayı terketti. Biraz sonra hapishaneden dışarıya çıkmıştı. Della Street otomobilde bekliyordu. Mason arabaya yaklaştı. Sekreteri «Ne haber?» diye sordu.

«Tabancayı, San Felipe Bulvarına gitmeden evvel bulduğunu söylüyor. Yani, bu demektir ki yağmurun başlamasından kısa bir müddet önce bulmuş» diye cevap verdi avukat.

«Ama nasıl olur? Cesedin elinin çamurda yapmış olduğu işaretler, cinayetin yağmurun başlamasından sonra işlendiğini gösteriyor».

Mason cevap vermedi.

«O halde kız yalan söylüyor...» dedi Della. Sesi üzüntülüydü.

«Yok canım. Belki de doğruyu söylüyor» dedi Mason.

Della Street hayretle patronuna baktı. Mas on devam etti :

«Kuru bir mevsimin sonunda, bir yağmur sarnıcıyla ne yaparsın?»

«Ne bileyim Allahaşkına?»

«Sarnıçta birikmiş eski suyu boşaltırsın değil mi? Akıtırsın... Böylece, yeni yağacak yağmurun sarnıca dolmasını sağlarsın. Dün yağmurun yağacağı belliydi. Yapılacak en normal hareket sarnıçtaki musluğu açarak içindeki suyun boşalmasını sağlamaktı. Şimdi düşün... Boşalan bu su, toprağın meyline uyarak nereye akabilir? Ancak cesedin bulunduğu yere. Böylece, cinayet de yağmurun başlamasından önce işlenmiş olabilir ve cesedin parmaklarının çamurda yapmış olduğu izlerin de izahı mümkün olabilir.»

Della «Tamam» diye bağırdı, Şimdi hatırladım, Sen o gece su sarnıcının musluğunun açık olduğunu söylemiştin.»

«Evet ama bunu isbat edebilir miyiz?»

«Ben şahidim» dedi kız.

«Suyun sarnıçtan dışarı aktığını gördün mü?»

«Yo, hayır...»

«Böylemi şahadet edeceksin? Ben de olamam, zira müdafaa avukatıyım. Hem, ikimizden biri şahit olsa dahi, jüri buna inanırmı? Hayır Della, biz polisin o gece orada çektiği fotoğraflara muhtacız. O fotoğraflar sarnıç musluğundan aşağıya doğru bir su akıntısını tesbit etmiş olmalıdır».

Della Street, «Bunu Diana'ya söyledin mi?» diye sordu.

Mason hayır manasına gelen bir baş hareketi yaptı.

«Neden? Kızcağıza bir ümit ışığı olabilirdi...»

«Ve polis de kızın birşeyden dolayı ümitli olduğunu anlayıp, bunun mahiyetini öğrenene kadar kıza tazyikte bulunsun öyle mi?.. Böylece biz de bir dayanak noktamızdan mahrum kalacaktık. Hayır, Della... Onlar cinayetin yağmurdan sonra işlendiğini iddia edecekler. Biz ise yağmurdan evvel işlendiğini isbat edeceğiz.»

Claude Drumm, soğuk, müstehzi bir tavırla davanın takdimini yapmaya başladı. Her noktaya ayrı ayrı dokunuyor ve dokunduğu her noktadan sanık aleyhine birtakım neticeler çıkarmaya uğraşıyordu. **DİANA REGİS ASILMALIYDI.** İddianın ana fikri buydu

Claude Drumm ilk olarak Diana Regis'in oturduğu apartmanın idare memurunu ortaya çıkardı. Adam Diana Regis'i (Mildred Danville ile beraber oturan kadın) olarak teşhis etti. Şahit daha önce morga götürülmüş ve orada kendisine gösterilen kadın cesedinin Mildred Danville'e ait olduğunu tereddüt etmeden söylemişti.

Sonra Drumm; bölge meteorolojistini takdim etti. Adam yağmurun saat 7. 47 de takriben bir kaç dakika süren bir sağnak ile başladığını, daha sonra iki saat kadar anormal bir tarzda yağdığını ve bunun kâh azalarak, kâh çoğalarak devam ettiğini söyledi.

Polis otopsi operatörü olan Dr. George Z. Perl-
lon, cesedin yanına saat 01,00 civarında gittiğini ve
muayene ettiğini anlattı. Ölüm, 38 lik bir kurşunun,
başın arkasından ve boyun kısmından içeriye girmesi-
le vuku bulmuştu. Aynı zamanda doktorun ifadesine
göre, cinayet muayeneden 4 — 5 saat kadar önce işlen-
mişti.

Claude Drumm, «Müdafaanın soracağı var mı?»
diye bağırdı.

Mason'un sesi sakın ve yumuşaktı.

«Demek ki, ölümün cesedi görmenizden 4 — 5
saat önce olduğunu düşünüyorsunuz?» dedi.

«Evet».

«Ve 4 — 5 saatten daha önce olabileceğini zan-
netmiyorsunuz?»

Dr. Perllon sandalyesinde kımıldadı. Sualden
hoşlanmamış gibiydi. Soğuk bir sesle «Eh, bu nevi
ölümlerde zamanı tesbit ederken, nihayet ihtiyari limit-
lere başvurulur» dedi.

«Doktor, sualime cevap verebilirmisiniz?» diye
ısrar etti Mason.

«Tabiî, cevaplandırmakla meşgulüm».

«Hiç zannetmiyorum. Size gayet açık bir sual
sordum. Ölüm hadisesi cesedi muayene ettiğiniz andan
itibaren, 4 ile 5 saatten daha fazla bir zaman önce vuku
bulmuş olabilir mi?»

«Oh, tabiî... Evet 8 — 9 saat önce de olabilir.
Faktörler ters neticelere sebe.....»

«Tıbbi konulardan pek anladığımı zannetmi-
yorum. Demek ölüm 8 — 9 saat önce de vuku bulmuş
olabilir. Eğer yanlış anlamadıysam...» dedi Mason.

«Evet efendim, ancak oldukça münakaşa edilebilir bir durumdur».

«9 saat derken tam manasıyla bunu kastetmediniz değil mi doktor?»

«Ben olabilir dedim. Kati bir şey söylediğimi hatırlamıyorum».

«Yani pek az imkânla dahi olsa bu mümkündür. Öyle mi?»

«Evet, mümkündür».

«Teşekkür ederim doktor. Şimdilik bu kadar» diyerek yerine döndü Mason.

Sıra Claude Drumm'undu.

«Anladığıma göre, Mister Mason'un suallerine cevap verirken bir limitten bahsettiniz. Şimdi doktor, ölüm hadisesi en normal şekilde hangi zaman limitlerinde olabilir?».

«Daha önce de söylediğim gibi, benim kanaatim, 4 — 5 saat önce vuku bulduğu şeklindedir».

Drumm, «Raporunuzda ne yazdınız?» diye sordu.

«Ölüm katılığı dediğimiz ölümden sonraki adale kasılmalarının garip bir tarzda inkişafı görülmüştür, dedim ve...»

Claude Drumm, doktorun sözünü keserek sordu:

«Nasıl? Açıklar mısınız biraz!»

«Ölüm katılığı ilk belirtisini çene kısmında gösterir. Umumiyetle bu tezahür, ölümden 3— 4 saat sonra olur. Daha sonra diğer adaleler, boyun, göğüs, kol karın ve bacak adaleleri katılaşır. Ancak, ölü bir vücutta, ilk kasılan çene adaleleridir. Burada muayene ettiğimizde diğer adaleler de katılaşmıştı. Bu durumda,

ölüm anının, muayeneden 4 — 5 saat önce olması en akla yatkın karardır. Tıbben...»

Claude Drumm, «Teşekkür ederim doktor» diyerek müdafaa tarafına baktı. Sonra müstehzi bir tavırla «Herhalde müdafaaanın soracak bir şeyi yoktur» dedi.

Mason cevap vermeden ayağa kalktı. Yavaşça şahit sandalyesine doğru yürüdü. Sakin bir tavırla, «Sadece bir iki sual,» diyerek Dr. Perllon'a döndü :

«Ölüm hadisesi, muayene anından en fazla dokuz saat önce vuku bulmuş olabilir mi?»

«Söylediğim gibi efendim, ölüm katılığının durumu tatmin edici bir faktörd...»

«Olabilir mi doktor?»

«Müsaade ederseniz, izah edeceğim» dedi Dr. Perllon. Hayli sıkılmışa benziyordu.

«Ben sualime cevap vermenizi istiyorum. Ondan sonra arzu ederseniz izahatınızı yaparsınız. Doktor, olabilir mi, olamaz mı?»

«Evet. Olabilir».

«Teşekkür ederim.» Mason tebessüm ederek yerine oturdu.

Şahit sandalyesine Teğmen Tragg oturdu. Halihazır durumunu, polislik hayatındaki tecrübesini, Cinayet Şubesindeki vazifesini anlattı. Teğmen Tragg, geçen ayın 26 ncı gecesi yani cinayet gecesi, San Felipe Bulvarı 6750 nolu eve gitmiş ve orada, evin arka tarafında Mildred Danville'nin cesedini bulmuştu. Yağmur yağmaktaydı. Teğmen, ayrıca evin ön tarafında, kaldırım kenarında bir çanta bulmuştu. Çanta sanık Diana Regis'e aitti ve bu husus bizzat sanık tarafından teyid edilmişti. Çantada 1500 dolar kadar nakit para vardı. Bu sırada Claude Drumm teğmenden, çantayı bulduğu

yeri, mahkeme salonuna getirilmiş olan ve cinayet mahalli ile civarını gösteren bir plân üzerinde göstermesini istedi. Teğmen bunun üzerine ayağa kalktı ve haritanın yanına giderek, çantayı bulduğu yere bir X işareti yaptı. Sonra şahit, sanık ile öldürülenin beraber oturmuş oldukları apartmana giderek arama yaptığını anlattı. Bu arama neticesinde, kirli çamaşırların atıldığı sepetin dibinde 38 lik bir tabanca bulmuştu. Teğmen Tragg sözlerini bitirmişti ki; hâkim saatine baktı ve mahkemeyi öğleden sonra 14. 00 de tekrar başlamak üzere tatil etti.

Perry Mason dışarıya çıkarken yanına Paul Drake yaklaştı.

«Polisi bulduk» dedi Paul, «Şu anda ofisimde. Adı Philip c. Rames. Dava nasıl gidiyor?»

«Beklediğim gibi. Oradaki sarnıcın musluğunun açık olduğunu biliyorum ama... Neyse, hele köprüye gelelim ya geçeriz, yahut da geçemeyiz. Şu Rames'i görelim».

Philip C. Rames uzun boylu, geniş omuzlu, tahminen otuz yaşlarında bir polisti. Mason «Size birkaç soru sormak istiyorum. Zannedersem Paul işin mahiyetini anlatmıştır» dedi. Adam evet mânasına gelen bir baş hareketi yaptı.

«İsmi hatırlıyor musunuz?»

«Hayır».

«Bir daha görürseniz tanırmısınız?»

«Evet. Yani tanıyacağımı zannederim».

«Vakanın teferruatını hatırlıyormusunuz? Benim için önemlidir.»

«Neden?» diye sordu Rames.

Mason tebessüm etti. «Müşterilerimden birinin bu hadise ile alâkası var».

Rames cevap vermedi. Eliyle boynunu ovmaya başladı. Düşünüyor gibiydi.

«Pek o kadar mühim birşey değildi galiba. Yasa-
sak yere park etmişti. Ehliyetini görmek istedim. Her-
gün karşılaştığınız mazeretlerden birini söyledi. Aceley-
le evden çıktığı için ehliyetini unutmuş. Oturduğu yer
pek uzak olmadığı için, evine gittik. Çantası masanın
üzerindeydi. İçinden ehliyeti çıkardı ve bana verdi. Ken-
disini tekrar, benim arabayla, kendi otomobilinin olduğu
yere götürdüm. Bir daha ehliyetsiz dışarı çıkmaması
hakkında bir kaç şey söyledim».

«Arabanı nerede park ettiğini hatırlıyormusu-
nuz?» diye sordu Mason.

Paul Drake büyük bir şehir içi haritası çıkardı.
Rames, cebinden bir kalem çıkararak arabanın park
etmiş olduğu yeri işaretledi. Sonra, Mason evrak çan-
tasını açtı ve Mildred Danville'nin bir fotoğrafını çıkar-
dı. «Bu kadın mıydı?» diye sordu Rames'e... Polis birkaç
saniye resme baktı. «Sonra Benziyor. Ama nihayet bir
fotoğraf olduğu... Bir dakika... Ben bu yüzü, bu resmi
bir yerde gördüm ama... Evet, evet, gazetelerde» dedi
ve sonra kenarda duran gazeteyi eline aldı. Dikkatle
baktı ve «Tabii, Mildred Danville, şu apartmanında
beraber oturduğu sarışın tarafından öldürülen kadın»
dedi. «Sizi ehliyetini göstermek için evine götüren kadın
bumuydu?» diye sordu avukat.

«Zannederseniz Mister Mason, daha fazla ko-
nuşmadan bunu rapor etmeliyim».

«Öyle mi? Yandaki odada konuştuklarımızı
kaydeden bir stenograf var. Bunu bir suret haline ge-
tirsın ve lütfen imzalayın. Bize cidden çok yardım et-
miş olursunuz»

«Siz beni bir tuzığa düşürmek istiyorsunuz»
dedi Rames.

«Ne münasebet. Sizden, hakikatten başka bir şey söylemenizi istemiş değilim ki...»

«Burada konuşulanları bölge savcısına götürürsünüz ve...»

«Yoksa doğruyu anlatmadınız mı? Onun için mi imzalamaktan çekiniyorsunuz...»

Rames güldü. «Zeki bir avukatsınız. Sonra görüşürüz Mister Mason» diyerek kapıyı açtı ve çıktı. Mason adamın arkasından bir müddet baktı, sonra Paul'a dönerek «Apartmandan ne haber? Polis hâlâ orada muhafız bırakıyormu?» diye sordu.

«Apartmanın içinde 24 saat nöbet tutan biri mevcut. Eğer ben Holcomb'u tanıyorsam, bu polisi, Diana Regis mahkûm olana kadar orada tutmaya devam edecektir».

«O halde Carl Fretch, Holcomb'u ikna etmiş demektir...»

«Carl Fretch'e ne olduğunu kimse bilmiyor. Hemen hemen oniki saat kadar merkezde kalmış, sonra serbest bırakmışlar».

Mason itiraz etti «Holcomb'un dairesinin içinde bir gözcü tutmağa hakkı yok. Olsa olsa kapıya bir adam koyabilir ama...»

«Oh... Perry, yeter ki çavuş herhangi bir şey yapmak istesin... Yalnız, sen bu hususta bir mahkeme kararı çıkartamaz mısın?» diye sordu Drake.

«Mümkündür ama böyle bir şeye teşebbüs etmek herşeyi ağızımızdan kaçırmak olur».

Drake cevap vermedi, avukat devam etti: «Holcomb, her ikimizin de almayı istediğimiz şeyin hâlâ dairesinin içinde olduğunu düşünecektir. Eğer bir mahkeme kararıyla evdeki adamı oradan çıkarttırırsam,

aradığımı evden rahatlıkla alabilmek imkanına sahip olacağım. Holcomb, böyle bir oyunun derhal farkına varır».

«O halde bu işin çaresi yok. Hiçbir hususi dedektif, polisin burnunun dibinden bir şey almağa cesaret edemez. Çok riskli bir iş olur böyle bir teşebbüs».

«Ama bu şeyi daireden dışarı çıkartmalıyım» dedi Mason.

«Sana bu noktada yardım edemem Perry. Polis beni tanır. Seni de, Della'yıda tanır. Bir başkası da yapamaz bu işi. Acaba Rames denilen polisin söylediklerinin bir yardımı olamaz mı?»

Mason bir sigara yakarak cevap verdi, «Çantayı tam olarak teşhis etmeyebilir. O zaman çanta Mildred'emi yoksa Diana'yamı aitti? diye şüpheli bir durum olur ortada. Sonra ehliyetteki isim Diana Regis'in. Bunu da hatırlamadığını söyleyebilir. Mildred Danville'nin cinayetin işlendiği gün ne yaptığını tesbit etmeliyiz. Hatırlıyormusun? Arabasını Rames'in şehir haritasında işaretlediği yerde bir saat kadar park etmiş».

«Bilmem ama buluruz. Adamlarıma o civarda ne kadar bina varsa, hatta içlerinde kimlerin ne işlerle meşgul olduklarını da tesbit ettiririm».

Mason bir an düşündü. Sonra «Herneyse birşeyler yiyip mahkemeye dönmeli. Ha... apartmanın çöplerini kim topluyor?» diye sordu.

«Çöpleri mi? Bilmiyorum. Neden sordun?»

«Hiç. Yalnız bunu öğren».

Saat tam 14. 00 de, Hâkim Winters salondaki yerini aldı. Masanın üstündeki gözlüğünü taktı ve «İddia ve müdafaa makamları hazır. Zannederseniz Teğmen Tragg konuşuyordu. Devam edebiliriz» diyerek duruşmayı açtı.

Teğmen Tragg şahit sandalyesine tekrar oturdu. Claude Drumm hafifçe öksürerek konuşmaya başladı. Elinde bir zarf tutuyordu.

«Teğmen» dedi, «Şimdi size bazı fotoğraflar göstereceğim. Bunlara lütfen dikkatle bakınız ve cinayet mevkiini, cesedin pozisyonunu tam olarak gösterip göstermediklerini söyleyin» Teğmen fotoğrafları aldı, bir süre inceledikten sonra «Evet» diye cevap verdi.

Claude Drumm resimleri geri aldı. «İlk fotoğraf cesedi yüzükoyun bir vaziyette ve yola doğru göstermektedir. İlkin,...»

«Bir dakika,» diyerek Mason müdahale etti,

«Her fotoğrafı ayrı ayrı görmek istiyorum. Ayrıca, delil olarak takdim edilmelerinden önce, fotoğrafların her biri için de şahide sual sormayı istiyebilirim».

Drumm şaşırdığını gösteren bir tavırla, «Herhalde Mister Mason, fotoğrafların doğruluğu hakkında şüpheyeye düşmüş degillerdir,» dedi.

«Bilmiyorum. Henüz onları görmüş degilim» diye cevap verdi Mason.

Hâkim Winters elindeki tokmakla masaya vurdu ve «İddia makamı herhalde mevzuubahis fotoğrafları sıhhatli bir delil olarak takdim eder» dedi.

Drumm atıldı, «Elbette sayın Hakimmim. Eğer lüzum hasıl olursa, bunu yarım düzüne şahitle isbat edebiliriz».

Mason müdahale ederek, «İddia makamına bu hususta itimat etmiyeceğimize dair herhangi bir şey söylemiş degiliz. Ben sadece, teğmene hafızasını kontrol maksadıyle gösterilmek istenilen bu fotoğraflar hakkında bir kaç sual sormağa hakkım olduğunu kastediyorum»

«Peki tabii» dedi, hâkim.

Mason birinci fotoğrafı eline aldı, baktı, sonra teğmene döndü.

«Şimdi, Teğmen Tragg elimdeki resim, cesedi aynen bulunduğu gibi yani yüzü koyun yatar durumda göstermekte. Cesed, bu fotoğraf alındığı zaman hareket ettirilmemişti degil mi?»

«Hayır efendim».

«Resim galiba yola doğru çekilmiş ve evin köşesini gösteriyor...»

«Evet».

«Teğmen, bu fotoğraf, cinayet mahalline gel-

menizden çık kısa bir zaman sonra çekilmiş. Öyle mi?»

«Olsa olsa onbeş dakika kadar sonra,» diye cevap verdi Tragg.

«Acaba herhangi bir şeye dokunuldu mı?»

«Ne demek istiyorsunuz? Cesede dokunulmuş değildir».

Mason fotoğrafı iade etti. «İtirazım yok. Resimler delil olarak kullanılabilir».

Claude Drumm, «İkinci fotoğraf cesedin etrafındaki ayak izlerini göstermektedir. Dikkat edilirse bu izler kaldırıma doğru uzaklaşıyor. İddia makamı bu ayak izlerinin sanığa ait olduğu düşüncesindedir» dedi.

Mason yerine döndü. Mahkeme kâtibi fotoğrafları damga ile numaralıyordu. Drumm bu işin bitmesini bekledi. Sonra teğmene döndü.

«Bu konuda sanık ile daha önce konuştunuz mu?» Diye sordu.

«Evet» dedi Tragg, «Polis merkezinde».

«Başka kimler vardı?»

«Fotoğrafları çeken, yardımcılarımdan biri, tahkikat memuru ve sanık...»

«Evet... Acaba, sanığın (eğer verdiyse) herhangi bir ifadesi var mı?»

«Sözlerini hatırlıyorum efendim» dedi Tragg. Hafifçe tebessüm ediyordu.

(Bu adreste Mildred ile randevum vardı. Saat onda orada olacaktım. Tahminen beş dakika kadar erken gittim. Arabam evin önünde park edilmişti. Tabiatıyla ben de, Mildred'in orada olacağını düşündüm. Taksinin ücretini ödeyip dışarıya çıktım. Kapının zilini çaldım. Cevap veren olmadı. Evin arka tarafına geçtim.

Oradaki kapının zilini de çaldım. Yine ses seda çıkmadı. Arka tarafta bir karaltı var gibiydi. Arabamın eldiven gözündeki bir el lâmbası vardı... Onu aldım ve geri döndüm. Az önceki karaltıya... daha doğrusu şekle çevirince, onun bir insan vücudu olduğunu gördüm. Mildred'di ve ölmüştü. Bütün bildiğim bu kadardır.)

«Diana Regis'in merkezdeki ifadesi yukarıdaki gibidir» dedi teğmen Tragg.

«Peki, sanıkla delil olarak alınan tabanca hakkında konuştunuz mu?» diye sordu Drumm.

«Hayır efendim. Bu konuşma Çavuş Holcomb ile yapılmıştır».

«Oh, evet. Az sonra Çavuşu çağıracağım. Şimdilik bu kadar Teğmen».

Drumm, «Müdafaanın soracağı?» diye sordu.

Mason ayağa kalktı.

«Teğmen Tragg, cinayet mahalline geldiğiniz zaman yağmur yağıyordu... Değil mi?»

«Evet».

«Ve cesed arka tarafta, kumsal bir çukurda bulundu...»

«Evet».

«Zannedersen bu çukurda bir miktar su vardı?»

«Evet efendim».

«Acaba, toprağın daha yüksek yerlerinden akmış olan bir su toplanması mıydı?»

«Bilmiyorum. Zannedersen toprak yağan yağmurla ıslanmıştı. Dolayısıyla bir miktar su birikmesi olmuştur».

«Dikkatinizi 7 numaralı fotoğrafa çekmek isterim. Yağmur suyu büyük bir su sarnıcında...»

«Bu hususta haklısınız. Evin damından akan su bir sarnıçta toplanabilir»

«Siz vaka yerine geldiğiniz zaman, su bu sarnıca akmaktamıydı?»

«Zannedersem... Evet efendim».

«Ve sarnıçın altında, bir boşaltma musluğu var...»

«Herhalde vardır. Olması lâzım».

«Acaba, çukurda birikmiş olan su, bu sarnıçtan gelmiş olamazını?»

«Zannetmiyorum».

«Niçin?»

«Sarnıç musluğunun açık olduğunu zannetmiyorum. Şu fotoğrafa bakabilirmiyim?»

Mason elindeki fotoğrafı ve büyölteci teğmene uzattı. Teğmen dikkatle inceledi. Sonra,

«Sarnıç tarafından gelen herhangi bir su belirtisi yok efendim» dedi.

«Teğmen Tragg, sarnıç musluğu açıkmıydı, yoksa kapalı mıydı? Ben size bunu soruyorum».

«Zannedersem kapalıydı.»

Mason, «Teşekkür ederim. Soracaklarım bu kadardır,» diyerek yerine döndü.

Claude Drumm, «Helen Chister Bartler'i çağırınız» dedi. Biraz sonra Helen Bartler şahit sandalyesindeydi. Drumm nazik bir edayla sordu.

«San Felipe Bulvarı 6750 no'da oturuyorsunuz. Ne zamandan beri?»

«Takriben bir senedir».

«Bu zaman zarfında herhangi bir yerde çalıştınız mı?»

«Kendi kendime tavukçuluk yapıyorum. Dışarıda, bir işte çalışmış değilim».

«Mildred Danville'i ne zamandan beri tanırırsınız?»

«3 — 4 senedir... Takriben iki veya üç ay kadar iohusalık zamanımda yanıma çalıştı».

«Daha sonra görüştünüz mü?»

«Evet efendim. Kendisiyle arkadaş olmuştuk».

«Misis Bartler, ayın 26 cı gecesi Mildred Danville'i gördünüzmü?»

«Hayır».

«Veya 27 ci günün sabahı?»

«Cesedini gördüm efendim».

«Ayın 27 sinden evvel ne zaman görmüştünüz onu?»

«Peki hatırlamıyorum. İki, üç gün önce telefonla konuşmuştuk».

«Bu konuşmanızda herhangi bir anormal durum oldu mu?»

Hakim Winters bu suale itirazı olup olmadığını Mason'dan sordu. Mason hayır manâsına başını sallayınca Drumm'a devam etmesini söyledi.

Helen Bartler «Mildred çocuğumu kaçırmıştı. Onu geri almağa uğraşıyordum» dedi. Mahkeme salonu dalgalanır gibi oldu. Bir süre ses seda çıkmadı. Sonra Hakim Winters hayret dolu bir sesle sordu, «Çocuğunuzu mu kaçırmıştı dediniz?».

«Evet efendim».

«Bunu daha sonra usule uygun olarak tesbit edebiliriz. Onun için mevzuu burada kesmek istiyorum muhterem Hâkim'im».

Hâkim Winters başını salladı. Drumm ellerini arkasında kavuşturarak devam etti:

«Şimdi Misis Bartler, maktule ile telefonda neler konuştuğunuzu anlatır mısınız?»

«Oh, birkaç konuşma oldu aramızda.»

«Ne söyledi size? Konuşmalarınızın mühim noktaları nelerdir?»

Mason itiraz etti: «~~Daha~~ kat'i şهادette bulunulmasını istiyorum.»

«Pekalâ, sizi ilk aradığı zaman neler söyledi?»

«Oğlumun kendisiyle beraber olduğunu, sonra.. Oğlumun muhafazası, daha doğrusu bakımı hakkında konuşmak istediğini söyledi.»

Hâkim Winters öne doğru eğilerek sordu: «Buna sebep neymiş?»

«Çocuğa çok düşkündü. Oğlumu bir zaman için kendisine bırakmamı istedi.»

«Kabul ettiniz mi?»

«Hayır.»

«Devam ediniz Misis Bartler.»

«Kendisine, çocuğu Misis Brockton'a geri vermediği takdirde, tevkif ettireceğimi söyledim. Cevap vermeden telefonu kapattı. Ertesi gün tekrar aradı beni. Çocuğun çalındığını, bu işi benim yaptığımı söyledi. Yani çocuk artık onun yanında değilmiş.»

Hâkim Winters, «Oğlunuz şimdi nerede Misis Bartler?» diye sordu.

Kadın gözlerini kapatarak cevap verdi: «Bilmiyorum efendim.»

Hâkim arkasına yaslandı ve: «Bu husus zapta geçti mi?» diye sordu. Drumm 'evet' dedi.

Salondaki gazetecilerden biri hâkimin arkasın-

daki büyük duvar saatine baktı ve dışarıya çıktı. Bir dakika sonra diğer gazeteciler de onu takip ettiler. Drumm ayağa kalktı ve: «Eğer mahkemeniz müsaade ederse sayın hâkimim, şunu açıklamak isterim ki; bu çocuğun ortadan kaybolmasında, Mildred Danville ve sanık beraber...» Mason savcının sözünü keserek müdahale etti: «İtiraz ediyorum. Bu itham hüsnüniyetten uzaktır. Mahkemeden önce böyle bir delil yoktu.»

Winters elini hafifçe kaldırdı ve: «Eğer iddia makamı herhangi bir delile sahipse, bu delil ortaya konulur. Lütfen devam ediniz mister Drumm.» dedi.

Claude Drumm tekrar şahide döndü: «Misis Bartler,» dedi, «Dikkatinizi ayın 26 sına çekmek istiyorum. Mildred Danville ile konuştunuz. Ne söyledi?»

«Oğlumun nerede olduğunu bildiğini, eğer çocuğu kendisine tevdi etmem için bir anlaşmaya razı olursam, bu yeri bana bildirebileceğini söyledi. Evime gelip anlatmasını istedim, ama kabul etmedi.»

«Evet... Siz ne dediniz?»

«Ona daha önce söylediğim şeyleri.. Eğer çocuğu geri iade etmezse, kendisini tevkif ettirmek zorunda kalacağımı söyledim. O da, benim makul düşüneceğimi zannettiğini ve yapılanların çocuğun iyiliği için olduğunu ve hattâ bir ara çocuğu geri getirmeyi düşündüğünü söyledi. Konuştuğumuz gece geri getirecekmiş.»

«Herhangi bir saat verdi mi?»

«Tahminen 22.00 civarında demişti...»

«Peki, nereye getirmeyi düşünmüş?»

«Misis Ella Brockton'a Olive Crist Tepesi 2312 numaralı eve..»

«Siz o zaman ne yaptınız?»

«Bu konuşmanın hemen akabinde evden çıkıp,

Misis Brockton'un evine gidip bekledim. Orada saatlerce bekledim. Sonra Mildred'i yanlış anlamış olabileceğimi düşündüm, zira gelen giden yoktu. Arabama binip tekrar apartmanına döndüm. Orada da kimseler yoktu. Sonra... geri döndüm ve beklemeye başladım. Ta ki, polisler gelene kadar.»

Claude Drumm bir müddet düşündü. Sonra, «Tabii, Mildred'in sizin eve gittiğinden haberiniz yoktu..» diye sordu. Kadın hayır diyerek başını salladı. Drumm oğlunun adını sordu. Helen C. Bartler başını öne eğerek cevap verdi: «Adı Robert Bartler'dir efendim.»

«Babasının adı da öyle galiba. Yoksa babası sağlamı?»

«Hayır efendim. Öldü. Harpte Pearl Harbour'da öldürüldü.»

«Kocanızın yaşayan akrabaları mevcut mu?» dedi Drumm.

«Evet,» dedi kadın, «Babası yaşıyor.»

«Peki.. Kayınpederinizle, oğlunuz hakkında herhangi bir görüşmeniz oldu mu?»

Helen C. Bartler bir an cevap vermedi. Dudakları titriyor gibiydi. Sonra titrek bir sesle konuşmaya başladı, «Mister Jason Bartler, yani kocamın babası, evlendiğimiz günden beri bana karşıydı. Oğluyla parası için evlendiğime inanmıştı. Evliliğimizi bozmak için o kadar çok uğraştı ki...»

Claude Drumm yavaş fakat gayet sarıh bir ifade ile sordu:

«Misis Bartler, bu dâvada sanık mevkiinde oturmakta olan Diana Regis'in, ayın 26'sına yani cinayet tarihine tekaddüm eden son iki veya üç hafta zar-

ında nerede çalışmış olduğunu biliyor musunuz?»

«Evet efendim. Kayınpederimin yanında.»

«Teşekkür ederim. Müdafaa suallerinde tamamen serbesttir,» dedi Drumm. Mason ayağa kalktı. Nazik bir tavırla sordu: «Misis Helen Bartler, muhakkak ki, evinizin yanındaki su sarnıcını bilirsiniz.» Kadın tasdik edince devam etti: «Muntazaman kullanır mısınız?»

«Evet efendim. Yağmur suyu yumuşak olduğu için faydalanırım.»

«Peki.. Bu sarnıcın kapasitesini biliyor musunuz?» Kadın «Hayır!» dedi. Devam etti Mason: «Aydın 26 ncı akşamı, bu sarnıcın dolu veya boş olduğu hakkında bir bilginiz var mı?»

«İçinde ne kadar su olduğunu bilmiyorum ama bir miktar vardı.»

«Şimdi, 26 ncı akşamı, yağmur yağabileceğini anlayıp (zira bulutlar bunu gösteriyordu) eski suyun boşalması ve dolayısıyla yeni ve taze yağmur sularının sarnıca dolabilmesi için boşaltma musluğunu açtınız değil mi Misis Bartler?»

Drumm ayağa kalkarak: «İtiraz ediyorum!» dedi ve itirazı kabul edildi. Mason hafifçe tebessüm ederek devam etti: «Pekalâ, evden saat kaçta ayrıldınız Misis Bartler?»

«Saat altıdan hemen sonra.»

«Ve gece yarısından sonraya kadar dönmediniz...»

«Hayır efendim. Yalnız bu arada polise ifade verdim ve...» Mason kadının sözünü keserek sordu: «Polisleri görmek istemiyor muydunuz?»

«Evime kendi kendime gitmeyi tercih ederdim!» diye cevap verdi kadın..

«Evinizin önünde en son olarak ne zaman bulundunuz?»

«Evden ayrılınca tabii. Saat altı sularında.»

«Peki evin arkasında?» diye sorarken savcının bulunduğu tarafa doğru baktı Mason. Beklediği gibi Drumm itiraz etti. Mason hâkime dönerek: «Eğer mahkeme müsaade ederse bu hususun aydınlanmasında bilhassa ısrar ediyorum!» dedi. Hâkim Winters itirazı reddetti. Devam etti avukat: «Evet Misis Bartler, sarnıcın yanında en son olarak ne zaman bulundunuz?»

«Oh... Günlerdir uğramadım oraya. Dokunmuş değilim. Eğer bunu kastediyorsanız..»

«Peki. Acaba Jason Bartler'e, bir torun sahibi olduğunu hiç bildirdiniz mi?»

Helen C. Bartler şaşırmıştı. Sorulan sual o kadar beklenmedik ve öncekilerden o kadar farklıydı ki. Bir müddet cevap veremedi. Sonra yavaş bir sesle konuştu; «Hayır efendim... Ona asla söylemedim. Onun ne derece egoist ve kalpsiz bir ebeveyn olduğunu anlatabmam ki.. Öz oğlunu sevmezdi, beni hiç sevmezdi. Bir erkek çocuğu doğurmamın onu hiç bir şekilde alâkadar etmeyecek bir mesele olduğunu düşünmüştüm.»

Hâkim Winters, «Yani, adamcağız bir torun sahibi olduğunu asla bilmedi. Öyle mi?» dedi.

Winters başını sallayarak Mason'a devam etmesini işaret etti eliyle.

Mason tekrar sorguya başladı. «Oğlunuzun kaçırılmasından sonra, Jason Bartler'le herhangi bir temasınız oldu mu Misis Bartler?..» Kadın red cevabı verdi. Mason devam etti: «O akşam Mildred Danville'nin

San Felipe bulvarındaki evinize geleceği hakkında bir malûmatınız var mıydı?» Kadın bu suale de hayır diye cevap verdi. Mason bir an birşey söyleyecek gibi oldu. Sonra vazgeçti ve: «Teşekkür ederim. Soracaklarım bu kadardır» dedi.

Hâkim Winters, Mason'un yerine oturmasını bekledi, sonra öne doğru eğilerek şahide sordu: «Misis Bartler, mahkemenin de birkaç suali olacak. Acaba, Mister Jason Bartler, sizi aileden biri olarak kabul etmediği için mi, bir torunu olduğunu ondan gizlediniz?»

«Hayır efendim. Gizlemiş değilim. Sadece ona haber vermedim. Çocuğun doğumu kaydedilmiştir.»

«Ama ona doğumdan hiç bir suretle bahsetmediniz?...»

«Evet efendim. Belki buna çocuğun geleceğini düşünmem sebep olmuştur. Kayınpederim zalim bir adamdır. Egoist ve kabadır. Robert'in oğlunun, büyük-babasını tanımasını bu sebeplerle istememiş olabilirim.»

«Pekalâ Misis Bartler,» diyerek başını çevirdi hâkim ve «İddia makamı sıradaki şahitlerini çağırma-
ta serbesttir!» dedi.

Daha önce delil olarak gösterilen tabancayı ve Mildred Danville'nin başının arkasından girerek ölümüne sebep olan kurşunu muayene eden bir balistik mütehassısı şahit olarak dinlenildi. Onun arkasından bir parmak izi mütehassısı şahit sandalyesine oturdu. Adam, tabanca üzerindeki sanığın parmak izlerinin büyütülmüş iki fotoğrafını göstererek, (her iki izin de aynı şahsa ait) olduğunu söyleyerek bu hususun ilmî bir izahına girişti. Epeyi sürdü izahı. Saat 16.30 da mahkeme ertesi sabah devam edilmek üzere tatil edildi.

Mason, sekreteriyle ofisine doğru giderken şöyle diyordu:

«Helen Bartler'in yalan söylediğini biliyorum. O sarnıçtaki musluğu muhakkak açmıştır. Ama yalan söylediğini nasıl ispat etmeli?» Sekreteri, cinayetin Miss Helen C. Bartler tarafından işlenip işlenemeyeceğini sordu.

Mason, «Bunu söylemek epey zor. Yalan söylüyor. Mildred'le olan telefon konuşması hakkında Mildred'in saat on sularında geleceğini bildiği hakkında, muhtemelen evi terkettiği zamanı söylerken... hep yalan söyledi» dedi.

«Ama neden? Sebep?» diye sordu Della.

«Kendi derileri yüzölmesin diye pek çok insan bu tip cinayet dâvalarında hakikati söylemekten kaçınırlar. Meselâ Helen Bartler... Cinayet ile hiç bir ilişkisi olmamış olabilir. Fakat Mildred Danville'nin cesedini evin arkasında bulmuş olabilir. Hemen arkasından arkadaşısı olan Ella Brockton'a koşup beraberce bir hikâyeye hazırlamışlardır. Bunu ise ancak Ella Brockton'u bir tuzığa düşürerek anlayabiliriz. Tabii bütün bunlar ihtimaldir.»

«Peki ama Teğmen Tragg'ın, cesedin orada olduğunu bilmesini nasıl izah edersin? Belki de, biri telefonla ihbarda bulundu... Ama kim ve neden? Sonra Mildred Danville'nin çocuğa bu kadar düşkün olmasının sebebi nedir?»

Mason bir sigara yaktı. Sonra «Diana Regis'in gözüne olanlar, o dövme hâdisesi acaba Mildred'i neden bu derece heyecana düşürdü? Bunun sebebini öğrenmeliyiz!» dedi.

Della cevap vermedi, avukat devam etti:

«Bu gece Mildred'in notlarını elde etmeğe bakmalı. Bu iş bir dinamiti ateşleyip yanında durmaya benziyor ama bunu göze almamız lâzım.»

«Öyle ise... Hey, Helen Bartler, Mildred'in öldüğünü biliyordıysa, apartmanına neden gitmiş olabilir?» dedi Della.

«Diana'yı görmek istemiş... Bir dakika. O mektubu, Diana'nın posta kutusuna atmıştır ancak. Diana'nın mektubu almasını istemiştir. Ama Helen bunu nereden ve nasıl elde etti? Bu mektup, Mildred ile Diana telefonla konuşmadan önce, öğleden sonra yazılmış olmalı... Neyse, bunları daha sonra düşünürüz.»

Paul Drake, kapıdan içeri girenlere bakmak için başını önündeki kâğıtlardan kaldırdı. «Merhaba..» dedi, «Dâva nasıl gidiyor?» Mason fena değil diye cevap verdi. Drake tebessüm ederek ayağa kalktı ve: «Biraz malûmat almak ister misin?» diye sordu. Mason ses çıkarmayınca devam etti: «Oliver Crist Tepesi No. 2309 da Misis Jerry Krason adında yaşlı bir kadın oturur. Burası Ella Brockton'un evinin tam karşısına isabet etmektedir. Kadın ayın 26 ncı gecesi Misis Brockton'un evinin karanlık olduğunu ve saat dokuzda kadar da evin içinde kimsenin olmadığını söylemekte. Saat dokuzda Brockton bir taksiyle evine gelmiş. Saat 1.50'ye kadar kimse uğramamış eve. Sonra Helen Bartler arabayla gelerek içeri girmiş. Az sonra bir başka araba evin önünde durmuş ve içinden bir adam çıkarak Helen Bartler'in arabasıyla bir müddet uğraşmış..» Mason Paul Drake'nin sözünü keserek: «Şu senin dedektif olacaktı» dedi.

«Evet. Misis Krason ile Ella Brockton arasında kan dâvası gibi bir soğukluk mevcuttu. Bundan bir müddet evvel, Ella Brockton, kedilerine işkence yapıyor diye Misis Krason'u alâkalı makamlara şikâyet etmiş.»

Mason güldü. Sonra: «Bak, Paul» diyerek devam etti: «Diana, Mildred ile ilk konuştuğu zaman Bartler'in evinden bahsettiğinde Mildred üzerinde durmamış. Aradan biraz zaman geçince Mildred heyecanlanmış ve Diana'yı tekrar arayıp şu saat 22.00 deki randevuyu kararlaştırmış. Mildred'i, Carl Fretch ve onun Diana'ya olan davranışı korkuttu. Burası muhakkak. Bu arada, şu çöp toplayıcısının adını öğrenebildin mi?»

«Nick Modena. Eğer görmek istiyorsan yarın veya bir saat zarfında ofisine gönderirim... Carl Fretch ile münasebet tesis etmiş olan bir sarışınımız mevcut. İşine yarar mı?»

«Kızcağız kendini koruyabilir mi?»

Drake güldü. «Merak etme. Epey kuvvetlidir.»

«Pekalâ. Polisin Carl Fretch'e neler söylediğini bilmek istiyorum. Tabii onun da polise söylediklerini. Başka?»

«Helen C. Bartler ve Jason Bartler mahkeniye beraber terkettiler. Hâlâ da konuşuyorlar. Kadın önce yanaşmak istemedi ama Jason Bartler birşeyler söyleyince kabul etti.»

O sırada telefon çaldı. Arayan Paul Drake'nin dedektiflerinden Jim Melrose idi. Dedektif, Nick Modena'nın Mason'la görüşmeye hazır olduğunu söyledi ve nerede beklediğini ilâve etti. Mason peki diyerek telefonu kapattı. Sonra sekreterine gelip gelmeyeceğini sordu. Kız evet deyince beraberce dışarıya çıktılar, aşağıya

ğıya inip Mason'un arabasına bindiler. Üç blok ileride çöp kamyonunu gördüler. Jim Melrose kaldırımın kenarındaydı. İşaret edip gösterdi. Mason arabasını kamyonun arkasında durdurdu. Adam oradaydı.

Mason, «Nick Modena sen misin?» diye sordu. Adam cevap verdi. Kahverengi gözlerini kırıştıtararak: «Niçin?» diye sordu.

«Seninle para kazanma şansı olan ufak bir iş konuşacağım!» dedi Mason.

«Adın ne senin?»

Mason durakladı. Sonra: «Adım mı?.. Şey, adım Sarg» diye cevap verdi.

«Kaç para?»

«Elli dolar. Sadece, bir defa için çöp toplayacaksın. Karşılığında elli dolar.»

Adam baktı. Birdenbire, «Ne yapacağım? Söyle bakalım,» dedi. Mason rahatlamış gibi derin bir nefes alarak sordu. «Palm Vista apartmanını biliyorsun değil mi?» Adam: «Elbette, oranın çöplerini toplarım» dedi.

«Nasıl toplarsın bu çöpleri?»

«Bu ne biçim iş anlamadım. Nasıl toplarım ha... Kapının önündeki fıçıyı alırım. Ama bu fıçının içindeki çöpleri oraya kim kor bilmiyorum.»

«Öyle mi? Bu sefer farklı olacak çöp toplaman o halde. O apartmana girip ikinci kata çıkacaksın. Kapıyı çalacak ve açan adama çöpleri almağa geldiğini söyleyeceksin. Tahmin ederim, o da verecektir. Sonra o çöp kutusunu alıp aşağıya ineceksin. Bu kadar işe 50 dolar.»

Nick Modena huylanmışa benziyordu. «Ya kapıyı açan kutuyu vermezse?»

«Ne yapalım... Sen de elli doları kaybetmiş olursun!» dedi Mason.

«Peki... İçerideki neyin nesi?»

«Benim adamlarımdan biri. Başkaları hesabına çalıştığından şüpheleniyorum.»

Nick Modena bir müddet boş gözlerle baktı. Sonra kamyonuna tırmandı ve Palm Vista apartmanına doğru hareket etti. Mason kamyonu takip etti. Bir müddet sonra kamyon durdu. Nick Modena inerek apartmana yürüdü, servis kapısını açtı ve içeriye girdi. Gayet sakin bir hali vardı. İşinden başka bir şeyi düşünmeyen insanın hâli. Beklediler dışardakiler. Birkaç dakika sonra Nick Modena dışarıya çıktı. Çöp kutusu elindeydi. Mason'un arabasına yaklaştı. Aynı anda Mason arabayı çalıştırdı. Modena elinde taşıdığı çöp kutusunu uzattı: «Al bakalım!» dedi.

Mason: «Bir ekmek olacak. Sadece onu istiyorum!» diye cevap verdi. Modena şaşırmıştı. Hayretle bakmaya başladı. Sonra ekmeği bularak uzattı. «Elli dolar bunun için mi?» dedi. Mason başını salladı. Sonra: «Herhangi bir güçlük çıktı mı?» diye sordu.

«Güçlük mü? Yok canım. Adam kapıyı açtı. Kendisine çöpleri toplayacağımı söyledim. Beni kimin gönderdiğini sordu. Ben de Sarg gönderdi diye cevap verdim. O da peki dedi.»

Mason adamlarla konuşurken sekreteri araya girdi: «Yukarıya bak şef» dedi kız.

Pencerede bir polis onlara bakmaktaydı. Adam bağırdı: «Ne yapıyorsunuz orada?»

«Çöp topluyoruz!» dedi Mason. Sonra arabayı hareket ettirdi. Polis arkalarından bağıırıyordu. Della: «Adam seni teşhis etti. Muhakkak otomobilin numara»

sını da almıştır. Modena'dan her şeyi öğrenebilirler!..» dedi.

«Olabilir.»

«Ama delili çaldın.»

«Delil mi? Ben sadece çöp kutusuna attıkları bir ekmeği aldım. Hem şu şeyi çıkar bakalım.»

Della Street ekmeği aldı. Eliyle içini kazıyarak açtı ve silindir şeklinde kıvrılmış olan kâğıtları çıkardı. Notları elde etmişlerdi. Della, «Şimdi ne yapacağız?» diye sordu.

«Ne mi yapacağız?. Herhalde ofise gitmeyeceğiz. Neyse şu notları sahife sahife inceleyelim. Sonra bir zarfa koyup senin adresine postalarız.»

Şehir dışındaki otellerden birisinin bekleme salonunda Perry Mason ve sekreteri otel kâtibine bir arkadaşlarıyla burada buluşmak üzere sözleştiklerini ve onu bekleyeceklerini anlatıyorlardı. Adam gittikten sonra Mason cebinden deri kaplı defteri çıkardı ve beraberce şimdi ölmüş olan bir kızın yazdıklarını okumaya başladılar.

(Hâtırat, beş sene öncesinden başlıyordu. Baş sayfalarda Mason'un ilgi duymadığı mevzular vardı. Havadan.. sudan şeyler. Bir gün Helen Bartler ile tanışmıştı Mildred. Helen dul bir kadındı. Çok sevdiği kocasını kaybetmiş. Ölmesinden sonra kayınpederinden de sevgi ve şefkat görememişti. Helen Mildred ile aynı yaşıydılar. Üstelik birbirlerine çok benziyorlardı. Hattâ Mildred tanınmış bir doktora muayene olmaya gittiği zaman da kendisini Mrs. Helen Bartler olarak tanıtmıştı ve Helen'in evlilik cüzdanını göster-

inişti. Doktor kat'iyen şüphelenmemişti. Daha sonraları doğurduğu erkek çocuğun doğum sertifikasını hazırlarken de şüphelenmemişti adam.)

Della bu satırların okunmasından sonra Mason'a hayretle baktı. Mason sesini çıkarmayınca devam ettiler.

(Zamanla Mildred çocuğunu evlâtlık olarak vermeğe karar vermişti. Ancak böyle bir adım attıkları takdirde artık geri dönemiyeceklerini anlamışlardı. Daha sonraları iki kadın arasında anlaşmazlık başgöstermiş ve ayrılmışlardı.

Notların bu kısımları Mildred'in arkadaşı Helen hakkındaki fikirleri ile doluydu. Eskisinden farklı, yeni fikirlerdi. Helen Bartler soğuk, zalim ve kindar bir kadındı artık. Mason ve Della, Helen Bartler'in çocuğu kaçırarak Mildred'den sakladığını ve yerini bildirmemek için ısrar ettiğini okudular. Mildred bir avukata gitmişti. Avukat kendisine herhangi bir hukukî yol olmadığını söylemişti.)

Mason sekreterine bakarak: «Muhtemelen avukat inanmamıştır!» dedi.

«Oh... Şef. Mildred bu işi bilerek, düşünerek yapmış. Bir annenin kendi çocuğundan mahrum kalması çok kötü birşey olmalı,» dedi. Della.

«Çavuş Holcomb'un ne zaman hücumu geçeceği bilinmez. Acele edelim. Acaba Diana ile nerede tanışmış?»

Mason bu sözleri söyledikten sonra sayfaları karıştırmaya başladı. Aradığı yeri bulmuştu az sonra. Okudular. Yazıda bir cinayet hâdisesinden bahsediliyordu. Mason aniden: «Bu dâvayı hatırlıyorum. Kadını bir müddet cinayet zanlısı olarak düşünmüşlerdi. Tev-

kif etmediler ama polis kadını defalarca sorguya çekti, durdu. Hâdise bir türlü aydınlanamamıştı!» dedi. Okumaya devam ettiler.

(Diana o zamanlar son derece üzüntülüymüş. Mildred arkadaşına yeni bir hüviyet takınıp hayata yeniden başlamasını. yeniden mücadele etmesini tavsiye etmiş. Mildred o sıralarda radyo aktrisiymiş. Diana'nın mikrofonik bir sese sahip olduğunu düşünerek radyoya girmesini teklif etmiş.)

Mason, «Çavuş bunu okur okumaz gazetelere verir» dedi. Devam ettiler. 24 tarihli sayfada şu yazı vardı:

«Cinnet kanunun dokuzuncu noktasıdır. Ben onuncu olacağım.»

Hâtırat bu satırlarla sona ermekteydi. Mason evrak çantasından büyükçe bir zarf çıkararak, kâğıt des-tesini içine yerleştirdi. Zarfın üzerine Della'nın ev adresini yazdı ve otelin holündeki posta kutusuna attı. Sonra dışarıya çıkıp arabaya bindiler ve büroya hareket ettiler. Aradan az bir zaman geçmişti ki, polis arabalarının sesleri duyuldu. Biraz sonra da iki polis arabası arkadan ve önden sıkıştırarak Mason'u durmaya mecbur ettiler. Öndeki arabada Çavuş Holcomb, arkadakinde ise Teğmen Tragg vardı. Mason cebinden sigara paketini çıkardı, bir tane aldı, sonra Della'ya isteyip istemediğini sordu. Çavuş Holcomb'un hiddetten kı-zarmış yüzü pencereden görüldüğü zaman Mason çak-mağını sekreterine uzatmaktaydı.

«Ne yapıyorsunuz?» diye sordu çavuş.

«Şimdilik sigara yakmakla meşgulüz.»

«Öyle mi? Yakın o halde. Sonra da merkeze kadar yollanalım.»

«Merkeze mi? Yakalama müzekkeren var mı çavuş?»

«Öyle şeye ihtiyacım yok.»

«O halde sebep?»

«Sahtekârlıktan suçlusun.» Mason cevap vermedi. Holcomb devam etti. «Hırsızlık ta cabası.»

«Yok canım.. Çavuş, biraz daha dikkatli konuşmalısın. Polislik rehberi bile bunu yazar.»

«Hırsızlık,» diye devam etti Halcomb; «Çöpçüyü yakaladık ve herşeyi anlattı. Demek ekmegin içindekini istiyordun.»

«Hayır. O ekmek artık atılmıştı. Hem bütün bunlar bir yana, benim Diana Regis'i temsil ettiğimi unutmamalısınız.»

Teğmen Tragg söze karışmadan dinliyordu. Mason ona doğru seslendi: «Bizi nasıl buldunuz?»

«Bu o kadar zor birşey değil. Evdeki polis arabanızın numarasını almış. Biz de arabalarımızda radyo kullanırız.»

Çavuş araya girdi: «Defter nerede?»

«Sam Amca'da.. Yani şu anda bir posta kutusunda. Eğer delil olarak ona bu kadar ehemmiyet veriyorsanız posta idaresiyle temasa geçin olur mu? Üstü yazılı, pulu yapışmış bir mektubu polise dahi olsa, iade edeceklerini zannetmezsin herhalde.»

Holcomb'un yüzü karardı âdeta. Sonra, «İnanmıyorum!» diye gürledi. Teğmen, Holcomb'un sözünü

keserek: «Mason doğru söylüyor!» dedi, «Yapılacak en akıllıca hareket bu olurdu.» Mason teğmenin sözünü bitirmesini bekledi ve sonra: «Eh, beyler bildiklerim bu kadar» diyerek arabayı çalıştırdı. Oradan ayrıldılar. Teğmen Tragg uzaklaşan arabanın arkasından bir müddet baktı, sonra, «Gel bakalım çavuş, bölge savcısını görmeğe gidelim!» dedi.

Perry Mason ve sekreteri uzun koridordan geçerek ofise girdiler. Mason şapkasını asarken seslendi; «Bana Paul'u buluver Della.» Bir dakika sonra Paul Drake telefonun diğer ucundaydı. Mason ahizeyi aldı ve «Gazetelerden birinde, hangi gazete olduğunu bilmiyorum, tahminen son bir hafta zarfında çıkan bir şey için malûmata ihtiyacım var. Birisi gazeteye bir ilân vermiş ve cevapların 3962 - YZ numaralı posta kutusuna gönderilmesini istemiş, Bu ilânı veren şahsın adresini bulmanı istiyorum,» dedi ve telefonu kapattı. Della sordu:

«Bu numara da neyin nesi?»

«Hatırlamıyor musun?» Della düşündü, sonra «Ah... tamam. Mildred'in Diana'ya yazmış olduğu notun arkasında yazılıydı bu,» dedi.

«Tamam... Yalnız o cins kâğıtları gözünün önüne getir. Bana kalırsa Mildred, bazı notlar yazmak için dükkânın birinden bu cinsten kâğıt satın almıştır. Bu numarayı oraya yazmış olabilir. Sonra da kâğıdı çanta-

sına atmıştır. Diana'ya yazmak için de tesadüfen bu kâğıt eline geçmiş olabilir.»

«Belki ama bunun bir kutu numarası olduğu ne malûm?» diye sordu Della.

«Elbette malûm değil. Bir sürü şeyi ifade edebilir. Ama dört haneli ve iki harfli bir numara herhaide telefon numarası değildir. Ev numarası ise hiç olmaz. Diana'nın anlattığı kadını hatırlıyor musun? Hani Carl Fretch'den kaçıp eve girerken kapıda gördüğü?»

Della, «Hani şu madenini satmak isteyen kadını mı?» diye sordu.

«Acaba hakikaten maden satmak için mi gelmişti?»

«Yani... İyi referansları olan, çocuk bakımından anlayan bir kadın, geniş ve manzaralı evinde gündüzleri çocuklara bakmak için...»

Mason «devam et Della! »dedi.

Della devam etti:

«Sonra Mildred Misis Brockton'a gidip çocuğu ondan alarak bu kadına götürdü. Öyle mi? Peki ama nasıl oldu da, Jason Bartler bu kadınla görüşme inkânını buldu?»

«Bartler bulmadı. Kadın onunla temas etti. Farzet ki sen böyle bir kadınsın. Sarışın bir kadın sana bir çocuk getiriyor. Kadının adı Danville, çocuğun ise Robert Bartler, Danville, birkaç gün için çocuğu bırakacağını ve bu zaman zarfında uygun bir apartman dairesi arayacağını söylüyor... Kadın Bartler isminden şüpheye düşüp, rehberden Jason Bartler'i arayarak temasa geçmiş olabilir.»

Telefon çaldı. Mason ahizeyi kaldırdı. Paul Drake arıyordu.

«Evet Perry. Misis J. C. Kennard. Loblan Avenue 3691. Birşey daha var. Bu blok, hani şu trafik hâdisesinde Mildred'in arabayı park etmiş olduğu yer. O civarda küçük çocuklar için oyuncak ve çocuk eşyaları satan bir dükkân var. Sarışın bir kadın, yanında genç bir çocukla elbise ısmarlamış. Ertesi gün tekrar geldiği zaman yalnızmış. Mildred'in resmini tanıyabilirlerdi. Polise falan haber verebileceklerini düşünerek resmini göstermedim. Ama zaman birbirini tutuyor. Muhakkak Mildred idi.»

«Peki Paul. İyi iş çıkardın. Ofisinde itimat edebileceğin biri var mı şu anda?»

«Şu anda... Bir kız var, rapor yazmakla meşgul.»

«Sarışın mı, esmer mi?»

«Sarışın. Anita Dorset. Tanırsın tahmin ederim.»

«Pekâlâ, onu da al yanına. İhtiyacımız olabilir. Hemen buluşalım.» Mason telefonu kapattı. Della'ya işaret ederek yürüdü. Beraberce ofisten çıktılar. Mason kapıyı kapattı. Paul Drake yanında bir sarışın kadınla onları bekliyordu. Paul: «Anita Dorset» diye takdim etti kızı. Mason şapkasını çıkararak selâm verdi, Della kıza gülümsedi. Asansöre binip aşağıya indiler. Mason Paul'a dönerek; «Sen kendi arabanla beni takip et. Miss Dorset'i de alabilirsin!» dedi. Paul itiraz etti: «Yok canım.. Bu trafikte seninle uğraşamam.»

«Peki, peki... O halde seninle Lobland Avenue 2691. numarada buluşalım. Senden önce oraya varırız tahmin ederim.» Mason ve sekreteri arabalarına bindiler. Mason hareket etti.

Lobland Avenue'deki evler gayet güzel inşa

edilmişlerdi. Mason «Paul'u beklemeğe lüzum yok. Biz içeriye girip bir göz atalım. Zili çalarız. Muhtemelen kimse çıkmayacaktır» diyerek arabadan aşağıya indi. Della patronunu takip etti. Evin kapısına yaklaşıp zili çaldılar. Ses sada çıkmadı. Beraberce evin arka tarafına geçtiler. Arka kısımda salıncaklar, bir kum havuzu, büyük bir oyuncak ev vardı. Ayrıca 6 - 7 metre boyunda bir yelkenli bulunmaktaydı. Della güldü: «Herhalde çocuklar bu yelkenliye çıkarak kara korsan olduklarını düşünüyorlardır. Evin önünde sesler var. Herhalde Paul olacak» dedi. Evin ön tarafına doğru yürüdüler. Paul ve sarışın kız arabadan dışarıya henüz çıkmışlardı.

Mason; «Evin arkası çocuk bahçesi haline getirilmiş. Yalnız arka tarafta, pencerelerinde ışık olan bir ev daha var. Sen ve Miss Dorset oraya gidin. Komşuya, Miss Dorset'in iyi bir çocuk odası ve oyuncak takımı yaptırmak istediğini onun için Misis Kennard'ın bahçesindeki takımları hangi marangozun yaptığını öğrenmek istediğini söyleyin.»

Paul Drake başını salladı, «Gel bakalım Anita» diyerek yürüdü.

Az sonra komşu eve varmışlardı. Evin kapısını bir erkek açtı. Paul Drake birşeyler söyledi. Erkek içeriye doğru seslenerek birisini çağırdı. Sonra tekrar Paul'a döndü ve birşeyler anlattı. Anita Dorset çantasından bir not defteri çıkararak birşeyler yazdı. Geri döndüler.

Paul: «Çocuk yuvası geçen ayın 26 sına kadar açılmış. Sonra kadın ortadan kaybolmuş. Kadın az evvel konuştuğumuz komşusuna telefon etmiş. Gûya çiçek hastalığına yakalandığı için dışarıya çıkamıyormuş. Onun için eve çocuk getirenlere durumu anlatmasını,

bu halde çocuk kabul edemiyeceğini söylemiş. Marangozun adı ise Thurston. Adresini bilmiyorlarmış ama biz buluruz. Evde bir müddet kalmış bu adam.»

«Pekalâ Paul. Thurston'u bulup ondan Misis Kennard'ın adresini alacaksın. Kolay bir şey değil ama yapabilirsin. Adresi alır almaz bana bildiriver. Ben Jason Bartler'in evinde veya ofiste olacağım.»

Jason Bartler'in kapısını Carl Fretch açtı. Mason; «İyi akşamlar» dedi. Carl canı sıkılmışçasına cevap verdi; «İyi akşamlar. Mister Bartler bekliyor muydu sizi?»

«Öyle olmalı...» dedi Mason.

«İçeri buyurun. Bir iki dakika beklerseniz, geldiğinizi haber vereyim.» Az evvelki tavrını değiştirmişti Carl. Az sonra geri geldi ve; «Buyurun!» dedi.

Della ayağa kalktı. Mason da arkasından. Birlikte odaya girdiler..

«Merhaba,» dedi Jason Bartler, «Nasılsınız Miss Street? Buyurun, oturun lütfen. Ziyaretinizin sebebini öğrenebilir miyim?»

Mason teşekkür ederek oturdu. «Diana Regis'in dâvasını almış bulunmaktayım. Bana yardım edebileceğinizi düşündüm!» dedi.

«Zannetmiyorum Mason. Henüz bilmediğiniz bazı hususlar var. Bu hususları, sorgu esnasında soru-

lan suallerden öğrenmiş bulunuyorum ve bunları ifşa etmeye mezuun değilim.»

Mason cebinden sigara paketini çıkararak bir tane yaktı ve aniden sordu: «Hatırlarsanız.. Diana Regis'in üvey oğlunuzla bir hâdisesi olmuştu. O gece buraya bir kadın geldi. Diana ismini hatırlamıyor kadının. Onun hakkında neler biliyorsunuz acaba?»

«Bir kadın mı?.. Oh, evet. Maden işi için beni görmek istiyordu..»

Mason arkasına yaslandı. Bartler devam etti; «Onun bu işle alâkasını anlamadım,» dedi.

«Epey alâkası olabilir. Eğer siz kadının ne için gelmiş olduğunu doğru söylerseniz...»

Bartler hafifçe öne doğru eğildi. «Sesinin tonunu beğenmiyorum Mason. Sana kadının buraya ne için geldiğini söyledim ve söylediğim de doğrudu.»

«Kadının bir maden satışı için gecenin o saatinde seçmesi biraz tuhaf değil mi?»

«Evet,» dedi Bartler, «Frank'ın, o saatte beni görmesi için kadını içeriye almasına şaşırmadım değil. Mamafih kadın bütün gün fırsat bulamadığını söylemişti.» Mason kadının ismini sordu. Bartler: «Misis Kennard,» diye cevap verdi.

«Ziyaretinize gelen Misis J. C. Kennard, Lobland Avenue 3691 numaralı evde oturur. Sizi aradığı tarihte enteresan bir işle meşguldü. Bu işe mesleği dahi diyebiliriz,» dedi Mason.

«Ne gibi? Hem bu kadar malûmatı nasıl topladınız?»

«Orası mühim değil Mister Bartler. Misis Kennard bir çocuk yuvası idare etmekteydi. Zannederim bu size bir şeyler ifade eder.»

«Çocuk yuvası mı?» dedi Bartler. Şaşırmışa benziyordu. Sonra birdenbire sordu: «Yani o gece gelen kadının, torunum hakkında herhangi birşeyler bildiğini mi söylemek istiyorsunuz?»

«Torununuzun onun yanında olduğuna inanmak için bir sürü sebep var» dedi Mason. Jason Bartler sapsarı kesilmişti. Eliyle masanın kenarından tuttu. Evin her tarafından duyulabilecek bir sesle bağırdı : «Onu bulacağız.»

Aradan bir sâniye bile geçmemişti ki kapı açıldı ve Frank Glennmore başını uzattı. Della ve Mason'a selâm vererek Bartier'e: «Ne oldu Jason?» diye sordu.

«Buraya gel ve otur Frank» dedi Bartler. Glennmore sessizce oturdu. Bartler devam etti: «Geçenlerde beninle görüşmeğe gelen Misis Kennard'ı hatırlarsın herhalde. Acaba kadının ne için geldiğini de hatırlıyor musun?»

Frank Glennmore bu suale hayret etmiş gibiydi. «Madenini satmak için tabii. Ne oluyor?»

«Kadın benimle konuşurken sen de buradaydın. Neler söyledi?» dedi Bartler.

«Dedim ya.. Madeni hakkında. Bazı nümuneler getirmişti. Onları gösterdi, sonra...»

«Kadın eve girerken sen yanındaydın...»

«Evet.»

«Peki, kim uğurladı?»

«Her ikimiz.» Bartler Frank Glennmore'nin bu cevabından sonra Mason'a döndü ve: «Artık bana itimat edeceğinizi tahmin ederim,» dedi.

Glennmore birşey anlayamamışa benziyordu. «Bütün bunların sebebini öğrenebilir miyim?» dedi.

Bartler sabırsız bir tavırla: «Mister Mason,

Kennard denen o kadının torunum hakkında birşeyler bildiğini iddia ediyor!» diye cevap verdi.

«Neyin hakkında» diye bağırdı Frank Glennmore. Şoke olmuştu adamcağız. «Jason, eğer yanlış işitmediysem torunum hakkında diye bir şeyler söyledin. Neredeyse üç sene olacak beraber çalışmamız. Bana böyle birşeyden bahsettiğini hatırlamıyorum. Torunun...»

«Evet. Torunum... ve bu torunun mevcudiyeti benden saklandı...» dedi Bartler. Üzgün gibiydi. Glennmore yavaş bir sesle, «O kadın buraya geldiği zaman... Gayet iyi hatırlıyorum. Diana onunla beraberdi. Diana izah etmek istedi ama...» Bartler adamın sözünü kesti.

«Diana'nın onunla beraber olmadığı ne malûm? Devam et Frank. Bu işin aslını öğrenelim. Her ikisinin buraya kadar beraber gelip, kapıda tesadüfen karşılaşmış gibi numara yapmadıkları ne malûm?»

«Ben...» dedi Glennmore, «Zili işittiğimi hatırlıyorum. Carl'ın cevap vereceğini düşündüm. Epeyi geç bir saatti. Biraz bekledim, sonra kapıyı açmak için yürüdüm.»

«Zil ikinci bir defa daha çaldı mı?»

«Belki çalmıştır, pek emin değilim. Kapıyı açtım. Önde Misis Kennard olduğunu öğrendiğimiz o kadın duruyordu. Sonra Diana da oradaydı. Diana'nın arkasında ise taksi şoförü vardı...»

«Kapıda bir taksi mi vardı sadece?» diye sordu Bartler. Frank Glennmore: «Evet!» dedi.

«Eh.. Bu da bizi aydınlatır!» diye cevap verdi Bartler.

Glennmore itiraz etti; «Hayır Jason, pek emin değilim. Bir başka taksi sesi duyup duymadığımı pek

hatırlıyamıyorum şu anda. Kadın otobüsle de gelebilecek bir tipti.»

«Diana'nın taksi borcunu ödediğini mi söyledi kadın?»

«Hatırlamaya çalışıyorum. Galiba Diana, çantasını bir yerde unuttuğunu ve Misis Kennard'ın borcunu ödediğini söyledi. Ben de Diana'ya merak etmemesini, kadına ödediği parayı vereceğimi söyledim. Diana aceleyle yukarıya koştu. Beraber geldiklerini zannetmiyorum Jason.»

«Sebep?» diye sordu Bartler.

«Herşey gayet normaldi. Sonra şoförde oradaydı ve Diana'nın anlattıklarını duydu. Hayret falan etmedi. Herhalde aynı taksiyle gelmiş olsalardı şoförde herhangi bir reaksiyon olurdu.» Mason söze karıştı: «Misis Kennard, acaba Mister Bartler'le konuşmadan evvel kimi gördü?»

«Kimseyi. Önce telefon ederek satmak istediği bir madeni olduğunu söyledi. Birtakım işleri olduğu için ancak o gece boş olabileceğini söyledi. Ben de akşam üstü gelebileceğini söyledim kendisine. Ama.. Bir dakika. Onu içeriye aldım ve sonra Jason'a kadının gelmiş olduğunu ve dışarıda beklediğini söylemek için yanından ayrıldım. Bu zaman zarfında Misis Kennard yalnız kaldı. Misis Bartler veya Carl kadının bulunduğu yere girmiş olabilirler. Ama nihayet bir iki dakikalık bir müddet beraber olabilirlerdi.»

Bir süre konuşan olmadı. Sonra Jason Bartler «Lütfen Misis Kennard ve Carl'a buraya gelmelerini söyle Frank. Mühim olduğunu da ilâve ediver» dedi.

Glennmore başını sallayarak dışarı çıktı. Bart-

ler bir püro yaktı. Dumanını havaya savurarak «Evliliğimiz 'karımın yönünden âdeta bir iş anlaşması' oldu. Para ve mevki istiyordu. Bunlar da bende fazlasıyla mevcut» dedi. Mason adamın sözlerine şaşırmış gibiydi. «Ya üvey oğlunuz?» diye sordu.

«Üvey oğlum ha... Hayatta, son derece kabiliyet sahibi bir aktör gibi davranmaktan başka birşey bilmeyen, dünyada çalışmak diye bir mefhumun varlığından bihaber bir budaladır üvey oğlum.»

Odanın diğer tarafından biri konuştu. «Kimin için konuşuyorsun Jason?»

Konuşan Misis Bartler idi. Jason «Mister Mason ve sekreteri Miss Street'i herhalde hatırlarsın sevgilim?» dedi.

«Ah... Evet, iyi akşamlar. Kimin içindi o söylediklerin Jason?» dedi kadın.

Jason Bartler gözlerini kapadı. Sonra «Eğer bu kadar ısrar ediyorsan... Senin ve sevgili oğlun içindi.»

«Öyle mi? Acaba bu arada Mister Mason'a, bir boşanma dâvasında seni temsil etmesini falan da teklif ettin mi?» Kadının tebessümü buz gibiydi. Devam etti: «Eğer böyle bir şeye teşebbüs ettiysen vakitsiz oldu. Zira yarın öğleden sonra benim tarafımdan açılacak bir boşanma dâvası için dilekçe yazacağım.»

Bartler kızgın bir tavırla: «Eğer benden para koparacağını zannediyorsan... Benden al, sonra oğlun olacak o serseriye ver. Her zaman olduğu gibi» dedi.

«Ona versem dahi, para benim sayılır» diyordu ki Misis Bartler, Glennmore içeri girdi. Yalnızdı.

«Carl... burada değil mi?» diye sordu Jason Bartler.

Karısı: «Eğer Carl'ı arıyorsanız. Randevusu var

zannederim!» dedi. Kadın devam etti: «Beni görmek istediğini söyledi Frank.»

«Evet. Kennard adında bir kadın tanıyor musun?»

«Kennard... Hayır, zannetmiyorum.»

«Ayın yirmidördüncü akşamı buradaydı. Hani Diana ile sevgili Carl'ın bir hâdiseleri olduğu gece dersem hatırlarsın belki.»

«Carl hakkında böyle konuşma Jason. Seni men ederim. Eğer benim sana verebileceğim bir malûmat varsa söyle. Carl'ı karıştırıp durma.»

«Kadını hatırlıyor musun? Onu gördün mü?»

«İzah edince hatırladım. Evet, gördüm.»

«İyi ya nerede?»

«Zannedersen beklemeye odasında idi. Mamafih ona pek dikkat etmedim.»

«Peki. Carl kiminle çıkmış?»

«Tanımıyorum. Hem ne farkedebilir ki? Senin her şeyden, herkesten hesap sormaya hakkın olduğunu zannetmenden bıktım. Carl gayet hoş görünüşlü bir kızla çıktı. Yalnız onun nerede olduğunun veya olacağının senin için herhangi birşey ifade edeceğini zannetmiyorum. Oğluma karşı en ufak bir sempatin dahi yok. Onun için, onun ne yaptığı seni alâkadar etmez.»

Bartler bağırdı: «Oğlunu öpmemi mi istiyorsun? Benim bilmek istediğim, onun şu... Kennard denen kadını görüp görmediği...»

«Görmediğine eminim Jason. Neden eminim biliyor musun? Eğer kadın seninle görüşmek için gelseyse buraya, Carl senin bulunduğun yerlerden uzak durmayı sever.»

Mrs. Bartler bu sözleri söyledikten sonra odayı terketti.

«Pekalâ» dedi Bartler. «Ben böyle bir aileye sahibim. Konuşmalarımızı duydun, birbirimize karşı davranışlarımızı da gördün. Sana istediğin cevabı verebilirim Mason. Misis Kennard buraya geldi. Bir maden işi içindi. Beni beklerken karım onu görmüştür ve.. Allah kahretsin, Frank.. Bu kadın hakkında bulabileceğin herşeyi temin edeceksin. Dedektif tut, ne yaparsan yap. Yalnız kadını isterim. Ona buraya geldiği zaman ne söylendiğini ve kimin söylediğini bilmek istiyorum.»

Telefon çaldı. Frank Glennmore ahizeyi kaldırdı. Sonra avukata döndü ve «Sizi arıyorlar,» dedi. Mason ahizeyi aldı. Arayan Paul Drake idi.

«Dinle beni Perry. Thurston denen adamı bulduk, kadının adresi de onda var. Herhalde kimsenin, Thurston vasıtasıyla kendisini bulabileceği aklına gelmemiş. Thurston şu yakışıklı oğlanlardan biri... Neyse, kadın Killman Bulvarı 1191 numarada kız kardeşiyle oturuyormuş.»

Hattın ucunda bir tıkırtı oldu. Mason telefonu kapattı. Sonra Bartler'e döndü ve: «Eh.. Siz hakikaten bir toruna sahipseniz, zannederim bu kadın ya çocuğu yanında tutuyor veya tutanın kim olduğunu biliyor. Ben sadece kadının burayı niçin ziyaret ettiğini öğrenmek istemiştim» dedi.

«Evet.. Muhakkak ki, bunun cevabını bulacağız.»

«Ve Carl Fretch, Diana'nın apartmanında ne yapıyordu?» diye devam etti Mason..

Bartler, «Carl orada olmadığını söylüyor,» dedi, «Bir kızla berabermiş güya... Arabayı park edip bir

vere girmişler. Birisi arabayı çalmış. Polis bu hâdiseyi tahkik etti. Üstelik kız da kendisini doğrulamış.»

«Peki Mister Bartler.. Eğer Carl'ın Misis Kennard ile konuştuğu hakkında herhangi birşey öğrenirseniz, bana bildirmenizi bilhassa rica edeceğim,» dedi Mason.

«Size söz veriyorum,» Bartler onları kapıya kadar uğurladı.

Dışarıda, arabaya bindikten sonra, Della sordu: «Telefon eden Paul müydü?»

«Evet. Misis Kennard'ı bulduğunu söylüyor. Biz de oraya gidiyoruz.»

Mason arabasını Killman Bulvarına çevirdi. Della yanındaydı ve cadde üzerindeki evlerin numaralarına bakıyordu. İleride bir evi işaret ederek: «Orası olmalı!» dedi. Mason kenara yaklaştı ve durdu. Kontağı kapattı, ışıklarını söndürdü arabanın. Gece serindi. Ter-temiz bir hava vardı dışarıda. Arabadan indiler, bera-berce eve yaklaştılar. Mason zili çaldı. Kapının arkasın-dan ayak sesleri duyuldu. Ayak sesleri bir tuhaftı âde-ta. Bir ağır, bir hafif tondaydı. Della Street Mason'un elini tuttu ve hafifçe sıktı. Korkuyor gibiydi sanki. Kapı açıldı. Açı, gri saçlı, derin ve dikkatli bakışlı bir ka-dındı. Tebessüm etti.

Mason: «Misis Ruffin?» diye sordu.

«Hayır,» diye cevap verdi kadın, «Misis Ruffin dışarıda.»

Mason hayal sukutuna uğramış bir tavırla: «Öy-le mi? Bu çok fena» dedi. Sonra, devam etti: «Onunla bir mülk meselesi hakkında görüşecektim.»

«Mülk mü?» dedi kadın.

«Evet. Bir akraba.. Neyse, Misis Ruffin'i beklesem daha iyi olur,» dedi Mason.

«Ben kardeşiyim. Adım da Misis Kennard. Eğer onun bir mülkle alâkası varsa benim de var demektir» diye konuştu kadın. Tebessümü daha cana yakındı şimdi.

«Oh.. Misis Kennard siz misiniz?» diyerek cebinden bir not defteri çıkardı Mason. Bir iki sayfa karıştırdıktan sonra devam etti: «Sizi Lobland Avenue'de oturuyor zannediyordum.»

Kadın: «İçeri buyurun lütfen!» diyerek geri çekildi. «Birkaç günlüğüne kız kardeşimi ziyaret etmek için buradayım. Sıhhati pek iyi değil..» dedi.

«Öyle mi? Geçmiş olsun.» Mason ve Della içeriye girdiler. Girdikleri oda ucuz eşyalarla, fakat rahat bir tarzda döşenmişti.

Kadın; «Lütfen oturun ve bana anlatın!» dedi. Sonra devam etti: «Zannedersem bu Douglas Amca ile alâkalı bir mesele. Onun mülkü olduğunu düşünüp dururuz.»

Mason hafifçe güldü, «Size cevap vermeden önce, birkaç سوال sormama müsaade edin Misis Kennard. Sizin kimliğinizden şüpheyeye düştüğümüz için değil tabii ama bu işleri bilirsiniz tahmin ederim.» Özür dilercesine tekrar güldü Mason.

«Tabii» dedi kadın. «Nasıl arzu ederseniz.. Nihayet vazifenizi yapıyorsunuz.»

Mason sordu: «Zannedersem dulsunuz Misis Kennard?»

«Evet. Kocam 1944 senesinde vefat etti.»

«Bir daha da evlenmediniz..»

«Hayır.»

«Peki.. Acaba Misis Ruffin?»

«Kızkardeşim boşanmıştır!» diye cevap verdi kadın.

Mason yüzünü buruşturdu ve «Bu fena işte» dedi.

«Fena mı? Neden?»

«Çünkü pek çok defalar boşanma kararları ve neticeleri tam olarak açıklık göstermez. Sonradan, malın tam ve âdil olarak taksim edilmediğini iddia edenler çıkabilir. Bu sık sık görülen bir durumdur.»

«Fakat, miras yoluyla meselâ kızkardeşimin sahip olduğu bir mal veya mülk, onun ayrı malı veya mülkü olmaz mı? Hem kocasının uzak, yakın en ufak bir ilgisi olmazsa..»

«Söyledikleriniz doğrudur. Mülk kadına ait oluyor. Kadın da, kocasından ayrılmış durumda.. Tabii haklısınız Misis Kennard. Bunlar mühim olmayan fakat zaman alabilecek konulardır. Neyse.. Çocuğunuz var mı Misis Kennard?»

«Oh.. Hayır» dedi kadın. Sonra ilâve etti: «Kız kardeşimin bir oğlu var.»

«Yirmi bir yaşın altında mı, yoksa üstünde mi?»

«Oh.. Üstünde. Kardeşim benden daha büyüktür. Bakayım.. Ralph herhalde otuz yaşlarında olmalı. Evlidir ve bir çocuğu var.»

«Peki Misis Kennard, kızkardeşinizin bir işi falan var mı?»

«Şu anda yok.. İki ay evveline kadar bir şekerleme müessesesi vardı.»

«Evet.. Peki ya sizin?» diye sordu Mason.

«Oh.. Ben çalışan bir kadınıyım. Son aylar zar-

finda çocuk bakım evimle uğraşıyorum. Biliyorsunuz, pek çok kimseler çalışıyor. Üstelik çocuklarını bırakacakları kimseleri de yok. Eh, iyi bir iş kurdum doğrusu. Görseniz o kadar çok müracaat eden olur ki..» Kadının sesi gurur doluydu.

«Cidden iyi bir teşebbüs Misis Kennard. Acaba bu müşterileriniz arasında, birkaç gece evvel bir cinayete kurban gitmiş bir kadın.. Mildred Danville adında bir kadın da var mıydı?»

Sual ânî olmuştu. Mrs. Kennard o zamana kadar tebessümünü eksik etmemişti. Mason'un sözlerini duyunca dondu kaldı âdeta. Yüzündeki ifade değişmişti. Mason devam etti: «Ve size Robert Bartler adında bir çocuk bırakmış. Size anlattığı hikâyeye inanmadığınız için telefon rehberinden Bartler adını buldunuz. Meselâ.. Mister Jason Bartler'i buldunuz ve telefon ettiniz. Şimdi Misis Kennard, bize olanları anlatsanız...»

Kadın elleriyle dudaklarını sıkıyordu. Gözleri açılmıştı. Cevap vermedi.

Mason devam etti: «Misis Kennard. Bir cinayet işlenmiştir. Bunun ciddi bir hâdise olduğunu takdir edersiniz tahmin ederim. Bize hakikati söylemelisiniz.»

Kadın: «Siz delisiniz!» diye bağırdı.

Mason mühimsemeden devam etti: «Bize çocuğun yerini söyleseniz?»

«Bilmiyorum!» diye cevap verdi kadın. Hâli tavrı tamamen değişmişti.

«Robert Bartler adında bir çocuğun size bıraktığını inkâr mı ediyorsunuz?»

«Oh.. Bütün çocukların adlarını bilemem ki..» dedi Mrs. Kennard.

«Yuvayı kapatıp oradan ayrıldığınız zaman,

çiçek hastalığına yakalanmış olduğunuzu söylemişsiniz.»

«Çiçeğe yakalandığımı zannetmiştim.»

«Ama buraya, kızkardeşinize hasta olduğu için bakmağa geldiğinizi söylediniz.»

«Her iki şey için de geldim. Yoksa gelemeyim?..»

«Yuvayı terkederken, beraberinizde bir çocuk da aldınız mı?»

«Ne münasebet. Elbette ki almadım. Hem...»

«O halde şu anda burada herhangi bir çocuk bulunmamaktadır?»

«Tabii bulunmamaktadır.»

Mason Della'ya baktı, sonra gözlerini küçük bir masanın üzerinde bulunan dev gibi bir lûgata çevirdi. Sonra tekrar Della'ya baktı, tekrar lûgata baktı. Kız Mason'un nazarlarını takip etti. Birden durdu ve hafifçe gülümsedi. Mason tekrar kadına döndü ve: «Mister Jason Bartler ile herhangi bir madenin satışı için konuştunuz mu?» Kadın başını 'hayır' diyerek sallayınca Mason devam etti: «O halde niçin gittiniz oraya?»

«Bir arkadaşım ondan bahsetmişti.»

Della Street oturduğu yerden kalktı ve küçük masaya doğru yürüdü. Mrs. Kennard konuşmasını keserek baktı. Gözleri açılmıştı. Della masaya yaklaşıncı sordu: «Oh.. Ne harikulâde bir lûgat bu. Herhalde yedinci baskı olacak. Değil mi?» Sonra lûgatı kaldırdı, birden elinden bıraktı. Ağır kitap gürültüyle yere düştü. Della Street normalden daha hızlı bir sesle bağırdı: «Ah.. Özür diierim.» Lûgatı yerden kaldırdı, hızla küçük masanın üstüne bıraktı tekrar. Birkaç saniye kimse konuşmadı. Sonra ince ve hafif bir çocuk sesi duyuldu, civardan.

Mason: «Gel benimle Della,» diyerek odadan fırladı. Mrs. Kennard sandalyesinden kalktı. Peşlerinden yürüdü. Çocuğu arka tarafta bir yatak odasında buldular. Mason ışıklarını yaktı odanın. Çocuk bir an sustu, sonra tekrar ağlamasına devam etti:

«Ne yapayım ben bunu?» diye sordu Della. Çocuğu kucağına almıştı ve okşuyordu.

«Önce elbisesini giydir» dedi Mason. Sonra odadan dışarı çıktı ve Misis Kennard'a seslendi. Cevap veren olmadı. Ön kapıya giderek açtı. Soğuk hava yüzüne çarptı birdenbire. Mason'un arabası yerinde değildi.

Mason telefonu eline alarak bir numara çevirdi. Karşıdan cevap alınca konuştu. «Alo. Lütfen bana teğmen Tragg'ı bağlayın.»

«Teğmen Tragg burada değil şu anda» dedi karşı taraf.

«O halde Çavuş Holcomb'u verin. Aceledir.»

Bir iki saniye sonra Holcomb'un sesi geldi: «Evet, ne var?»

«Perry Mason konuşuyor çavuş. Çok acele olarak bir polis arabası istiyorum.»

«Yok canım.. Demek bir polis arabası arzu etmektesiniz...»

«Dinle beni. Mildred Danville'nin neden öldürüldüğünü keşfettim. Üstelik onu öldüreni de biliyorum gibi... Şimdi, bir başka cinayet daha işlenmeden evvel, Jason Bartler'in evine bir araba gönderilmesini istiyorum.»

rum. İçinde yeter miktarda da adamın olmalı.»

«Neler çevirdiğini bilmiyorum ama Mason, bu dava bizi ilgilendirdiği sürece, Mildred Danville'nin öldürülme sebebini ve kimin öldürüldüğünü biz düşünü-
rüz».

Mason, «Bana bak Holcomb» dedi asabî bir edayla, «Telefonda sana daha fazla açılamam. Ama sana şunu söylüyorum. Sen orada hiçbir şey yapmadan oturduğun müddetçe, Jason Bartler'in evine bir ekip göndermediğin müddetçe, yeni bir cinayet daha işlenebilir.»

«Peki, peki... Eğer dediğin gibiyse, bu söylediklerini hatırlarız. Hem o zaman jüriye böyle bir şey hakkında bu kadar emin olmana imkân veren sebepleri de açıklarsın. Hem sen niçin gitmiyorsun oraya? Bu kadar mühimse...?»

«Biri arabamı çaldı da ondan» dedi Mason.

Holcomb katılırcasına güldü karşıda. Sonra telefonu kapattı.

Mason, hattın diğer ucundan tıkırtıyı duyunca bir an tereddüt etti. Sonra etrafta telefon rehberini aradı, bulamayınca santralı çevirdi. Santral operatörü cevap verince Jason Bartler'in telefon numarasını istedi.

«Bir dakika efendim. Soyadı nasıldı?» dedi kız karşıdan.

«B-a-r-t-l-e-r, ve lütfen acele edin.»

Biraz sonra karşı taraf tekrar konuştu, «Westgate 9643».

Mason teşekkür ederek kapattı telefonu ve verilen numarayı çevirdi. Bir iki dakika sonra diğer uçtan ses geldi, «Hangi numarayı arıyorsunuz?»

Mason cevap verdi, «Westgate 9643».

Sonra bir süre cevap gelmedi, nihayet karşı taraf tekrar «Bu hat bozulmuş efendim, özür dileriz.» diye konuştu.

Mason telefonu kapattı. Sonra aceleyle bir başka numara çevirdi.

«Adım Perry Mason. Çok acele olarak Killman Bulvarı 1191 numaraya bir araba istiyorum.»

«Maalesef efendim. Şu anda boş arabamız mevcut değil» dediler karşıdan.

«Ama bu bir ölüm - kalım meselesidir. Bir arabaya ihtiyacım var. Derhal...»

«Bu kelimeyi sık sık duyarız. Maalesef efendim. Yarım saat sonra olursa...»

Mason kızın sözlerini dinlemeden kapattı. Sonra Drake dedektif acentasının numarasını çevirdi. Gece nöbetçisi cevap verince, «Ben Mason, Paul orada mı?» diye sordu. Adam «Hayır Mister Mason. Dışarıda yemekte» diye cevap verdi.

«Oh, Ailah'ım... Nerede olduğunu biliyor musunuz?»

«Evet efendim. Bir telefon numarası bırakmıştı. Eğer acele bir şey olursa...»

«Derhal bul kendisini. Kendisini Killman Bulvarı 1191 numarada bekliyorum. Bir dakika.. Paul'a şunları da söyle. Anita Dorset onunla beraber ve Thurston diye bir adamla yemektedir. Anita o adamla kalsın. Kendisi de derhal verdiğim adrese gelsin». Telefonu kapattı. Odadan dışarıya çıktı. Della kucağında çocukla oturuyordu. «Bak Perry... Ne şaklabanlıklar yapıyor» dedi. Mason «Sonra..» dedi ve ilâve etti, «Buradan ayrılmamız lâzım. Ama nasıl? Misis Kennard arabamı almış. Polisle de bir türlü anlaşılamadık. Taksi şirketi boş

arabalarının olmadığını söyledi. Ama.. bir deneyelim», diyerek tekrar odaya döndü ve telefonu alarak polis merkezini aradı.

«Alo,» dedi, «Polis mi? Adım Jason Bartler ve Pasifik Tepesi 2816 numaralı evde oturuyorum. Şu anda maskeli bir şahıs evin arkasında dolaşıp duruyor. Ekip göndermenizi istiyorum».

«Öyle mi? Telefon numaranız kaçtır Mister Bartler?» diye sordu polis.

«Westgate 9643».

«Özür dilerim efendim. Siz telefonu kapayınız. Biz sizi arıyacağız. Jason Bartler tarafından yapılacak telefon aramalarında bu şekilde davranmamız Çavuş Holcomb tarafından emredilmiş bulunuyor».

Mason ses çıkarmadan ahizeyi yerine koydu. Hırsıyla, «Ahmak Holcomb..» dedi.

Della, «Ne yapacağız şimdi?» diye sorunca devam etti. «Işıkları söndür. Sonra odanın öbür ucuna git. Ben bu tarafta kalacağım. Öbür odalardaki ışıklar kalsın, yalnız burayı söndürelim. Dışarıdan biri ateş etmek isteyebilir. Belki bu kadar telâşa kapılmamız doğru değil ama olsun. Galiba meseleyi çözüyorum».

«Doğru dürüst anlatsana..» dedi Della.

«Bütün hâdiseler apaçıktı ama ben bir türlü göremedim. Hele şu zaman meselesini ...İyice düşün. Ayın 25 inci gecesi Diana Regis eve döndü. Saat 22,00 den sonraki bir saatte. Kapıda Misis Kennard'a rastladı. Kadın da henüz gelmişti. Diana yukarıya çıktı ve odasında Carl Fretch'i buldu. Aralarında bildiğimiz hâdisse geçti. Carl ona vurdu ve odayı terketti. Diana bir isteri krizi geçirdi. Sonra yüzüne soğuk kompres yaptı. Daha sonra banyoya girdi. Çıktıktan sonra kurulandı ve

aşağıya indi. Portmantodaki kürk ceketi giyyordu ki, birtakım sesler işitti. Portmantonun arkasında 10 - 15 dakika kadar bekledi. Sonra sessizce kapıya yürüdü. Tam o sırada Mister Bartler ve Glennmore, Misis Kennard'ı uğurlamak için odadan çıktılar. Diana onlar tarafından görülmemek için evden aceleyle fırladı. Evine gitmeğe karar vermişti. Ama parası olmadığı için yürümeye mecbur oldu. Evinde arkadaşını bulamadı. Anahtarını da almamıştı. O hali ile apartman memuruyla da karşılaşmak istemiyordu. Onun için otobüs durağına gidip oturdu ve arkadaşısı Mildred'in eve dönmesini bekledi. Tamam mı Della? Şimdi bu anlattıklarımı sırala. Zaman unsurunu düşün...»

Tam bu sırada çocuk ağlamağa başladı. Della çocuğun yanına gitti. Bir müddet konuştular. Çocuk Jack ve Beanstalk'ın hikâyesini anlatmasını istiyordu. Mason yerinden kalkarak pencereye yürüdü. Dışarıya baktı. Biraz sonra, «Bak... bir araba ışığı.. Ama Paul olmayabilir» dedi.

Araba kapının önünde durdu. Bir iki saniye sonra Paul'un sesini işittiler. Mason kapıyı açtı ve «Silâhın var mı?» diye sordu.

«Silâh mı? Hayır... Ne oluyor Perry?»

«Birşey yok. Haydi gidelim Della. Çocuğa dikkat et». diyerek yürüdü. Diğerleri onu takip ettiler. Della kucağında çocukla arkaya oturdu. Mason arabayı kendisinin kullanacağını söyledi.

«Sen.. Hangi otobüse çarpacağını merak ediyorum» dedi Drake.

Mason arabayı çalıştırdı ve hareket ettiler. Çocuk ağlamaya başlayınca. Paul arkaya dönerek, «Sus bakalım... Hayatın korkulu tarafları için daha pek kü-

çüksün. Başınızı koruyun Miss Street. Patronunuz araba kullanıyor» dedi. Sonra, Mason'a, «Acaba nereye gittiğimizi öğrenebilir miyim?» diye sordu.

«Jason Bartler'in evine» diye cevap verdi Mason.

«Öyle mi?.. Ha, ofisten bana telefon ettikleri zaman mektup hakkında yeni bilgiler verdiler. Mildred, bisikletli bir çocuğa yarım dolar vererek, mektubu götürmesini söylemiş. Çocuk da cinayeti gazetelerde okuyunca bunu arkadaşlarına anlatmış...»

Arkalarından acı bir siren sesi duyuldu. Kırmızı ışıkları yanıp sönen bir araba peşlerindeydi.

«Eh, eh... Müşterilerimiz var galiba Perry» dedi Paul Drake.

Mason gaza daha kuvvetlice bastı. «Ev 3 - 4 blok ilerde. Şimdi durup da bu polislere dert anlatacak vaktimiz yok. Bırak biraz araba kovalamanın zevkini tatsınlar» dedi. Arka arkaya köşeyi döndüler. Mason süratinden birşey kesmiyerek Jason Bartler'in evinin önüne kadar geldi ve aniden durdu. İki saniye sonra polis arabası da acı bir fren yaptı arkasından. İçinden bir polis indi ve öndeki arabayı kullanan deliyi görmek için yaklaştı.

«Acelemiz vardı. Bir cinayete mâni olmak..» dedi Mason.

Polis oralı bile olmadı. «Öyle mi? Hem sen şu ehli...»

Evin içinde bir silâh patladı. Bir an sonra ikinci bir silâh sesi daha duyuldu. Mason fırladı yerinden. Üçüncü defa ateş edildi içeride. Della çocuğu kaparak polis arabasına koştu. Arabaya girerken, «Perry Mason'dur bu. Avukattır ve hakikaten bir cina...» Polisler Del-

la'yı dinlemediler bile. Hepsi eve doğru koştular. Bir tanesi ön kapıya gitti. Diğerleri evin etrafına dağıldılar. M son bütün gücüyle kapıya yükleniyordu. Polis alt kattaki pencerelerden bir tanesini tabancasıyla kırdı. Cam, büyük bir gürültüyle yere indi. Aynı polis hemen içeriye atladı, Mason da arkasından. Bir silâh sesi daha duyular. Arkasından ağır bir cismin yere düşerken çıkarabileceği bir gürültü oldu. Jason Bartler'in büro olarak kullandığı odada ışık vardı ve kapısı da açıktı.

Mason, «Bu taraftan» diyerek odaya doğru yürü, «Bir ceset var» diye bağırdı. Polis Mason'un işaret ettiği yere baktı. Kapının ağzında, yerde yatan bir omuz ve kol gözüktüyordu. Parmaklar ise bir otomatığı kavramıştı sıkıca. Arka pencereden biri bağırdı o sırada, «Hey... Bill, adamın biri bu taraftan kaçmak istedi ama bu Paul Drake, onu yakaladıysa da tutamadı. Adama durması için bağırdım. Ateş etti. Ben de ona ateş ettim ve vurdum da galiba.»

«Arkasından git. Yakalamaya çalış» dedi içerdeki polis. Sonra odaya girdiler. Yerde yatan Jason Bartler'di. Mason adamın yanına, yere diz çöktü. Polis tabancayı elinden almasını söyledi Mason'a. Mason, Bartler'i hafifçe çevirdi. Silâh yere düştü parmaklarının arasından. Mason tabancayı eline aldı ve kokladı. Barut kokuyordu. Kurşun Bartler'in sağ dizinden girmişti.

Polis, «Neler olduğunu anlatsan iyi olur.» dedi Mason'a. Sonra ön kapıya giderek kilidi açtı ve tekrar odaya döndü.

«Biri Jason Bartler'i öldürmek istedi» dedi Mason.

«Yok canım.. Bana göre de, bu adam birisini öldürmek istemiş.»

Mason polise baktı. Sonra kafasını sallıyarak,

«O halde bırakalım da, bunu kendisi söylesin bize. Hadi, gel de divana götürelim onu».

Polis Mason'a yardım etti. Avukat bir battaniye bularak Bartler'in üstüne örttü. Sonra polise «Bir ambulâns çağırırsan iyi olur» dedi.

Dışarıdan bir başka siren sesi daha duyuldu. Polis, «Herhalde ambulânstır» dedi.

Mason alay edercesine baktı polise. «Evet. Telepatiyle gelmiş olacak».

Bartler hafifçe kımıldadı. Mason adamın üzerine eğildi.

«Onu temizledim mi?» diye sordu Bartler.

«Henüz konuşmayın Mister Bartler. 5 — 10 dakika sonra anlatırsınız».

Dışarıdan birtakım sesler duyuldu. Az sonra kapı açılarak içeriye Teğmen Tragg girdi. Önce trafik polisine, sonra divanda yatan Bartler'e ve en sonra da Mason'a baktı.

«Ne oldu burada?»

Mason, «Frank Glennmore, Mister Bartler'i öldürmeğe teşebbüs etti. Tam zamanında geldik tahmin ederim. Galiba polislerden biri de, Glennmore'ı kaçar-ken vurmuş» dedi. Tragg polise döndü ve «Pekalâ Bill. Sen arkadaşlarına yardım et» dedi. Sonra divana yaklaştı. «Nasıl hissediyorsunuz kendinizi Mister Bartler?»

«Çok bitkin. Dizim çok acıyor.» dedi adam.

«Merak etmeyin. Ambulâns çağırttım.» Sonra Mason'a döndü, «Daha erken gelemedim. Dışarıdaydım. Döndüğümde Holcomb senin telefonlarından bahsetti. Aklınca çok akıllı hareket etmiş. Senin polisin dikkatini başka yerlere çekmeğe çalıştığından şüphe ediyordu.

Mamafih onu suçlayamazsın bir bakıma.»

Mason gülümsedi. Teğmen tekrar Bartler'e döndü. «Ne oldu? Anlatınız» dedi.

«Glennmore bir telefon konuşması yaptı. Konuşmasını işittim. Çok heyecanlanmıştı. Sonra ben bir yere telefon etmek istedim bir iş için. Hattan ses seda gelmedi. Telefonun arkasına bakınca kabloların koparılmış olduğunu gördüm. Şüphelenmiştim. Üstelik korkmuştum da... Masamın gözünden tabancamı aldım. Ama Glennmore aklıma bile gelmiyordu. Şüphelendiğim şahıs karımdı. Sonra, Frank odaya geldi. Birşeyler sordu, sandalyemin etrafında dolaşıp duruyordu. Beni ne huylandırdı bilmiyorum ama birdenbire etrafta tuhaf bir havanın estiğini farkettim. Tam karşımda bir ayna vardı. Oradan Frank'ın elindeki silâhı gördüm. Kendimi ancak yere atabildim. Frank ateş etti. Dizimden vurdu. Bense tabancamı elime dahi alamamıştım. O sırada polis sirenleri duyuldu. Frank bir an durakladı, sonra tekrar ateş etti. Kurşun tam başımın üstünden geçti. Yerde kıvranıyordum. Siren sesleri daha yakından duyuluyordu. Frank korkmuş gibiydi. Tam kapının oradaydı... Ateş ettim. Vurup vuramadığımı bilmiyorum. Kaçtı. Acıdan bitmiştim. Ayak sesleri duyar gibi oldum. Herhalde bayılmışım. Sonrasını biliyorsunuz... Mason, nasıl oldu da sen...»

«Biliyordum.. Mildred Danville torununuzu Helen'den alarak bir yere sakladı. Sakladığı yer Misis Kennard'ın eviydi. Buna inanmam için bir sürü sebepler oldu. Misis Kennard, Diana ile üvey oğlunuzun arasındaki o hâdisenin olduğu gece sizi aramıştı. Hatırladınız mı?» dedi Mason.

«Evet ama bir maden işi olduğunu söylemiştim evvelce».

«Tabii.. Kadın Mildred Danville'den şüphelendi. Kendisine getirilen çocuğun adı Robert Bartler'di. Bartler adını bir yerlerden duymuştu. Telefon rehberinden Bartler adına olan numaraları teker teker aradı. Burayı bulduğu zaman da karşısına Frank Glennmore çıktı. Kadın, Glennmore'a, kendisine Robert Bartler adında bir çocuğun teslim edildiğini, teslim edenin de Mildred Danville diye genç bir kadın olduğunu söyledi. Glennmore zeki bir adamdı. Eğer bu çocuğu ele geçirirse, Jason Bartler'e karşı kuvvetli bir duruma sahip olabileceğini düşündü. Ayrıca torununun nerede olduğunu bildiğini söyliyerek şantaj da yapabilirdi. Tabiatıyla, boşanmadan haberdardı. Sizi öldürmek zorunda kalırsa bu defa da mirasçılarınız Misis Bartler ve oğlu Carl'a da şantaj yapıp bir hayli para koparabilirdi... Hemen bir plân yaptı ve Misis Kennard'a adresi vererek eve gelmesini söyledi. Tesadüfen Misis Kennard ve Diana aynı anda eve geldiler. Frank onları birlikte, kapının önünde görünce bir maden lâfı attı ortaya. Diana yukarıya çıkınca kadını bir başka odaya aldı ve ona durumu anlattı. Sonra da Misis Kennard'ı sizin yanınıza getirdi. Kadının o esnada anlattığı maden işini de Frank öğretmiştir muhakkak. Eminim ki, konuşmayı Frank idare etmiştir.»

«Evet. Şimdi hatırlıyorum. Frank, durmadan konuşuyordu. Güya bu maden meselesini daha önceden biliyormuş.. Ama torunum?»

«Ona geleceğim. Teğmen Tragg buradayken diğer hususların da aydınlanmasını isterim. Şimdi... Glennmore, size kadınla kapıda bir iki dakika konuşup

yanınıza getirdiğini söyledi. Öyle mi? Tamam.. Siz de bir kaç dakika konuştunuz. Halbuki Misis Kennard evinizde 45 dakika kadar kalmış durumdaydı. Sizinle konuştuğu zaman dışında ise Frank ile beraberdi. Evinizde 45 dakika kadar kaldı diyorum. Çünkü, Diana ile eve aynı zamanda girdiler. Diana yukarıya, odasına çıktı ve orada Carl Fretch'i buldu. Aralarında bir hâdise geçti bildiğimiz gibi. Diana kompres yaptı, banyo aldı ve aşağıya indi. Bu işler herhalde 30 - 35 dakika alır. Aşağıya indiği zaman, siz ve Glennmore Misis Kennard'ı uğurlamak için odadan dışarıya çıkmak üzereydiniz. Halbuki Misis Kennard yanınızda olsa olsa 6 - 7 dakika kalmıştı. O halde o zamana kadar neredeydi? Herneyse... Frank, kadına küçük Robert Bartler'i alıp, kızkardeşinin yanına gitmesini söyledi. Fakat, Diana Mildred'e evde olanları anlatınca ve evde gördüğü Misis Kennard'ı tarif edince Mildred durumu bir anda anladı. Helen Bartler ile temasa geçti ve anlaşmak istedi. Mahut saat 22.00 randevusu... Ama Frank bunu haber aldı ve Mildred'i susturdu. Bunu nereden haber aldı? Bunun bir izah tarzı olabilir. Mildred Glennmore'a telefon ederek herşeyi bildiğini söylemiştir. Zaten ölümüne de bu sebep oldu. Muhtemelen onu da, Helen'in evine çağırmıştır. Frank da gitmiştir tabii. Mildred'in silâhı vardı. Herhalde onu kullanarak Frank'ı korkutmak istedi. Fakat Frank tabancayı elinden almağa muvaffak oldu ve kızı vurdu. Sonra Mildred'in apartmanına giderek silâhı Diana'nın her an görüp dokunabileceği bir yere bıraktı.»

«O halde Heien yalan söylüyordu demektir..» dedi teğmen.

«Elbette,» dedi Mason, «O kendisini bu bâdi-

reden kurtarmak istiyordu. Yalnız, şurası muhakkak ki, Helen yağmur yağabileceğini düşünerek sarnıcın musluğunu açmış ve böylece...»

Tragg avukatın konuşmasını kesti. «Bu hususta haklı olduğumu şimdi kabul ediyorum. Bugün öğleden sonra Cinayet Masası memurlarından biri beni aradı ve o gece sarnıç musluğunun açık olduğunu hatırlamış olduğunu söyledi».

«Teşekkür ederim teğmen. Demektir ki, Mildred, yağmurun başlamasından EVVEL öldürülmüş olabilir. Hakikatte ise, bizim tahminimizden çok daha evvel öldürüldü.»

Bartler yerinden doğrulmağa çalışarak, «Torunumu görmek isterim» dedi.

Mason, polislerden birine döndü. «Lütfen dışarıdaki arabada oturan bayana çocuğu alarak buraya gelmesini söyler misiniz?»

Polis, teğmene baktı. Tragg başını sallayınca dışarı çıktı. Biraz sonra kapı tekrar açıldı. İçeriye bir polis girdi aceleyle. «Teğmen, Paul Drake adamı ilerdeki ağaçlıkta bulmuş. Acele etmeniz lâzım. Hattâ bir steno olsa...» dedi. Teğmen duraladı. Mason, «Della'yı alın teğmen. Çocuğu biz halledebiliriz» dedi. «Acele edelim» dedi polis tekrar.

Dışarı çıktılar. Della kucağında küçük Bartler olduğu halde karşıdan geliyordu. Teğmen, «Benimle beraber gelin Miss Street. Not defterinizi ve kaleminizi alın» dedi. Della, Mason'a baktı. Avukat çocuğu almak için uzandı. Della'ya gözleriyle tamam manâsına bir işaret yaptı. Sonra geriye döndü ve odaya girdi.

Della Street, arabanın kapısını açarak ön sıraya, Mason'un yanına oturdu. Mason arabayı çalıştırdı, vitesine taktı ve hareket etti. Etraf ne olduğunu merak eden halkla doluydu. Bir sürü fotoğrafçı da durmadan resim çekip duruyordu.

«İtiraf etti mi?» diye sordu Mason yolda.

«Evet. Herşeyi anlattı. Glennmore konuşurken teğmen Tragg, senin ona söylemiş olduğun teferruatı ilâve edince Glennmore'da şafak attı. Birtakım karışık maden işlerine girmiş. Çevirdiği dalaverelerden nihayet şüphelenmiş Bartler. Şikâyet ederse ağır hapse mahkûm olması işten bile değilmiş. Hayatı mahvolacakmış...»

Arabanın farları bir adamı aydınlattı. Carl Fretch'di. Mason arabayı durdurdu. «Merhaba Carl,» dedi, arabadan dışarı çıkarken, Carl Fretch başını çevirdi, kısa bir an baktı Mason'a, sonra tekrar yürümeye devam etti. Mason arkasından seslendi. Fretch bakmadı

bile. Mason başını sallıyarak, «Ona evde olanları anlatmayı isterdim» dedi.

Della'nın verdiği cevabın içinde bulundukları durumla en ufak bir alâkası dahi yoktu. «Bırak ne yaparsa yapsın. Sen şimdi, Fransız usulü kızarmış ekmek, mantarlı bonfile.. hem sarmısaklı da yaptırabiliriz... Ne dersin şef?»

«İlâveten kırmızı şarap... Şimdilik işimize bakalım.»

Della somurttu. Sonra, «Bakalım o halde» dedi. «Çocuğun Bartler'in torunu olmadığını nasıl...»

«Olmadığı mı? Ne münasebet?» dedi Mason.

«Yâni Bartler'in bu çocuğu hakikaten...»

«Elbette. Çocuk şu anda tam bir yetim. Babasını bilen yok. Annesi de ölmüş... Robert Bartler'in oğlu olduğuna dair tanzim edilmiş mükemmel bir doğum sertifikası da mevcut. Yani kanunen Robert Bartler Junior'dur» dedi Mason.

«Ama Bartler bunu anlar. Çocukta benzerlik arıyacaktır..»

«Yok canım. Bartler bana ne dedi biliyor musun evde? Çocuk annesine benziyormuş. Ağzı da tıpkı babasınıninkiymiş. Gözlerini ise Bartler'in annesinden almış.»

Della cevap vermedi. Az sonra Mason arabayı kenara yaklaştırdı. Durdular.

«Hakikaten iyi cins şarap var mıdır dersin?» dedi Della'ya. Kapıyı açtı ve dışarı çıktı. Della'nın inmesine yardım etti. Beraberce küçük lokantaya girdiler. Şef garson onları tanıyınca derhal iyi bir masaya götürdü. Etraf pek kalabalık değildi. Yeşil zeytinli kok-

teyillerini içerlerken Della sordu, «Mildred'in hatıra defterini ne yapacaksın?»

«Yakacağım herhalde. Bir avukat doktor gibidir. Sadece hastalarının düşünceleri ile ilgilenir. Mamafih bu defterle küçücük bir şantaj işine girebiliriz.»

«Helen'i kastediyorsun... Öyle mi?» dedi Della.

«Evet. Eğer iyi bir kızsaa ve Bartler'e bundan sonra iyi muamele ederse elimizdeki bu malûmatı unuttabiliriz.»

«Ama bu sahtekârlık olur...». Della şaşırmıştı bayığı.

«Tamamen. Bak.. Paul da geldi zaten. Buraya geleceğimizi tahmin edeceğini biliyordum. Yoksa senin Fransız usulü kızarmış ekmeğini merak ettiğim için değil».

Paul Drake yaklaştı. «Oh, oh... Bensiz yemek,» dedi.

Mason, «Ben seni ofiste aradığım zaman dışarıda yemekte olduğunu söylediler. Yoksa akşamları iki defa mı yersin?» dedi.

«Yok canın. Ama bu akşam olanlar o yemeği çabuk hazmettirdi de. O polisler bana bir taksi getirtti ve yolladılar. Taksiye verdiğim parayı, sana büyük bir zevkle göndereceğim masraf listesinde bulacaksın zaten. Hem siz Bartler'in evinden beş dakika sonra ayrılacaktınız...»

«Niye?» diye sordu Della.

«Carl Fretch'i görmeliydiniz...»

«Gördük,» dedi Mason, «Evden iki blok ötede yürüyordu.»

Drake başını kaşıyarak güldü, «Carl gelmezden az önce bizim memure hanım telefon etti eve. Carl'a,

Diana'nın apartmanında olduğunu kabul ettirmiş. Az buçuk kuvvetlidir demiştim hatırlarsan... Carl polisleri atlattığı için son derece gururlu hissediyormuş kendisini. Bizimkine, şimdiye kadar hiçbir dışının kendisine dayanamadığını söylemiş. Bir erkek eğer bir kadına zalimce davranırsa daha çok bağlanırmış kadın o erkeğe».

Della, «Oh, ne zekâ...» dedi.

Paul devam etti, «Kadın benimle konuşurken epeyi telâşlıydı. Diğer teferruatı sonra anlatacağını söyledi. Carl ile biraz itişip kakışmışlar. Kadına bakılırsa parmak mafsalı kırılmış. Sonra... Carl'ın arabasını da almış. Carl da eve yürümeğe mecbur olmuş. Oh, Mason... Carl'ın hikâyesini teğmene anlatışını dinleyecektin. Kalbin merhametle titrerdi muhakkak».

«Biri bizim masaya geliyor» dedi Della yavaşça.

Mason gelene baktı. 40 - 45 yaşlarında, temiz giyimli bir erkekti. İlerdeki bir masadan kalkmıştı. Çünkü o masada bir kadın vardı ve gözleriyle adamı takip etmekteydi. Adam tam karşılarında durdu. Hafifçe öksürdü ve kibar bir tavırla, «Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim» dedi, «Siz Mister Perry Mason'sunuz değil mi?» Mason başını sallayınca devam etti, «Sizi mahkemede görmüştüm. Sizin için iyi bir avukat demişlerdi bana. Söyliyenlere hak verdim sizi dinledikten sonra. Bütün gün sizi bulmak için uğraştım durdum. Sizinle birşey hakkında, beni son derece rahatsız eden bir şey hakkında görüşmem lâzım Mister Mason.»

Mason gülümsedi, «Yemeğimi yedikten sonra müsaade ederseniz? Nedir mesele? Bir boşanma davası falan ise...»

«Hayır, hayır... Bir balık hakkında konuşmak istiyorum sizinle» dedi adam.

«Bir balık hakkında... Evet. Balıkları çok severim. Sekreterim de sever ve zannederseniz güzel güzel eğleniyoruz şu anda değil mi Mister.....?»

«Oh.. Hayır Mister Mason. Ciddî söylüyorum. Bir mercan balığı.»

«Ve sizin için de çok mühim bir mesele teşkil ediyor bu mercan balığı..»

«Elbette Mister Mason. Bu iş beni deli edecek. Eğer yemekten sonra bizim masaya teşrif ederse-
niz size anlatırım».

42

BU

BİR

PERRY

MASON

MACERASIDIR